

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 10850

POETISHE VERKE

Joseph Bovshover

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

י. באושטאווער.

פאטרישע זוערכע.

אריסגעגעבען פון דער גראפע "פרוייהויט".

לאנדאו, נאומברג, 1903.

דריקעררי פון דער גראפע "פרוייהויט".

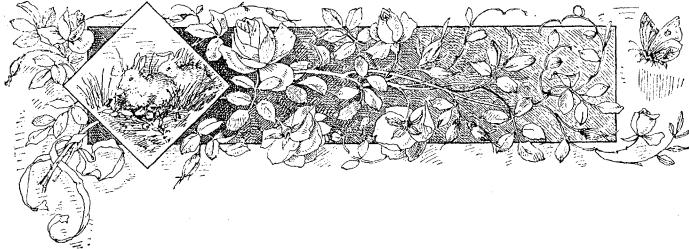
וּבְאוֹנוֹשָׁאָוּעָר.

*

...גַּאֲבָלָעֶר קָאָכָּה, דַּו גִּבְּסָט מֵיר הַאֲקָנָנָגָג,
מַאֲכָסֶט דַּי שְׂוּעָרָעַ צִוְּתָעַן גְּרִינְגָּ:
אַהֲנָע שְׁטוּעָבָעָן אַיִּ קַיִּין לְעַבָּעָן,
אַנְּ דַּו גִּבְּסָט עַם מֵיר אַלְפְּדִינְגָּ...

*

מיין געבעט.

שטייל איזן, אַ גָּטוֹר, דִּינְעַ וּסְעַ אַקָּרְדָּעַ,
דִּין גָּאָלְדָּעַנְעַ הַאֲרֶגֶעַ שְׂטִיל אַיְזַן!
דִּין לֵיעֶד וּוְיל מִיְּן לַיעֶבֶעַ צָום שַׁוּאָכָעַן עַרְמָאָרְדָּעַן,
עַס צִיהָט אַיְזַן דִּין שְׂוִים מִיד אַרְיַן.

* * *

אַיך וּוְיל נִימַת אַיְזַן דִּינְעַ מַעַלְאָדִישָׁע יִם'עַן
דַּעֲרַטְרִינְקָעַן מִיְּן בְּרַעְנָנְדָע וּעַלְלַעַן;
דִּי זַיְלָבְעָרָעַן בְּוֹאָלְיָעַס זַיְוּעָלְעַן דִּי פָּלָאָמָעַן
פָּעָרְלָעָשָׁעַן פָּן אַיְהָר אַוְיֶעֶן שְׁטָעַל,—

* * *

דִּי פָּלָאָמָעַן וּוְאָס בְּרַעְנָעַן מִיטַּהָס אָונַן מִיטַּהָס לַיעֶבֶעַ
גַּעַזְוָנְדָעַן פָּן רִיְיָנָעַם פָּעָרְשָׁטָאָנָה,
וּוְאָס שְׁטִיְיָגָעַן אַרְיוֹף בַּיְוָה וּוְאַלְקָעַן דִּי טְרִיבָעַ
אַיְזַן וּוְיַלְדָעַן וּוְאַלְקָאָנִישָׁעַן בְּרָאנָה.

אה, לאו מיך, נאטור, מיין געליעבטע, מיין זיסע,
בעדרעך, אה, דיין הימטליישע ברוסט!
דיין אטחעם, דיין הויך אויך פֿאָר מיר יעצעט אַת הפיסה?
איך טאָהָר ניט פֿערוינקען אין לוטסְט!

* *

איך טאָהָר ניט—און מען איך עס טוווענד מאָהָל וועלען,
דען דאָרטען... אה, שערקליך! בעטראָכט,
וויי ס'טְרִיבְּנְקָעַן זיך טוייענדער מענשלאָכָע וועלען
אין פֿינְסְטְּרָעַן אַבְּגָרָונְד דער נאָכְט.

* *

אה, זעה! דאָרט זוי זינקען אין טיבְּכָען פֿון טְרָעָעַן
וויי שלְאָפְּעַן בעדרעקט פֿון טומָאָן...
וויי קענען דעם רוף פֿוֹנְסְטְּרִיבְּן צִיטְטְּוִוִּינְט ניט הָרָעָן,
זו ברעכָען די שיף פֿון טְרָאָן.

* *

אַהֲיֵן וויל איך וואָרְפָּעַן מיין וועלע מיט פֿרִידָעַן,
אַהֲיֵן, ביז צום פֿינְסְטְּרָעַן שלונְד —
און זאל זי מיט שטָאָרָמָעַן פֿון פֿיְיעָר בעקלִיְידָעַן
דעם טְיֻעָפָעַן, דעם שׂוֹיְינְגָעָנְדָעַן גָּרוֹנְה.

* *

זאל געהטען דאָרט קאָכָעַן, און שויּוּמָעַן, און מישעַן,
זאל שטייגען צום וואָלְקָעַן דער דָּמָפֶף —
וואָלָעַן אויך אָן דער לוֹטֶט זיך די בוֹאָלִיעָס צוֹנִיסָעַן
זאל שטְוָרְמִישׁ בעגִינְגָעַן דער קָאָמְפֶף!

* *

און זאלָעַן צוֹשְׁמָעַלְצָעַן די וואָרִימָע פֿאָרָעָם
דעם שאָטָעַן, וואָס דָּקָט צוֹ דָּסְטָלְבָט;

וְאַלְיָעַן וּוּרְעַן צוֹשְׁבָּאַלְטָעַן, צוֹרִיסָעַן דֵּי בַּמְּאָרָעַם,
וְאַל צִינְגָּעַן דֵּי זָוַן אַיהֲרַ גַּעֲוִיכְטַ...
* *

וְאַל גַּלְעַנְצָעַן, בַּעֲלִיכְטַ פָּוָן דֵּי גַּאֲלְדָעַן שְׁמַרְאַחַלְעַן,
דָּעַר טָהֹוי אַוִּיפָּה דֵּי בְּלוּמָעַן אַין פָּעַלְדַ...
וְאַל טְרִינְקָעַן פָּוָן לְעַבְעַנְסַ פָּאָרְקָוְמָינְגַ קְוָאַלְעַן
דֵּי מְעַנְשָׁהִיטַ מִיטַ פְּרִירַדַ אַוִּיפָּה דָּעַר וּוּלְטַ...
* *

עַרְשֶׁת דָּאָן, אָה, נָאָטוֹר, וּוּלְ אַךְ הַאֲלֹהָעַן אָן קוּסָעַן
דָּעַם זָאָמָר, וּוּלְכָעַר רֹהַת אַוִּיפָּה דִּין טְרִיטַ—
דָּעַטְרִינְקָעַן מִין זָעַלְעַן אָן דְוִינְגַ גַּעֲנִיסָעַן
מִיטַ רֹהַגָעַן, יוּסָעַן גַּעֲמַתָה...
—

בִּיאָז שְׁרִיבָעַן.

אֵיךְ בֵּין מִיר גַּעֲוָסָעַן אַלְיָעַן אַין מִין צִימָעַר
פְּעַרְטִיעַפְטַ אַין גַּעֲדָאַנְקָעַן, פְּעַרְ' חָלוּם' טַ, וּוּ אִימָעַר,
אַין חָאָב מִיטַן פְּעַדְעַר גַּעֲצָקָעַט דֵּי גַּרְאָמָעַן,
מִין לִיעַדְעַל וְאַל קְלִינְגָעַן חַאְרְמָאָנִישַ צַוְאָמָעַן.
* *

אֵיךְ חָאָב דֵּי וּשְׁאָרְגָּנָאַנִישַ וּוּרְטָמָעַר גַּעֲקְלִיעַבָעַן
פְּיִיעַל מְאַהַל יְעַדְעַר שָׂוָה אַלְיַ אַבְעָרְגָּנָעְשְׁרִיעַבָעַן,
פְּלִילְכְטַ וּוּטַ דָּעַר טָאָקָט מוּיְקָאַלְשִׁיעַרְ קְלִינְגָעַן
וּוַיְיַל הַיְינְטִיגַע צִיְיטָעַן... מַי וַיְיַל, מַי וְאַל וַיְנָגָעַן...

אָזֶה הַאָב אַזְגַּדְלֵן לְאַנְג גַּעֲוֹכְט אָזֶן גַּעֲרִיבָעַלְט,
די הַיְלָצְעַרְנוּ וּוּרְטָעַר גַּעֲהָקְט אָזֶן גַּעֲהָבָעַלְט,
בֵּין... בְּלָצְלִינְג, אַזְגַּדְלֵה אַזְגַּרְוִישׁ, אַזְגַּפְּלִידְעָה,
אַזְשִׁיעָן, אַזְלַאֲרַעְמָן, אַלְזַוְילְדָעָר אַונְד וּוּלְדָעָר.

* *

מִיר הַאָט זַיךְ גַּעֲרֹכְט אָזֶן דַּי עַרְשְׁטָע סַעְקָוְנְדָעַן,
אַזְגַּדְלֵן אַזְגַּדְלֵן אַזְגַּדְלֵן אַזְגַּדְלֵן
אוֹן אַיְבָּעַר מִין קָאָפְּ הַעַר אַזְגַּלְאָפְּעָנְדִּיג פְּאַהְרָאָן
דָּעַם וּוִינְד אַוִּיפְּ דַּי כּוֹאָלְיָים מִיט שְׁטִירְמִישָׁעַן צָאָרָן.

* *

מִיר הַאָט זַיךְ גַּעֲרֹכְט, אַזְגַּדְלֵן אַזְגַּדְלֵן זַוְּפְּאָלְעָן
איַן טַוְּזָעְנְדָעַ שְׂטִיקָלָאָךְ מִיט שְׁרַעְלְבָעַ קַנְּאָלְעָן
נָאָר בָּאָלָה, די מִינְוּט, בֵּין אַזְגַּדְלֵן צַוְּזַעְנְמָעָן
אַזְגַּדְלֵן אַזְגַּדְלֵן צַוְּמָעָל אַזְגַּדְלֵן פְּעָרְנוּמָעָן;

* *

„וּוְאָס זַוְּסָטָן, די נָאָר, וְאַפְּעָרְטִיְעָפְּט אַזְגַּדְלֵן חָלוֹם?
דִּין לַיְעָדָל אַזְגַּדְלֵן נִישְׁתָּמָעָן, אַזְגַּדְלֵן הַבְּלִים,
אוֹנוֹ וּוּסְמָיו אַזְגַּדְלֵן לְעָבָעָן נִיטָּקָעָן בְּעַנְרִיְּפָעָן,
מַעֲנָסָט טַוְּזָעְנְדָעַר מָאָל נָאָר די וּוּרְטָעַר פְּאַרְשָׁלִיְּפָעָן.“

* *

„אוֹנוֹ וּוְילְסָטוֹ אַזְגַּדְלֵן שְׁוֹרוֹת אַזְגַּדְלֵן פְּעַרְצָאָמָעָן,
פְּאַרְשִׁיְּנָעָן, פְּאַרְפּוֹצָעָן, פְּאַרְגְּלָעָטָעָן מִיטָּגָרָאָמָעָן!
דוֹ נָאָר! נִיְּין, נִיטָּקָעָן אוֹנוֹ וּוּסְמָיו קָעָן בְּעַשְׁרִיבָעָן!
מַעֲנָסָט וּוְאָבָעָן אַזְגַּדְלֵן נָאָר גַּרְבְּלָעָן אַזְגַּדְלֵן קָלִיבָעָן.“

* *

„דוֹ מַעֲנָסָט אַוִּיפְּ דַּי בְּעָרְגָּפְּן גַּעֲדָאָנְקָעָן אַוְמַפְּלִיהָעָן
צַוְּשִׁפְּרִיְּתָן אַוִּיפְּ דַּי דָּעָר פְּלִיגְעָל—פְּוֹהָר דַּי דָּעָר פְּאַנְבָּאָזְיָעָן“

און וועלען אונז ריבטיג, נאָטירלֶך בַּאֲדֻנְקָעָן,
וועט אלִין אונזער שטראָם פָּון דיַין אַרט דִּיך פָּאַרְשְׂוֹויַינְקָעָן.

* * *

.....,.....,.....,.....,.....

* * *

ווער זוּיט אַיהֲר, אָה וְאָגָט, אַיהֲר גַּעֲהִימָּע גַּעֲשָׁפָעַנְסְּטָעָר?
עַנְטֶלְעַקְט אַיְיך פָּאַר מֵיר, אַין מֵין הוּוִי, גַּעֲבָען פָּעַנְסְּטָעָר—
מֵיר וועלען דָּעַם נָאָמָעַן דֵּיר אַונְזָעָרָעַן וְאָגָעַן:
מֵיר זַיְנָעַן דֵּי צְרוֹת, מֵיר זַיְנָעַן דֵּי פְּלָאָגָעַן!"...

און אַיְמָעָר נָאָך!

און אַיְמָעָר נָאָך, אַיְמָעָר נָאָך, אַיְמָעָר נָאָך לִיְדָת אַיהֲר;
און אַיְמָעָר נָאָך שְׂקָלָאָפָעָן פָּעַרְוּאָגְעַלְטָע זַיְט אַיהֲר;
און פְּרִיאַהִיט אָוָן וְאַהֲלַשְׁטָאנְד אוּפִי "פְּרִיאַי זָוֶף" פָּעַרְבִּיט אַיהֲר;
און אַיְוָעָרָע מְעַנְשְׁלַכְבָּע רַעֲכְטָע פָּעַרְשְׁפִּיט אַיהֲר;
און יַעַטְוּוֹעַדָּעַן אוּפְּשַׁטְּאָנְד מִיט אִימה פָּעַרְמִידִיט אַיהֲר;
און אַונְזָעָרָע בְּעַסְרָע לְעַחְרָעָן פָּעַרְשְׁרִיט אַיהֲר;
און אַיְמָעָר נָאָך, אַיְמָעָר נָאָך, אַיְמָעָר נָאָך לִיְדָת אַיהֲר,
און אַיְמָעָר נָאָך שְׂקָלָאָפָעָן פָּעַרְוּאָגְעַלְטָע זַיְט אַיהֲר!—

אַמְאָר אָוֹ דִיא פְּרִיְהִיט.

עם ניגט זיך די זונן צו פֿערזונקען
אין ים, אין דעם שפֿיגעלציג גלאטען,
אויף וועלבע די געכטלייבע שאטען
פֿערשפריזטען זיך לאָנְגּוֹס אָוֹן ווינקען...

און גָּאַלְדָּעָנָע וְאַלְקָעָן-פֿיגּוֹרָעָן
מאָהָלָט אוִים נָאָך די זונקענדע זאנגען,
און טָרָעָט אָפּ אַיהֲר טָהָרָאָן דָּעָר לְבָנָה,
וּוֹאָס צִיְגָט פָּוּן דָּעָר ווּוִיתָ אַיהֲרָע שְׁפָרוּעָן.

און ווֹאַלְקָעָן, וְוַיְמָרְמָרָנָע זַיְלָעָן,
וְוַיְטָעֵמְפָעָל צַוְשָׁטָעָרָטָע פָּוּן זַיְנָעָר,
בְּעֶאֱרְבָּטָע מִיטָּן בְּלוֹטָן דִיא קְרִיעָגָעָר—
בְּעֶדְעָקָעָן דָּעָם הַמְמָעָל אַין צַיְלָעָן...

וְוַיְשְׁטַיְל אַיְזָאַוִּיכְן יִם, אַוִּיכְן זַוִּיטָעָן...
נָאָך דָּאָרָט בֵּי די דָוְנְקָעָלָע סְקָאַלְעָם,
דָּאָרָט טָוְרָמְלָעָן דִיא שְׁלָאַפְּגָעָנָרָע בּוּוֹאַלְעָם,
לְעָגָעָנָדָעָן פָּוּן אַוְ-אַלְמָטָע צִיְתָעָן.

דָּאָך זַעַחַת! דָוְרָך דָעָר לוֹפְט שְׁוּעָבָט אַ רִימָעָר,
אַ קִינְד מִיט גַּעַשְׁלָאַסְעָנָע אַוִּיגָעָן,
אַ יְוָנְגָלְגָג מִיט פְּיַיל אָוֹן מִיט בּוֹגָעָן—
עָר יְאָגָט זיך אַלְעָן ווּוִיטָעָר אָוֹן ווּוִיטָעָר.

עָר יְאָגָט זיך אַלְעָן גַּעַהַנְטָעָר צָוָם לְאַנְדָּז
און פְּאַכְּבָט מִיט די פְּלִינְגָעָל, די קְלִינְגָעָל,
די שְׁגָעָעָד-וּוִיסָע פְּלִינְגָעָל, די שְׁעָהָגָעָל,
וְוַיְיְרִינְגָעָן גַּעַשְׁוִינְד אַיהֲסָ צָוָם עַמְּרָאָנָה צָאָן.

"יעצט פַּלְיכָת מִינֵּע פַּיְלָעַן—זֹא רעדט עַי—

פליכחט חין אויף דער ערדר צו די מענשען,

וואס וועלען אַי פַּלְכָּעַן, אַי בענטשען

די פרוכט, ואס איהר ברעננט זוי אוין שבעטער.

"דער וממער טאג איז שוין פַּעֲרָגָנוֹנְדָעַן,

די אַנְנָע, די הייסע פַּעֲרָגָנוֹנְעַן,

און יעדעם הערץ פַּלְטָאַט אַ פַּעֲרָגָנוֹנְעַן

אין לומט צו פַּעֲרָבְּרִינְגָּעַן די שטונדערן.

"מיט בשמיים פַּול זוינען די לְוֶקְטָעַן,

וואס ווירצען די נעכט פַּוְנִים ומממער—

די וועלט וויל פַּעֲרָגָטָעַן איהר קומער,

ווען בלומען און בלחרונגען דְּוֶקְטָעַן.

"עַס פַּחַלְטַי יַעֲדָר מַעֲנֵש זֹיךְ גַּעֲטָרְבָּעַן

פַּוְנִ קְרַעְפְּטָעַ זַיְמַע עַוְינֵע יְאַהֲרָעַן,

זַיְן הַעַרְצָן מִיט אַ צְוִוְיְטָעַ צו פַּאֲרָעַן—

און לְעַבְעַן, גַּעֲנִיסָעַן און לְיַעַבְעַן...

"דרום פַּלְיכָת מִינֵּע פַּיְלָעַן דער לְיעַבְעַן,

אויף עוינַג נִיט וויעדר צו קְעַהְרָעַן—

דאָך האָלָט!—פַּוְנִ דער ערדר לאָוט זיך הַעַרְעַן

אַ שְׁטִימָע, אַ טְרַיוּעְרִינְגְּטְרִיבָע—

דאָס בלְאַנדְזָעַט אַ יוֹנְגְּ-פְּרוּ בַּיּוֹם ווּאַסְעָר,

געַשְׁלָאַסְעַן אַנְיְוָעַרְנָעַ קְעַטְעַן;

זַי הַוִּיבְט אוֹיפְּ אַיהֲר שְׁטִימָע זָוּם בעטען;

און ווּרְט אַיְמָעַר בלְאַסְעָר אַוְן בלְאַסְעָר;

"הַאָלָט אַפְּ, אָח, אַמְּאָר, אַיְן סְעַקְוָנְדָע

די פַּיְלָעַן! נִיט אַיְל זֹו זַוְּרַפְּעַן!

מען דארף שווין ניט מעהרער פֿערשאָרֶגעַן
דעם שמעערץ פֿון מיין בלוטיגער וואנדע...

„די פְּרִיְהִיט בֵּין אֵיךְ, די גַּעֲפָלָאנְטָעַ,
די עויג פֿערהָאָסְטָעַ פֿון הענקער,
די עויג גַּעֲוְכְּתָעַ פֿון דָּעֵנְקָעַר,
און יעצט נאָךְ ווי אִימְעָר פֿערְאַאנְטָעַ—

„דָּאָךְ הָאָב אֵיךְ מיין מֹותָה נִיט פֿערְלָאָרָעַן;
נָאָךְ לְעֵבָעַן די פְּרִיְהִידָּעַ דָּעַר פֿרִיְהִיט,
וּאָסַם קַעְמְפָהָעַן, עַנְטְּשָׁלָאָסָעַן מִיט טְרִיְהִיט,
מייט עויג גַּעֲרָבְּתִיגָּעַן צָאָרָן.

„און זַיְיָ, אָה, אַמְּאָרָ! די וּאָס וּוְילָעָן,
דייא פְּרִיְהִיט זָאָל לְעֵבָעַ בעֲקָרִינְגָּעַן,
זַיְיָ זָאָלְסְטָיָי, אֵיךְ בעַט דיַי, פֿערְשְׁוִינְגָּעָן,
פֿערְדְּוָתָעַן פֿון לְיעַבָּעַס גַּעֲפִיהָלָעָן—

„נָאָךְ וּוְילָעָן די פְּרִוְיָעַן נִיט וּוּיטָעָן
די מענעער אַין קַאָמְפָּפָּצָּו בעֲגָלִיטָעָן,
און שְׁוּעָר אַיְזָוְיָה לְיעַבָּעַ צָו טְוִיטָעָן—
מיין קַעְמְפָהָעָר וּוּטָם וּוּרָעָן עַנְטְּרִיסָעָן!

„זַיְיָ וּוּטָם אַיְהָם פֿון שְׁלָאָכְטְּפָעָלְדָּ פֿערְפְּהָרָעָן
אוֹיפָּ קְרוּמָעָן, גַּעֲפָעָהָרְלִיכָּעָן וּוּגָעָן...

וּוואָהָן? וּוּטָם זַיְיָ לְיעַבָּעַ נִיט פֿרְעָגָעָן—
און אֵיךְ וּוּלְמַיְן קַעְמְפָהָעָר פֿערְלִיעָרָעָן!

„דָּרוֹם חָעָר, אָה, אַמְּאָרָ, צָו מיין תְּפָלָה
און רְוִיב נִיט פֿון מִיר מִינְעָן פֿרִיְנְדָעָן,
וּאָס וּוְילָעָן מִיר רְעַטָּעָן פֿון פֿיְינְדָעָן,
פֿון בְּלוֹטִיגָּעָן פֿיְינְדָעָן, פֿון פֿיְעלָעָן!

“איך קען דיין פערלאנג ניט ערפיעלען,
(וְאֵיך קען דיין פערלאנג ניט ערפיעלען,
איך ענטפערט אמר איהר פון איבען)
איך וויל דינגע קעטפער ניט רוייבען,
איך זעה ניט וו אוחין איך זאל ציעלען...”

“דאה, פרייהוית, מעלהן אין דינגע קינדרע
מיין שפורך, וואס דו ווועסט פון מיר הערען,
עס וויל זוי אין לעבען בעלההרען,
דעך גאט פון דער ליעבען, דער בלינדרע :
דעם קעטפער דארך קיין איך ניט בידען :
און דאס, וואס עס האט איהם געהוינדרט,
וואס האט זיינע מהאטטען געהוינדרט,
דאס מוי אויס דער וועג איהם פערשוינדרען !”

“ער מוי יענע בענדער צוּלִיקען,
וואס האלטען נאך איהם בי דאס אַל טע,
די צוֹק וּ נְפָט, די פרייהוית-בעשטראחלטע,
זאל יעצט איך זיינע לעבען בענלייקען.

“וואס מויינען די שוואכע נאטראונע,
די ואקס-ווייבע שטילע געמייהער ?
אין דעם קאמפף, זא הים און זא ביטער,
פארשוינדרען גאָר שנעל וויערע שפורהען.

“אין דעם קאמפף זיינען פערבונדרען
דעך אַבְגָּרוֹנְד מִיטְ'ן הַימְמָעֵל צוֹזָאַמְעָן —
דאָ רויישען פֿעַל זָאַלְצִינְעַן יַםְעָן,
דאָ ברענען פֿיעַל בְּלוֹטִינְגַּע וּוֹאַנְדָּעַן...”

“דעך קעטפער מוי קענען בענרייכען
דעם קאמפף אין זיינ ריבטיגער גרויסקייט,

דאָן ווועט ער מיט דאָפֿעלטער הייסקייט
זיין שׂווערד געגען הענקר פֿערשלַיְּפָעַן.

„אַ פֿיעַרְדְּזַיְּל ווועט ער דאָן וווערען
און וואָנדְלָעַן פָּון אִין אַרט צָום צְוּוֹיְתָעַן
דעַם חָסֵם גַּעֲגָעַן הַעֲרָשָׁר פֿערברַיְּטָעַן,
די שְׁרַעַק פֿאָר טִירָאָעַן צְוַשְׁטָרָעַן.

„ער ווועט דורך די לענדער פֿערקִינְדָּעַן
דעַם קְוַמְעַנְדָּעַן לִיכְטִיגָּעַן מַאְרָגָעַן,
די עַנְדָּע פָּין קְנַעַכְטְּשָׁאָקָט אָן זָאָרָעַן,
און ווועט דעם רַעַבְלַעַן-בְּרַאָנְד צִינְדָּעַן.

„און וווען ער זָאָל וווערען גַּעַלְטִינְגַּט
פָּון פְּיִינְדָּר, ווֹאָס שְׁטַעַהָעַן אַנטְקָעָגָעַן ;
און וווען עַס זָאָל בְּרַעְבָּעַן זִין דַעֲגָעַן
זִין נִיְסָטָן ווועט נִיט וווערען עַנְטְּמוֹתָהִינְגַּט.

„דָּאָרוֹם פְּרִיְּהִיְּט, דו יַוְנְגֶּדְפְּרוֹי דָּעַר וַוְסְטָמָע,
דו גַעַטְנִין פָּון גְּלִיק אָן פָּון פְּרִיְּדָעַן,
זָאָל מְרוֹיְעָר דִּין גְּלָאנְצָן נִיט בְּעַקְלִיְּרָעַן,
נִיט נְעַהַם זִיךְרִין זָאָרָגָעַן אָמוֹיסְטָעַ!

„וּוְעַן אָהָן דִיר אִיז פִּינְסְטָעַר די ערַד יַעַצְטָן,
וּוְעַן אַלְעָס אִיז דָּאָרְטָעַן פֿערַדְאָרְבָּעַן,
וּוְעַן לִיעַבְעַ אַוְיךְ פֿאָלָט אַלְס אַ קְרָבָן,
און האָט גַעֲגָעַן גַאֲלָד נִיט קִיְּין ווּרְתָה יַעַצְטָן —

„זָאָ ווועט זִיךְרִין קַעַמְפַּפְּעַר מִיט עַקְעַל
עַנְטְּהַאְלָטָעַן פָּון דִּיעֻזָּעַ גַעֲנוֹסָעַן ;
ער ווועט די גַעַלְעַבְטָעַ נִיט קְוָסְעַן,
וֹאָס ווִיל דָעַרְפְּאָר רַעַנְדְּלָאָךְ אַ זָעַקְעַל.

“און זויל, אום דעם יעצט צו פֿערזיסען,
מו ער זיין געויסען פֿערשׂוֹאָרצען—
וועט ער מיט דער פֿרײַד פֿון זיין האָרצען
די פֿרײַהוּט דער צוק נפְט בענְרִיעַסְעַן!...”

צום ארבייטער.

אָ, צָאָרָן נִיטָן, בְּרוֹדָעֶר, אוֹיפֿ מֵיר פֿאָר מֵין לִיעָדָל,
וּוֹאָסּ רִיחָרֶט אָן וְאָ טְרִירִינְגּ דִּין שְׁמַאכְתְּעַנְּדָעַ הָעָרָץ!
אוֹךְ קָעָן זִיךְ נִיטָּהָלְפָעָן—עַם כְּלִיפָּעַט מֵין פֿידָעָל,
זַי יָאָמָעָרטָן, זַי וּוֹיַנְטָן אוֹיפֿ דִּין צְוָגְרִוִּיסְעַן שְׁמַעָרִיזָן...

* * *

אֵיךְ פִּיהָל עַם, אָ, בְּרוֹדָעֶרְלִילּ, גְּלוֹבּ מֵיר, בִּין זִינְגָעָן,
אוֹדוֹ וּוֹעַסְטָן עַם הָעָרָין מִיטּ בִּיטְעָרָעָן וּוֹעה—
אָבָעָר, וּוֹאָסּ הָאָבּ אֵיךְ שְׁוֹלֵר, וּוֹעֵן אֵיךְ הָעָרּ אִימְעָרּ קְלִינְגָעָן
דִּין אִינְגָעָנוּם שְׁרָעְקְלִיבָעָן לִיְּדָעָנְטָגְנְשָׂרִי?...”

* * *

אֵיךְ וּוֹאָלָטּ זַהָרּ וּוֹעַלְעָן דִּיר זִינְגָעָן פֿון פֿרִידָעָן,
די סְטְרָוָנוּם בָּעָרִירָהָעָן אַין שְׁטוֹנָדָעָן פֿון לַסְטָן—
דָעַן דָּאָסּ אַיְזָן דָאָסּ בָּעַטְחָעָן, דָאָסּ וּזִינְגָעָן, דָאָסּ רִידָעָן—
זַיְיטּ לְאַנְגָּן פֿון מֵין הָעָרָץ, וּוֹלְכָעּ וּפְצָצָטּ אַיְזָן מֵין בְּרוֹסְמָן.

* * *

דָאָךְ, בְּרוֹדָעֶר, זָלְאָנְגּ דָו וּוֹעַסְטָן טְרָאָגָעָן גַּעֲדוֹלָדִיגּ,
די שְׁעַנְדָלִיבָעּ קִיְיטּ, דָעַם טְרִאָגְנִישָׁעּ יְאָהָרּ—
זָלְאָנְגּ וּוֹלְאֵיךְ וּוֹעַקְעָן, אָהָהָה, מַאְךְ מַיךְ נִיטָּשָׂוְלְדִינְגּ—
אַן טְהָוָסְטוּ עַם יְאָהָרּ, אָהָן... זִינְגּ אֵיךְ דִּיר דָאָךְ...

צו די ברידער.

קומט, ברידער, געטרייע! אהיין לאמר שטרעבען,—
אהיין, וואו די זילבערנע קוואלען פון לעבען
זוניסען זיך ברײט קָנִים פֿעלען אַרְנוֹטָר
אין פְּלוּידָרֶן, פְּלאָפָלען אָן רָוְעָן אָנוֹ מְונְטָר :
"קָומָט, אִירְדִּישׁ קִינְדָּר !"
קָומָט גִּבְעָר, גַּשְׁוִינְדָּר
און לְעַשֵּׂת אָפָּן הָעֲרָצָעָן דָּעַם בְּרָעַנְדָּרָעָן פְּלָאָם !
פְּעַרְלִירֶט קִין סַעְקָנוֹנָדָר,
דעַן קָוָרֶץ אַיְזָה דִּי שְׁטוֹנָדָר :
מִיר פְּלוּסָעָן אָוּעָק בָּאָלָד אַיְזָה נַגְכָּטֶשׁ-שְׁוֹאָרָצָעָן יִם !..."

* *

קָומָט, ברידער, אָהִין אֵין גַּעַשְׁלָאָסָעָנָעָן רִיְהָעָן,—
דָּאָרָט וּוּטָן נָאָךְ אַ בְּלָום אָנוֹעָר הָעֲרָצָעָן עַרְפְּרִיְיעָן,
בְּעַנְעַצְתָּ מִיטָּ דָּעַם לְעַבְעָנָם פְּאָרְקָמוֹנָגָע טְרָאָפָעָנָם ;
דָּאָרָט וּוּנְגָטָן יִי אִיחָר לִיעְדָּל בַּיּוֹם פְּעָלוֹעָן צְוָקָאָפָעָנָם :
"אֵיךְ בֵּין פָּוֹן דִּי בְּלָוְמָעָן
פָּוֹן לְעַבְעָן גַּעַנְוּמָעָן,
אָהִין מִיר אַיְזָה עָר בִּיטָּעָר, נָאָךְ בְּוּטָעָר וּוּ גָּאָל ;—
אֵיךְ בֵּין עַס דִּי פְּרִיְהִיִּט,
אֵיךְ דִּיעַן אֵיךְ מִיטָּ טְרִיְהִיִּט,—
קָומָט, פְּלִיקְטָמִיךְ—אֵיךְ גַּלְעָנִי, וּוּ אַ הִמְלִישָׁר שְׁטְרָאָהָל !"

צו מין מזע.

פערלאו מיך ניט, מזע, אה מההייערעד מײַנע
דו ליבטיגע שטערן פֿאָר מיר אויף דער ערְד!
דו היממלישע טאכטער,/do היליגע פֿינְגָע
נארדו בײַט מײַן וואָקְהָעַן, נורדו בײַט מײַן שׂוּרָה.

* * *

ווען נאר דיאַיגע פֿינְגָע, די עדעלע, צָאַרטָע,
וּאָס וַיְנִעֵּן וַיַּלְּהַעֲדָר לִילְּעָן וַיַּוְיִסְׁ,
בעיריהרען די אַיּוֹדְבָּרגָן, די הוֹיכָע, די האַרטָּע,
וּאָס פְּרָעָסָעָן מֵיַן חָרֶץ—דאָן צְוָשָׁמָעָלָצָט גַּלְּיָיךְ דָּעָר אַיּוֹ—

* * *

דאָן שְׁמָעָלָצָט דָּעָר אַיּוֹ, אוֹיךְ מֵיַן חָרֶץ וּוְעָרָת צְוָשָׁמָאַלְצָעָן
אוֹן הַיְבָט אָן צַו שְׁוִימָעָן אַין טְרָעָרָעָן אַטְיַיךְ;
דאָן שְׁטִיְיךְ אַיךְ אַרְוִיפָּן אוֹיךְ פָּאָרָנָאָס דָּעָם שְׁמָאַלְצָעָן,
אוֹן שלְאָג פָּוָן מֵיַן האַרְפָּע די סְטוּרָנוּס וְאַ גַּלְּיָיךְ—

* * *

דאָן שלְאָג אַיךְ די סְטוּרָנוּס אוֹן טְהִוִּיתְרָאָפְּעָן-טְרָעָרָעָן
פָּעָרָנִים אַיךְ אַרְוִיפָּן וְוַעַן וְיַיְצָאָתָעָן אַין קְלָאנְגָן,
אוֹן אַבְּקָלָאנְגָן, אַ זְּיַהְעַנְדָּעָר לְאֹוטָם וְיךָ שְׂטִילָהָרָעָן,
וּאָס שְׂטִילָט אַין מֵיַן חָרֶץ דָּעָם טְיעָפְּסָטָעָן פֻּרְאָלָאנְגָן...

* * *

אה מזע, דורך דיר, נאר דורך דיר קען אַיךְ וּעַקְעַן
די לְיִדְעָנְדָע בְּרִידָעָר, וּאָס יַאֲמָמָעָרָן שְׂטִילְ...
וּאָס לְעַבְעַן אַין עַלְעָנָה, אַין עַווְיָגָעָן שְׁרָעָקָעָן
דורך די, וּוְעַבְעַה האַבָּעָן קִיּוֹן מעַנְשָׁעָן-גַּעֲזִיהָל...

געלי'עבטעו! איך קנייע אויף דער ערדר פאָר דיר נידער
און שמאכטענדיג קומ אוך דעם זוים פֿון דיין קליד;
הייב אויף דיינע בלעגן, די נאלדענע ווידער
און הער צו מײַן תפֿלה, אָה, הער, ווּאָס איך ריזד!

* *

עם פֿלאָקערט די זאנגען און שיסט איהרע פֿיילען:
די רָאֹוע און פֿעלְד ווּרט פֿערדאָרט און פֿערשמאָכט,
דאָך נִיך לאָוט אַרונטער דיאָ נאָכט איהרע ווּילען
און בוּוּט אַוּס איהר טעמאָפֿל מיט גָּלָאנְץ און מיט פֿראָכט —

* *

וי בוּוּט אַוּס פֿול ווּאנְדער, פֿוּן רֵינְע ברוּלְיאָנטען,
בעדעקט מיט אַ הָעַלְבָּלוּעַן ווּידענען דָּאָן,
אין מיטען אַ קְרוּוּן לאָמֶפּ בעזעט מיט דִיאָמָאנְטָען
און ווּלבּערנע לִיכְטָעָר אַוּס אַסְּקָ —

* *

און דָּאָן לאָוט זי געהען אַ קְרִיסְטָלְאָלְאָרָעָן רָעָנָען,
וּוּאָס קְרִיְיוּעַלְט פֿוּן יְעַטְוִידָעָן ווּיל זִיך אַרְאָפּ,
און טְרִינְקָט אַן די רָאֹוע — זִיך נָעָמָט זִיך בעוּגָעָן,
און שְׁעַפְתָּ די פֿאָרְפֿוּס-לוּטָט, אַן לְעַבְתָּ ווּידָעָר אַפּ —

* *

דאָך, מָועַ, מִין הָרָאֵין, ווּ די רָאֹוע, פֿערווּיאָאנְעַט;
וי ווּרט אַימָעָר שְׁוֹאָכָבָעָר פֿוּן שְׁמָעָרְצָעָן אַחֲן שְׁיעָוָר,
דוּרָך פֿיְילָעָן פֿוּן יְעַצְמִינָעָן נִיחָנָם צְוָאנְגָעָט...
דאָך, אַך! עַם גָּעָפִינְט זִיך קִיְּן מְהִוִּי נִימְפָּאָר אַיהָה...

* *

אָה, אַמְתָּה, אַוְיך אַיך זַעַה אַ נאָכָט אוֹיפּ מִיר ווּאַרְטָעָן
דאָך זִיך ווּעַט נִימְפָּאָר בְּרִינְגָעָן קִיְּן קְוּיְקָעָנְדָעָן דּוּבָּט.

אך ניין! נאר א קבר, א קאלטען, א הארטען,
וואר טויט וועל איך ליגען אַהֲן אַטְהָעֶם, אַהֲן לוֹפְטָן.....

* *

אה, זאג מיר ניט, ליעבסטע, איך וועל דאס דערטראנגען
און זעהען די צוקונט בעלייכטעןדרען מאָג —
ניט ווילענדיג, מהוייערסטע, מוו איך פערצעאנגען,
דאָרום הער מיך, אה, הער וואָס איך בעט, וויאָס איך זאג:

* *

בענלייט מיך, בענלייט בייז די לעצטע מינומען
און העלפֿ מיר דערציילען מײַן שמערץ דורך געווין.
אין דאן וווען מײַן הערץ וועט אין גאנצען פֿערבלוטען,
דאָן, ליעבסטע, ניט לאּו מיך, ניט לאּו מיך אלין;

* *

דער טוידט, וווען ער ווועט מיט זיין אַרְעָם צוֹדרִיקָעַן
די גאָלְדָעַן וְאַנְגָּעַן פֿון יְוָגָעָנֶר אָוִוְסְטָן,
דאָן וווענד איך צו דיר מײַנָּע פֿלְאַמְעַנְדָע בְּלִיקָעַן,
און דְּרִיךְ צו מײַן קָאָפּ צו דִּין הִימְלִישָׁעַר בְּרוֹסְטָן,

* *

איך וויל אין דִּין אַטְהָעֶם זָאֵל לאָגְנוֹאַס צוֹרִינְעַן,
וַיְיַעֲבָעַל, מײַן טְרִיבָעַר, גַּעֲפִינְגְּטָעַר גַּיְיסְטָן;
דאָךְ בֵּי איך וועל פֿאַלְעַן, בעלייכְטָמְרָטָר מֵיר מֵין זַיְנָעַן,
צַו ווּקָעַן די בְּרִידָעַר, וְאָס זַיְנָעַן פֿערְגְּרִיוֹזְטָן....

מוּטָעֵר אָן טַאכְטָעֵר.

בַּיִ'ם וּוֹאשַׁ-טָאָפֶ שְׂטֻעהַת דַּי מוּטָעֵר,
עַם הַעֲלֵקָת אִיהָר אוּיךְ אִיהָר קִינָה,
אָן בַּיְדָע וּוֹאשָׁעַן, דְּרֻעהַן,
דַּי שְׂוֹאָרְצָעַ וּוֹעַשׂ גַּעַשְׁוִינָה.

* *

דַּי מוּטָעֵר טַהַת דַּי אַרְבִּיּוּת
אַ גַּנְצָעַ וּוֹאָךְ אַין הוּוּן,
דַּי טַאָכְטָעֵר גַּעַת פַּעֲרֹודְעָנָן
אָן הַעֲלֵקָת אִיהָר וּוֹנְטָאנָג בְּלוּוּן...

* *

דַּי מוּטָעֵר אַיְן אַ בְּלִיבָּעַן,
אַ דָּאָרָעַ, שְׂוֹאָכָעַ פְּרוּוִי,
דַּי טַאָכְטָעֵר אַיְן אַ בְּלוּמָעַן,
וּוֹאָסֶן וּוֹרְטָם פַּעֲרֹודְעָלָט אַהֲן טַהָּוִי...

* *

דַּי מוּטָעֵר לְיַעַבְתָּ דַּי טַאָכְטָעֵר—
דָּאָךְ זַי אַיְן שְׂוֹאָךְ אַלְיָוִן,
דַּי טַאָכְטָעֵר לְיַעַבְתָּ דַּי מוּטָעֵר
אָן הַעֲלֵקָת דַּי וּוֹעַשׂ אִיהָר דְּרֻעהַן—

* *

אַיְךְ שְׂטֻעהַ אַיְן עַנְגָּעַן צִימָמָעַר
אָן קוֹק פַּעֲרֹתְרָאָכָט אַוְף זַי
עַם אַיְן דָּאָךְ גַּאנְצָעַ גַּעַוְיִינְלִיךְ,
דָּאָךְ, אַיְךְ! דָּאָס חָרְעַן טַהָּוִת וּוֹעַה...

דער פראסט.

עם קאָכט און עם מישט און עם זידט און עם שטראָענט,
עם צַּאָרְעֵנֶת דער יִסְמָאֵיז אַ שְׁרָעָק, אַ סְכָנָה!
אַט וועהט מען די כוֹאַלְיָעַס ווי פְּגַעֲלוּן גַּעֲטַהֲוּמַט,
אלְסָם ווּאַלְטָעַן ווי ווּעַלְעַן פְּעַרְשָׁלְמָגָן די לְבָנָה,
נאָר ווי, די לְבָנָה, ווי צִּיטְעָרֶט, ווי שְׁרָעָקֶט ווי
אַן ווַיְלַי אַוְיֵף'ן הַיְמָעֵל אַיְהָר פְּאַקְעָל נִיט טְרָאָגָעָן,
וַיְפָלָאַטְעָרֶט, בְּעַהְאָלֶט ווֵיְך, פְּעַרְשָׁטְעָקֶט וויְך,
גַּאנְצָן טִיעָפָן די פְּינְסְטָעֶרֶעֶת ווּאַלְקָעָן, ווּאַס יָאָגָעָן.

* * *

מען וועהט נִיט קִיּוֹן פְּרוֹגָעָל, מען וועהט נִיט קִיּוֹן שִׁוְּפָעָן
נאָר ווּאַסְפָּעָרְדּ-בָּעָרֶג הַיְכָעָץ לְיִנְקָעָן אַן רַעֲכָעָן,
וּוּאַס רָאָנְגָלָעָן וויְך, קַעְפְּפָעָן, ווּאַס וַיְיַעַנְעַן בְּעַגְּרִיפָעָן.
וַיְיַהְעַלְעַן אַין שְׁלָאַכְטָפָעָלֶר, צַו קְרִינְגָעָן, צַו פְּעַכְתָּעָן.
עם הערט וויְך אַין מִוְתָּעָן דָּעַם רְוִישׁ, דָּעַם גַּעַלְלָדָעָר
די שְׁטִימָעָפָן ווַיְנַדְּמֵית ווֵיְך וַיְאַוְיַעַן אַן פְּיִוְשָׁעָן,
אַט גַּרְאָבָט עָר וויְך אַיְזָן אַין די כוֹאַלְיָעַס—אַן ווּלְדָעָר
בְּעַנְיָנָעָן די קַעְמָפְפָעָר דָּעַם קַאְמָפָפָ אַנְצּוֹגְרִיךְעָן.

* * *

נאָר דָּאָרְטָעָן גַּאנְצָן ווַיְמַט אַוְיֵף אַ פְּינְסְטָעֶרֶעֶת אַיְנוּל
בְּיַיְזָן בְּרָעָג פָּנוּמָים יִסְמָאֵיז, דָּאָרְטָעָן וועהט מעַן שְׂטִיל קְרִיבָעָן
דָּעַם פְּרָאָסֶט, ווי אַ בָּעָרָר, מִיט ווֵיְך טִיפְלִישָׁעָר פִּינְזָעָל
בְּעַמְּאָהָלֶט עָר די עַרְד מִיט פְּעַרְשִׁיעַדְעָנָע שְׁטְרִיבָעָן.
עָר קְרִיבָט וויְך אַלְעַז ווּיְמַטְעָר אַן שְׁטָעַלְט אָוִיס די אוֹגָעָן
אוֹוִי ווי אַ בְּיוֹזָה, אַ צַּאָרְגִּינְגָעָר טִינְגָעָה,

אָט האָלֶט ער זיין פִּינְזָעַל צָום ווֹאָסָעַר גַּעֲבִינְגַּן
און ברומט אַין דער שטיל: יֵאָ, אַיךְ מָה זַיְן דָּעַר זַיְנָעַר"

* *

"אַיךְ ווּלְלַז זַיְן דָּעַר זַיְנָעַר! — אַיךְ הַוִּיבָּא אַן צָו פְּיִיחָרָעַן
מִיט בִּישׁוֹפַן, מִיט צַוְּבָעַר מִין הַאָנָד אוֹיפַן דִּי ווּלְלַז
און באָלֶט, דִּי מִנוּטָן מוֹז דָּעַר ווֹאָסָעַר פֿערָפְּרִירָעַן,
דָּעַר שְׁטוּרְמִוִּישָׁעַר יִסְמָוּז וִיךְ רַוְהִינְג יַעַצְתָּ שְׁטָמָעַלְעַן."
און גַּלְיַיךְ וּס עַנְדרִינְטָט דָּעַר פֿרָאָסְט וִיךְ בעַקְלָעָרָעַן
ואָוּרְטָט ער אַלְקָן שְׁנִידְעַנְדָּעַר, גַּרוֹזָאָמָעַר, הַעֲרָטָעַר
ער הַוִּיבָּט אַן זַיְן הַאָנָד אוֹיפַן' ווֹאָסָעַר צָו קַעְרָעַן
און מַוְרָמָעַלְט זַיְן כִּישׁוֹפַן מִיט פֿאָלְגָעַנְדָּעַ ווּרְטָטָעַר :

* *

"זַי בַּעַשְׂוֹאָרָעַן בַּיִ דָּעַם עַרְדַּ-בָּאָלֶל,
בַּיִ דִי בַּעַרְגָּעַן קְלִיָּן אַון גְּרוּסָן,
בַּיִ דִי טִיבָּעַן, בְּלוּמָעַן, גַּרְאָעַן,
וּולְכָעַ רַוְהָעַן אַין מִין שְׂיוֹס!"

* *

"בַּיִ דִי טִוְידָטָע וּזַי בַּעַשְׂוֹאָרָעַן,
וּולְכָעַ שְׁלָאָקָעַן אַין דָּעַר עַרְדָּן,
בַּיִ דִי בַּעַטְלָעַר, וּאָס גַּעַשְׁמָטָאָרָבָעַן
זַיְנָעַן דָּוָרָק מִין שָׁאָרָקָעַן שַׁוְעָרָד!"...

* *

"בַּיִ דִי קִינְדָּעַר זַי בַּעַשְׂוֹאָרָעַן,
וּולְכָעַ קְוּוּלָעַן זַיְךְ אַין קָעַלְטָטָן,
בַּיִ דִי בִּיְבִיסָן לָוָן דִי שְׁקָלָאָקָעַן,
וּאָס אַיךְ טְרִיבָּזָן זַיְךְ לָוָן דָּעַר וּוּלְטָטָן!"

“זוי בעשווארען בי די גלעדער
בי די לִים און בי די הענה,
ויאם איך האב פון זוי דעם לעבען
דורך מיין צארען אַנגיטראונט!...”

* *

“זוי יעדער זאָך בעשווארען,
וועלכע האט אין זיך אַזקט
בי די וויבען, פֿײַכטעה, נאָסען,
ויאם פֿערפְּרוֹרט נאָר דורך מיין קראָפְּטן!

* *

“זוי בעשווארען, ים, דו ווילדער,
פֿאָר מיין כיושפּ האב רעספֿעקט!
רוֹויש נוּט, זיך נוּט, קאָך נוּט מעהרער
ווער מיט אייז אַנְגְּלִיך בעדעקט!...”

.....,....

* *

עם קאָקט און עם זידט און עם מישט און עם שטורענט
עם צָאָרענט דער ים—ס'אייז אַ שרעק, אַ סכנה!
און צוֹוישען די כוֹוָאַלְעַס, ויאָס שטעהען געטהָרָעַט
דערהָעַט זיך אַ שטיט, ווי אַ שטָּאָרְקָע קאנָאנָע:
“אַיך לאָך פָּון דֵּיר, פֿרָאָסְט, מיט דֵּין כיושפּ און נאָטְעַן,
אַיך בין ניט גענְלִיכְעַן צוֹ לוֹוּשָׁע און טִיכְעַן,
ויאָס האָבען גִּיקְעַנט וַיַּן וְאַ מעַטְינְג צוֹאָטְעַן
אוֹדוֹ וְאַלְסְטָט פָּון זַיִן, וְאוֹ פָּון מִיר, מְהֻעָן וְוַיְיכְעַן!...”

„בעטראכט נאָר, דו נאָר, און דער לענג און אין דער ברײַט מײַך,
ווער קען מיר בעדעקען, פֿערשייטען פֿערשטאטפֿען!
און דאָר קען מען ועהען—נאָר דער, וואָס פֿערשטעהט מײַך,
או אַיך בין צוֹאמָען גענָאַסְעָן פֿון טְראָפֿעָן...
מײַך ווילסטו בעשׂוּרָעָן בֵּי טְוִידְטָעָן, בֵּי קִינְדָּרָה,
וואָס דו האָסְטָט גַּעֲשִׁיקָט אַנְגָּסְטָקָה, אַין קָאַלְטָעָן!
די מענְשָׁעָן, דו נאָר, זַיְנָעָן מַעֲכְבָּתָן נִימְנִידָּרָה,
—זַיְנָעָן זַיְנָעָן, אַ, נָוֶר צַוָּאָמָעָן זַיְךְ הַאַלְטָעָן!...“

* * *

„זַיְ לִיְדָעָן אַחַן שִׁיעָור פֿון אַנְעַבְּגָעָן ווַיְנַטָּעָר
אַנְ עַרְגְּנָרָעָר פֿיעָלָל נָאָר, וַיְ דַו אַיְן דִּין צָאָרָעָן.
„מַאֲמָאָן“, אוֹזֵין נָאָמָעָן, עַר קוּוּלָּט זַיְ, בְּרַעַנְתָּמָ אַונְטָעָרָן!
דוֹרָךְ אַיְהָם, נִימְטָדוֹרָךְ דִּיר, ווּעַרְעָן מענְשָׁעָן פֿערְפְּרָאָרָעָן,
זַיְ פָּאָלָעָן אַיְן גָּסָם, וַיְ דַו מַוקָּעָן, דַו פְּלִיגְעָן,
זַיְ ווּעַרְעָן צַו מַעְדָּעָר, צַו רַיְבָּר פֿערְדָּאָרְבָּעָן,
פֿערְוּמְשָׁפְטָ צַו גַּאֲלָגָן, אַיְן קַעְרָקָעָר צַו לִיגָּעָן—
זַיְ ווּנְנָעָן נָאָר נַאֲרָעָשָׂ אַיְן פָּאָלָעָן אַלְסָם קָרְבָּן!...“

* * *

* * *

עם הווערט דער פֿרָאָסְטָ גַּעֲבָעָן יִם בֵּי דַי בְּרַעַנְתָּמָ...
און קוּקָט צַו מִימְטָ צָאָרָעָן דַעַם טָאנְצָן פֿון דַי כּוֹאָלִיעָם...
אַ, מענְשָׁעָן! קַעַנְתָּ אַיְהָר נִימְטָ פֿערְטְּרִיבָעָן דַי נְגָעָם
אַזְוִי וַיְ דַעַר יִסְמְךָ בְּעַפְּרִיְעָן פֿון אַלְעָם? !...“

מיו רע策ער וואונש.

אָה, פָּאַלְקַ! אָזֵךְ וּוֹאַלְטַ וּוֹעַלְעַן דָּרְלָעַבָּעַן דִּי שְׁטוֹנְדָעַן,
וּוֹעַן דַּו וּוֹעַסְטַ בְּעוַיְנָעַן דִּיְן בְּלוֹטִינָעַן פִּינֶּרֶ;

וּוֹעַן דַּו וּוֹעַסְטַ נִיתַ זַיִן אַין קִיטָעַן גַּעֲבָנְדָעַן,
נוֹר גַּעֲנְצָלִיךְ פָּוֹן פְּרִיהִיכְתַּ בְּעַקְרִיעַנְצַטְ אָזֵן בְּעַשְׁיַנְטַ!

* *

אָזֵן דָּאַן, וּוֹעַן דַּו וּוֹעַסְטַ וִיךְ פְּרַעְזָמָלָעַן אַין פְּרִירָעַן
צַו פְּיִיעָרָעַן פְּרַעְכְּתִיגְ דִּיְן מַעַנְשָׁלִיבָעַן וַיְגַ,

וְאָסֵם דַּו הָאָסֵט עַרְוָנָגָעַן דָּוָרָקְ צְרוֹתָה, דָּוָרָקְ לִיְדָעָן,—
דָּוָרָקְ שְׂוּעָרָעָ, דָּוָרָקְ בִּיטָעָעָ, שְׁרַעְקְלִיבָעָ קְרִיעָגָ—

* *

אָה, דָּאַן, וּוֹעַן אַוִּיפְ גְּרִינָעָ אַוִּיפְ בְּלָמִינָעָ פְּעַלְדָעָר
וּוֹעַט שְׁאַלְעַן דִּיְן פְּרִילְוִיבָעָרָ וּוֹעַנְעָם גַּעַאנְגָ,

אָזֵן וַיְיִתְ פָּאַן דַּי טִיעָפָעָ, דִּי דָוָנְקָעָלָעָ וּוֹעַלְדָעָר—
וּוֹעַט אַפְּקִילְנָגָעָן חִימְלִישָׁ פָּוֹן דָּאַרְטָעָן דָּעָרָ קְלָאנְגָ—

* *

וּוֹעַן סְ'וּוֹלָעַן פָּוֹן פְּרִירָידְ זַיִן בְּעַשְׁטָרָאַחָלָטְ דִּי גַּעַוְיכְטָעָה,
אַזְוִי, וַיְיִזְרְעָאַלְעַן דִּיְן זַיִנָּגָעָן גַּלְאַנְיָ,

דִּי אַוִּיגָעָן זָא גַּלְעַנְצָעָן, וַיְיִזְרְעָאַלְעַן לִיכְטָעָר,
פָּוֹן מַעְנָעָר אָזֵן פְּרִיוּעָן אַין לְוֹסְטִינָעָן טָאנְגָ—

* *

אָה, דָּאַן וּוֹאַלְטַ אַיךְ וּוֹעַלְעַן, אָה פָּאַלְקַ! אַיְזַן סְעַקְוָנְדָעַ
בְּעַטְרָאַכְטָעַן דִּי סְצָעָנָעָן, חָאַטְשַׁ גַּעַבָּעַן אַ בְּלִיקָ.

עַס וּוֹאַלְטַ וִיךְ פְּעֻרְחִיְילָן דִּי בְּלוֹטִינָעָ וּוֹאַנְדָעָ,
וְאָסֵם בְּרָעַנְטַ אַין מַיִן הָעַרְצָעָן זַיִטְ יַאֲהָרָעָן צְוֹרִיקָ...

און דאן וואָלט אַיך זונגען אַ ליעד זום געוענ'גען
בײַ ווֹאנְגעַן מײַן הָערֶץ וואָלט פֿאָר שָׁמָחָה זונעהַן...
און נאָכְרָעָם דעם טוּידַט מיט פֿערְגַּנוּנְגעַן בענְגַּנוּנְגעַן
עם זָאֵל מִיךְ בעוּיְינְגעַן דֵי פֿרְיִיהִיט אַלְיַין! ...

אַהֲ, פֿרְעָגְן מִיד נִימְתָּ.

אַהֲ, פֿרְעָגְן מִיךְ נִימְתָּ, וּוֹאָרוּם אַיךְ טְרוּיָעָר,
וּוֹאָרוּם אַיךְ בֵּין אָוִי בְּעַטְרוּבָטָם;
נִימְתָּ פֿרְעָגְן, וּוֹאָרוּם אַיךְ וּוֹעֵד אַלְצָן בְּלָאָסָעָר;
אַיךְ בֵּין פֿעַרְלִיעַבָּטָם, מײַן פֿרְיִינְדָּה, פֿעַרְלִיעַבָּטָם...

* *

אַיךְ חָאָב מײַן לְיֻבְּסַטָּע נִיעַ גַּעַוְעַהָעַן,
דָּאָךְ וּוֹיִס אַיךְ, אוֹ זַי אַיךְ זַאֲשִׁין—
וֹיְיַאלָע שְׁמַעְרָעַן פָּון דָּעַם הַיְמָטָעָל,
און שְׁעהָנָעָר, וֹיְיַאלָע זַוְּנָן אַלְיַין! ...

* *

אַיךְ פֿיְהָל אַמְּאָהָל אַיְהָר בְּאַלְזָאָם-אַטְהָעָם,
עַר קוּמָט פָּון וּהָר אַ וּוֹיִטָּע לְאָנָד—
אַיךְ פֿיְהָל אַיְהָם שְׁטָאָרָק אָוֹן מִינְעַ נְעַרְוָעָן
צְוַרְעַנְעַן זַיְן פָּון לְיֻבָּעַם בְּרָאָנד.

* *

און ווֹעֵן אַיךְ גַּעַה אָוֹן גַּסְפָּאַצְּרָעָן.
(וּוֹיְיַאלָע קָעַן פֿאָר שְׁמַעְרָעָן אַין שְׁטוּב נִימְתָּ זַיְן)

דאָן זאגען מיר די שוואָרצע הײַזער :
"נִיטָאָ, נִיטָאָ, דֵי לְיעַבְסְטָע דִּין!"...

* *

ווען כ'זעה אַמְּאָהָל בַּיְדֵי פָּאָבְּרִיקָעַן
און קוֹק וַיַּד אֵין דֵי פָּעָנְסְטָעַר אֵין
דאָן חָעָר אֵיךְ דֵי מַאֲשִׁינָּעַן روַיְשָׁעַן :
"נִיטָאָ, נִיטָאָ, דֵי לְיעַבְסְטָע דִּין!"...

* *

ווען כ'זעה די בלְיִיכְעַ אַרְבִּיטְרִיסְטֶס-מַאֲסְטָעַן
און קוֹק וַיַּד אֵין גַּעֲוַכְתַּ אַרְיִין,
דאָן זאגט מִיר זַיְעַר מִינָּעַ דִּיטְּלִיךְ :
"נִיטָאָ, נִיטָאָ, דֵי לְיעַבְסְטָע דִּין!"...

* *

ווען כ'זעה אֵין גַּאַס שְׁפָאַצְּרָעַן, פָּאָחָרָעַן
דעַם פָּאָבְּרִיקָאנַט, דַעַם דִּיקְעַן שְׂוִיַּין,
דאָן קְלִינְגָּעַן זַיְעַן זַיְלְבָּעָר-טַאְלָעַר :
"נִיטָאָ, נִיטָאָ, דֵי לְיעַבְסְטָע דִּין!"—

* *

ווען כ'זעה דַעַם בְּלִיְעַן רַאַק בֵּין זַוְינְקָעַל,
וּאָסֵ שְׁטַעַחַת אָוָן זַוְיַעַנְטַז וַיַּךְ פָּוֹנְסַז וַיַּיְיַיְן
דאָן זאגען מִיר די זַיְלְדָע אַוְיָגָעַן :
"נִיטָאָ, נִיטָאָ, דֵי לְיעַבְסְטָע דִּין!"...

* *

אוֹן וּוֹעֵן אֵיךְ זַוְהָה דָּאָרְטַז די אַיְמָעָעַן
מִיטַּשׁ שְׁוֹעָרְד אָוָן בִּיקְסַמְּ אַמְּרְשִׁירָעַן פְּיִין,
דאָן קְלִינְגָּט עַס מִיר פָּוֹן זַיְעַרְעַ שְׁפָאַרָּעַן :
"נִיטָאָ, נִיטָאָ, דֵי לְיעַבְסְטָע דִּין!"...

אין ווּן אַיךְ זָה דָעַם אַלְטָעַן קְלוֹיסְטָעַר
מִיטָּן צָלָם אֵין דָעַם אַבְעַנְדְּ-שִׁין,
דָאַן וַיְנַסְעַן מִיר דַי חַוְיבָעַ פָעַנְסְטָעַר:
נִיטָא, נִיטָא, דַי לַיעֲבַסְטָעַ דִיְין!...
* * *

אַן יָאַהֲרָעַן קְומַעַן אַן פָעַרְגָּעַהָעַן,
דִיאַ וַעֲהַנוּכְתַ וַאֲקָסְתַ, עַס וַאֲקָסְתַ דַעַר פִּין;
דַעַר וַיְנַטְעַר גַעַתַ, דַעַר פָרְיוּהָלָגָן קְומַט,
דָאַה, יַי קְומַט נִיטָ—דַי לַיעֲבַסְטָעַ מִינַן!...

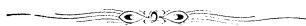

זִינְגָעַן אַדְעַר פָלוּכָעַן?

דוֹרֶךְ דַי סְטוּרָנוּס פָוַן מִין פִידָעַל
לַוַיְפַט אַ וַיְנַטְעַלַע פָאַרְבִּי
אַן עַר שֻׁעְפְּטַשְׁעַט, אַן עַר מַוְרַמְעַלְטַ:
„זִינְגָא לַיעַד צָום שִׁינְעַם מָאַיַּה.“

* * *

דוֹרֶךְ דַי גַעֲרוּעַן פָוַן מִין מוֹחַ
לַוַיְפַט אַ פָיְעַרְיַל פָאַרְבִּי
אַן עַר פָלָקָעַרְט, אַן עַר עַגְבָעַרְט:
„פְלַוקַ אַן שִׁילַט דַי טִירָאַנְיַי!...“

אנ'אייבערבליך.

די היוער וווערען האכער,
די לענדלאָרדם וווערען שטראָענער ;
מיר שלאָפֿען אויף די דעבער,
אין שטוב וווערט אימער ענגער.

* *

די אַרבִּיטְּסֶ-צִיּוֹת וווערט גַּרְעָם,
דעָר אַרבִּיטְּסֶ-לְּאָחָן וווערט קַלְעָנָר ;
די "בָּאַסְעָם" גַּעֲהָט עַמ בַּעֲסָעָר,
זַיְיָ וווערען דִּיקָעָר, שַׁעַהְגָּעָר.

* *

די רַוְכְּטָעָר וווערען שַׁלְעַכְּטָעָר,
זַיְיָ וְאַהֲרָע קָאַנְיָבָאַלְעָן
אוןַן דַּעָר ווֹאָס אַיְזָן גַּעַרְעַכְּטָעָר,
דעָר מַוּ אַלְמָן אַפְּקָעָר פְּאַלְעָן.

* *

די פּוֹהַרְ-לִיּוֹת פָּוּן גַּן עַדָּן,
(רַבְנִים, זַיְיָ אַיְזָן פְּרִיעַסְטָעָר)
זַיְיָ הַיִּסְעָן אָנוֹ נִיטָּרְיָדָעָן,
וּוֹעֵן די וּוֹעַלְטָן וווערט אָנוֹן ווִיסְטָעָר.

* *

נִיטָּמָעָה אַזְוִי פְּיַעַל יְאַהְרָעָן
וּוֹעֵט אַיְיךְ דַּאֲסָן פְּאַלְקָן פְּעַרְשְׂוֹיְגָעָן ;
דעָר רַאֲכָעָן גַּיְסָטָן דַּעָר צָאָרָן
ערָהָאַלְשָׁן אַיְן וּוַיְלָדָעָן שְׁטִיגָעָן.

דריקט מעהה, איזהה האבונעם,
און טאנצעט און די פלאזען,
zieht שטארקער און די סטראונעם —
און די גערולד ווועט פלאזען.

פְּרִיּוֹה יִיְתָּ.

(נאך הענרי טאקיי)

דו האסט מיך געהרענט היינט מיט ציטראנדע ליפען,
ווער עס איי פֶּרְיַי אַין זַיְן לְעֵבָעַן.
איך האב דיר געציגט מיטן פְּינְגְּנֶעֶר צוֹם הימעל :
„פֶּרְיַי זַיְנָעַן דַּי וָאַלְקָעַן, וָאַסְׁשׁוֹעַבָּעַן“,
און פֶּרְיַי אַיְזָעַר ווִינָה, ווָאַסְׁעַר לְיִקְּטַה דַּוְרָה דַּי וַיְיִתְקִיַּת
פָּנוּם וּוּלְטָדְרוּם אַיְזָעַר עַטְלִיבָעַ רְגָעַם,
און פֶּרְיַי אַיְזָעַר יִסְמְכָה, ווָאַסְׁעַר קָסְט אַיְזָעַר ווָאַסְׁצַעַט
די הַעֲלָעָה, די זַמְּדִינָה בְּרַעַנְעָם.

* * *

פֶּרְיַי זַיְנָעַן דַּי בְּרַעַנְדְּשָׁפִיצָעַן יַעַנְעַן, ווָאַסְׁעַר האַט
אַפְּוּטְ-טִירַת קִיּוֹן מַאֲהָל נִטְחַנְעַן גַּעֲבָוְנָעַן.
און פֶּרְיַי זַיְנָעַן אוּרְקַע יַעַנְעַן רְוַהַעַנְדָעַן וּוּלְדָעַן,
דַּוְרָה וּוּלְבָעַ קִיּוֹן קָול אַיְזָעַר גַּעֲלְוִוְנָעַן.—
דַּעַר שָׁוּקָס בּוּיַּת זַיְנָעַן גַּעַסְט דָּאַטָּה, דַּעַר חִירַש גַּעַסְט נַאֲחַרְנוֹנָה
פְּיעַל מַיְנִים עַרְצִיהָעַן וַיְזַיְעַן ;

די גאנצע נאטוור מיט איהר גליהנדען לעבען
און שווינגענדען טוידט, זייןען פָּרִיעַ.

* *

האָסְטוֹ ווּן גַּעֲוָהָעַן דָּעַם אַדְלָעֶר אֵין לוֹפְּטָעַן ?
וּ אָסְטוֹ צִיְגַת אֹהֶם וּאוֹהַיִן זַר צַוְּנָעַן ?
און האָסְטוֹ אַפְּעָרֶד אֵין דָעַר וּוַיְסָטָע גַּעֲוָהָעַן,
וּאָסְטוֹ האָסְטוֹ נַאֲךְ קִיְינָא מְטַגְּעָן ?
האָסְטוֹ אוֹיךְ גַּעֲהָרֶט מִינְיָן שְׁטוֹרֶם־גַּעֲזָנָעַן,
די עַרְשָׁתָעַן לְעַצְמָעַן, די טָרִיעַ ? —
דָעַר יִם אָונֵן דָעַר אַדְלָעֶר, די בָּעָרֶג אָונֵן די וּוּלְדָעֶר,
דָעַר אַפְּעָרֶד אָונֵן מֵין לִיעְדָּן זַיְנָעַן פָּרִיעַ !

* *

דָאָרט שְׁפִיעָלֶט זַר אַקְינֶר לְעַבְעָן בְּרָעָג פָּנוּם טִוְיכָעַל...
דָאָס שִׁיפָּעַל צְוִישָׁפָאלֶט דָאָרט די כּוּוֹאַלְעָם...
דָעַר טָהָוי קָוָסֶט די רָאֹועַ — וּאָסְטוֹ שְׁמִיכְעָלְסָטוֹן, זָגְנָמִיר,
זָאַ בִּיטָעָר, זָאַ טָרִיעָב אַיבָעָר אַלְעָם ?
אָה, יַעַצְתָּ עַרְשָׁתָעַה אַיךְ די פְּרָאָנָע, די פְּרָאָגָע,
וּוְעָר אַיזְעָטָעַם פְּרָאָגָעַ ? —
מִיר קָנָעַכְתָּ פַּיְן דָעַר דּוֹמָהִיט, נַאֲךְ מִיר זַיְנָעַן שְׁקָלָאַפְּעַן,
וּאָסְטוֹ האָבָעַן צַוְּפָרִיהִיט קִיְינָא שְׁטָרָעַבְעַן !...

מיין פְּרִיְנְדִּין.

אָה, גוֹטַע, גוֹטַע פְּרִיְנְדִּין מיְן,
וַיְיַעֲבֵסְתִּי מִיךְ אָהָן שִׁיעָור!
דוֹ לְאֹותֶן מִיךְ נַעֲמָלֶם אַיִינָאָם וַיְיַזֵּן
בִּיזְטַעַנְדִּיגֶן נָאָר מִיטַּמֵּר!

* *

דוֹ גַעַחַסְתִּי מִיךְ נָאָר בְּעַגְלִיוּתַעַנְדִּיגֶן,
וַיְיַעֲנַע קְלָאָהָר דִי זַאנְגַע שְׁטַרְאָהָלְטַן,
דיַין טָוָךְ אַוִיפֶר מִיר פְּעַרְשְׁפְּרִיְנְדִּיגֶן,
וַיְיַעֲנַע שְׁנָעַ אָוָן רַעַגְעַן פְּאָלְטַן.

* *

דיַין שְׁוֹוָאַרְצָעַן שְׁלִיעָר פְּלַאַטְעָרַן,
וְעה אַיךְ אַוִיפֶר יַעֲדָע הַוַּיִּן,
וְוואּ מִיְיַעַן פְּרִיְנְדִּין מַאֲטָעָרַן,
אוּס בְּרוּיט אַשְׁטִיקָעַל בְּלוּווּ...

* *

נִימְטָא צַו דַּוְרַ קִיְּן גַּלְיְיכָעָרַע,
דוֹ בִּיזְטַעַנְדִּיגֶן זָא גוֹטַע, זָא מִילָּדַע,
דיַי טַעַכְטָעַר פָּוָן דִי רַיְיכָעָרַע,
וַיְיַיְנַען שְׁלַעַכְתַּן אָוָן וּוְילָדַע.

* *

זַיְיַ זְעוּה אַיךְ אַיְמָעַר טַאַנְצָעַנְדִּיגֶן
מִיטַּמֵּר לְוַסְטַ פָּוָן שְׁטָעַל צַו שְׁטָעַל,
זַיְיַ זְעוּה אַיךְ אַיְמָעַר גַּלְאַנְצָעַנְדִּיגֶן,
זַיְיַ זְעוּה אַיךְ אַיְמָעַר אַנְגָּנְעַנְשְׁטָרָאָהָלְעַן הַעַל.—

און אָך! אָך קען ניט לִירעַן דָּאַם
פָּון טִיעַפְּעָנִים דָּעַר וּעַל,
עם מֹו מֵיַּן אוֹיג פֶּעֲמִידָעַן דָּאַם,
וְאנַסְטַּ בְּרַעַכְתַּ מֵיַּן הָעַרְצַן צָו שְׁנָעַל.

* *

אָך מֹו דָּאַן אַין מֵיַּן צִימַּמְעַר גַּעַהַן
צָו טְרוּירָעַן פֶּאָר זַיַּה,
און דָּאַרטַּן אַין וַיְינַקְעַל אִימַּמְעַר שְׁוַיַּן
גַּעַדְיַן אָך וַוְאַרטַּעַן דִּיךְ.

* *

דיַין בְּלִיק דְּרִיקְתַּ אֹוִים צַוְּפִידְעַנְהִיטַּ
גַּעַמְישַׁט מִיט טִיעַפְּעָן וּוְהַ;
אָך, וַיְאַסְפַּאְ פֶּאָר אַ פֶּעַרְשִׁידְעַנְהִיטַּ
אי צַוְּשִׁיעַן דִּיר אַן זַיַּה!

* *

זַיַּה וַיְינַעַן צָו דָּעַר וְאַנְגַּע גַּלְיַיךְ,
וְוָסַּם בְּלִישְׁעַטַּ פָּון דָּעַר הַוִּיךְ
און דַּו—צָו דָּעַר לְבָנָה גַּלְיַיךְ,
פֶּעַרְטְּרוּיְעַטַּ, וְאַנְקַטַּ אַן בְּלִיךְ.

* *

אָך טְרַעַף דִּיךְ אִימַּמְעַר וַיְצַעְנְדִיגְ
אי צַוְּאַרְצַעַן אַנְגַּעַטְאַהַן,
דיַין אוֹיג, פָּון בְּוּטְלִיךְ בְּלִיזְעַדְגִּין
זַי גַּלְיַיבַטַּ אַ שְׂוֹאַרְצַעַן וְאַן.

* *

אוֹמְאַרְעַמְסַטַּ מִיךְ מִיט לִיְדַעַנְשַׁאַקְטַּ
מֵיַּן קָאָפְּ רֹהַת אוֹיפְּ דִּין שְׁוִים,

און האָסְטוֹ נַיְעַ צָוֵם רִידָעַן קְרָאָכֶטֶן,
דיַין קּוֹם אַיְזָה אֲבָעָרָה הַיִּם....

*
*

דו זִינְגְּסְטָן מִיר שְׁטִילַן, מִין טְהִירְעַן,
אַטְרוּעַרְ לִיעַד אַהֲן סְופִּין
און זִינְגְּסְטָן וּוֹעֵן אַנְיְעַרְעַן
ויַהֲרַע אַיךְ נִיטָּמֶן... אַיךְ שְׁלָאָפֶן....

*
*

אַיךְ הָאָבָּ קִין פְּרִיְנָה, קִין גְּרָעֵסְעַרְעַן
וּוַיְ דַּו אַיְן נְוִוְתָן אַוְן פִּינְן,
קִין טְרִיאִיסְטְּעַרְיָן, קִין בְּעַסְעַרְעַן
אָהָה, מְעַלְאָנְכָּאַלְיָעַ מִין ?....

אַיְיָנָה.

בִּימְעֵר אַיְזָה צָו זַיְן פְּעַרְוּוֹאַרְפָּעַן
אַיְן אַגְּנָיְנוֹאָם, שְׁטָלְעַן אַרְטָן,
וּוַיְיַטְּ פָּוֹן פְּרִיְנָד אַוְן וּוַיְיַטְּ פָּוֹן בְּרִידָעַן,
וּוְאוּ מְעַן הָעֲרַתְּ קִין פְּרִיעָם וּוּאַרְטָן.

*
*

אָהָה, וַיְיַזְּמַס עַמְּ אַיְזָה צָו קְעַמְפְּגַעַן
אוּפְּקָעַן פְּעַלְדָּרְ מִיטָּמָעַן גְּלִיכָּדָן
שְׁעַהָן פְּעַרְלוֹפְּגַעַן טַעַג אַוְן וּוְאַבְּעַן
וּוְיַיְ דַּי שְׁטָרָאַמְעַן פָּוֹן אַטְיַיְן.

שוערער קאמפֿף פָאַר רעכט אָן פְּרִיְהִיט!
מענטט נָאָך טויענד מאָהָל זַיִן שׁוּעָר,
בֵּיתוֹ דָּאָך זָאָך אָן טְהִירָה,
אָן אֵיך לְיעַב דִּיר אִימָּעָר מַעֲהָר.

* *

וּאָס אָז דָעַן אָהָן דִּיר דָעַר לְעַבְעָן?
נָאָר נִישְׁתָּמָט, נָאָר נִישְׁתָּמָט, וּוְנֶד אָן שְׁטוּיב!
דָעַן וּוּאָס טוֹיגָעָן אָנוֹנוֹרָעָן מַעֲשָׂעָן
צָו אַ וּוְעַלְתָּ פָּוּן מָאָרָד אָן רְוִיב?

* *

נָאָבלָעָר קָאמְפֿף, דָו נִיבְסָט מִיר הָאָפְּגָנוֹג,
מַאֲכַסְתָּ דִי שְׁוֹעָרָעָ צִיְמָעָן גְּרִינְגָן:
אָהָנָע שְׁטָרַעַבְעָן אִיז קִיּוֹן לְעַבְעָן,
אָן דָו נִיבְסָט עַס מִיר אַלְסְדִּינָג.

* *

אוֹן אַבּוֹאָהָל אֵיך לִיג גַּעַבְגָּדָעָן
אוֹיפְּז בְּעַט צֻוְּבָּאָכָעָן, קְרָאנְקָן,
בֵּיתוֹ דָאָך, אָ, קָאמְפֿף פָאַר פְּרִיְהִיט,
נָאָר מִין אַיִינְצִינְגָּר גַּעַדָּאָק!

נאָך חָעָנְרִיךְ הַיִּנְעָן.

שְׁוֹאָרְצָעָ רָעָק, לְאַקְרָוָתָע שִׁיבְלָעָח,
וּוְיִסְעָ פְּלָעַטְדוּעָש, נָאָלְדָעָן צִינְעָר,
וְאַנְקְטָעָ וְוַעֲטָעָר, פְּרוּמָע מַוְעַנָּס —
אוֹן דִי הָעָרְצָעָר קָאָלָט וּוּ שְׁטִינְגָּר!

און מיט קאָלטַע, גָּלְאַטַּע הַעֲרָצָע
שִׁינִינְקָעַן זַיְדָע וּוּלְמָט נְדָבָות;
טָאנְצָעַן פִּיעַל אֹוֵיפֶר צְדָקָה-בָּעַלְעָר —
אלָז צּוֹלִיעַב....צּוֹלִיעַב זֶבֶת אַבָּוֹת!

* *

עַדְעַלְעַ הַעֲרָעָן, עַדְעַלְעַ קָרוֹיְעַן —
מַעֲגַעַן נַאֲרָעַן זַיְדָעַן פָּעַרְטְּרוּיְעַן
אַבָּעָר אַיךְ זַוְילְעַן לְיִפְעַן נִיכְבָּר
הַעֲלַקְעַן בָּאַרְיקָאַדָּעַן בְּיוּעַן

* *

אוֹיפֶר דַּעַר בָּאַרְיקָאַדָּע, דָּאַרְתָּעַן
נְעַחַם אַיךְ מַוְרַדְעַם בְּקִים אַין אַרְעַם
אוֹן בְּעַדְאַנְקָן דַּי פָּחָלָאַנְטְּרָאַפְּעַן —
כְּמַאַךְ זַיְ אַין דַּי הַעֲרָצָע וּוּאַרְעַם....

די בעשטראָפְטַע אָונְשָׁוָלְד.

(אוֹם זַעַם דַּיְמְשַׁעַן.)

וּוְאַס פִּיהָרַת מַעַן דָּאַרְטָן דַּי מַיְידָעַל, דַּי בְּלִיבָּעַ,
גַּעֲבּוֹנְדָעַן דַּוְרָךְ דַּעַר עַנְגָּעַר גַּסְסָן?
וּוְאַס טְרָאָגַט מַעַן דָּאַרְטָן דַּי צְאַרְטָעַ לְיִבְעַן,
פָּאַרְוּיְקָעַלְטַה האַלְבָּן מַאֲרַמְאַרְ-בְּלָאַס?
די מַאֲסַע מַוְרַטְעַלְטַה שְׁרַעַקְ-צּוֹטְרָאַגְּעַן:
„סְאַיְוּ וּוֹאָהָר? מַעַן וּוֹיְסַיְוַן יַעַצְטַ אַיְהָר וַיְנַדְּ?“

מען הערטט אנד-אלטע פָּרְוִי דָּאָרְטַּז זָגְעָן :
“זֶה הָאָט עֲרַשְׁתִּיקָּט אֵיךְ אַיְגָעַן קִינְדַּר”

* *

די וויבער שטעהן מיעפ געבעיגען
און הרען וואס די אלטע זאגט ;
מייט בעס זעהן אלע אויגען
די עלענדע, וואס געהט פָּעַרְצָאנְט,
מען זעהט קיין איינציג טרעחר ניט פָּאַלְעַן
פָּאַר דָּרָה, וואס געהט צום קערקער יעַצְטַּר,
דאָר הערטט מען שטומען צָאָרְנִינְגַּ שָׁאַלְעַן
און הענט זעהט מען צָוֹנוֹיָנְקָוּוּעַמְשָׁעַן...

* *

אה, פָּאַלְקַ, מייט דיין בעשלום, דעם שנעלען
וואס זעהט נור בייז צום נעקסטען שריט ;
מייט דיין ענטצייקונגס-פָּאַלְעַם, דעם העלען,
וואס נעהטט דיין גליק צום גרוונֶר אַפְּטַּמִּיט —
וואס ווינסטן, זאג, כויט ניבע ווערטעד
די עלענדע אין מאָרְדַּשְׁוָלְד אַיְן
אין געהטט אַרְבִּיבָּר יְעַנְעַע עַרְטָעַר,
פָּוּן ווֹאוּס שטאמטט די גאנצע פִּין ?

* *

קומט מייט ! איך וועל דעם מערדען ציינען,
וואס טראנט די שלד פָּוּן דיעיינֶן מאָרְד ;
אייה, בלינרע פָּלוּכָּרָה, ווועט דאן שוויינֶן
בי'ס אַנְבָּלִיק פָּוּן דעם נראבען לאָרְד.
אייה דאָרְפַּט דעם בליק צום גלאַנְץ ערהייבען,
צום שלאָס, וואס אייה האָט אוּפְּגָעְבָּוּיט,

דאָרט זויצט דער העלֶד, וואָס ווייס צו روיבען
די אונשילד, וועלכע זיך פֿאַרטרוויט...

* *

ער זויצט אַין גְּרוֹסָעּ רִיבְעָעּ זָאַלְעָעּ,
אוּרְפּ זֵיד אָון סָאמָעַט פֿרְרִי אָון פֿרְאַנְקּ,
ברְּזִילְיאַנְטָעּ וּזְאַרְפָּעּן צְוִיבְעָר שְׁטְרָהְלָעּן
אוּרְפּ אַיְהָם, וּוְאָס אַיְהָ פָּוּן זִינְדְּ הַאלְבּ קְרָאנְקּ;
ער טְרְיוּמְט אַין זָאַנְקְטָעּ אַכְבְּעַנְדּ-שְׁלוּמְטָעּ
פָּוּן מִידְלָאָךּ אָון פָּוּן לִיעְבּוּסּ-גְּלָתְּהָ—
נָאָר אַיְהָ בְּעַשְׂטְרָאָפּ, דּוּ פְּאָלָקּ פָּוּן קוּמוּמָעּ,
צּוּפְלִישָׂ אַיְהָ מִיטּ דִּין שְׁטָאַרְקָעּ רָוְתָה!...

דאָס מַאֲדָעָל.

(נָאָר אַנְגָּא בְּעַרְטָמּ.)

זי זויצט לְעַבְעָן פֿיְיעַרְ-פֿלְיִים שְׁפָעַט אַין דָּעַרְ נָאַכְטּ,
עַבְוִינְגָּעּן דִּי קָאָפּ אָן דִּי אוּגְּנָעּן פֿעַרְמָאַכּ,
אַין שְׁוֹאַרְצָעּ גַּעַדְאַנְקָעּן פֿעַרְוּנוּנָקָעּ;
אַין צִימָעָר אַיְזּ דָוְנְקָעּ, אַין צִימָעָר אַיְזּ קָאַלְטּ,
דִּי קוּילְעָן, דִּי לְעַצְטָעּ, פֿעַרְלְעַשְׁעָן זִיךּ בְּאַלְהָ,
עַס גְּלִיהָעּן נָאָר אַיְנְגָעּ פֿוֹנְקָעּן.

* *

זי אַיְזּ אַין אַיְהָ יְוָגְעַנְדּ גַּעַוְעָן זְעַהָרּ שְׁעַהָן
בְּעַזְוּבְעַרְטּ חָאַט יְעַדְעָן אַיְהָ הַיְמְלִישָׂעּ חָזּ—

דער פָּאַטְמָעָר אִיז לְאַנְגָּשׁ שְׁוִין גַּעַשְׂטָאַרְבָּעָן.
די מַוְתָּעָר אִיז פְּיַעַל מֵאַחַל פָּעָרְהִירְאָטָה גַּעֲוֹעָן—
זַי וּוֹיִסְטַּנְתָּ נִיטָּגָּעָן, וּאַסְטַּמְתָּ מִיטָּזַי אִיז גַּעֲשָׁעָהָן,
אַיְהָרְ זַעַלְעָן וּאַרְלַעַן לְאַנְגָּשׁ שְׁוִין פָּעָרְדָּאַרְבָּעָן.

* *

זַי הַאָבָעָן גַּעַלְמָעָן אֵי הַוְּנָגָעָה, אֵי נִוְתָּם
אוֹן בְּלִיךְ אִיז דַּי טַאַכְטָעָר גַּעַוְאָרָעָן אַהֲן בְּרוּוּט—
גַּעַוְאָגָטְ הַאָטְטָדְ דַּי מַוְתָּעָר זַי קוּוּלְעָנֶד :
דַּי בְּיוֹזָטְ אָזְיָוְ וּוֹיָסְטָ, אָזְיָי שְׁעוֹתָן זַי גַּעַשְׂנִיצָטָם,
דוֹ זַיְאַלְסָטָ דַּאֲךְ אַ קִינְסְטָלְעָרְ דַּי אַזְיָגָעָן פָּעָרְבְּלִיצָטָם,
עָרְ וּאַלְטָ אָנוֹ גַּעַרְעָטָטָטָ פָּוֹן עַלְעָנֶד".

* *

אוֹן זַי קוּוּלְטָ זַי טָאַגְ-טָעַגְלִיךְ אוֹן בְּעַט מִיטָּגָּוּיָיָן,
בְּיוֹ עַנְדְּלִיךְ דַּי טַאַכְטָעָר בְּעַשְׁלִיסָטָ זַי צַוְּגָהָן ;
אוֹן צִימְעָרְעָנְדִיגְ לְזִוְּתָטְ דַּי יְתָהָמָה
צֻוְם קִינְסְטָלְעָרְ, צֻוְם גַּרְעָסְטָעָן, אוֹן גַּעַתָּט אַיְן דַּעַרְ פְּרִיה
אַרְיִיף אַיְן זַיְן פְּרַעְכְּתִיְגָעָרְ קִונְסְטְ-גַּאֲלָעְרִיעָיָן—
עָם קְלָאָפְטָ אַיְהָרְ אַיְן הַאָצְעָן פָּאָרְ אִימָהָ.

* *

דַּאֲרָט שְׁטָעָהָעָן פְּיַעַל פְּרָוִיעָן אַיְן שְׁנִיְ-וּוִיסְעָ פְּרָאַכְטָ
גַּאנְצָ נַאֲקָעָטָ, זַי סְ'חָאַטָּ דַּי נַאֲטָוָר זַי גַּעַמְאַכְטָ—
עָם גַּלְיָהָעָן אַיְהָרָעָ בְּאַקְעָן זַי רָאוּעָן.
די מַאֲרָמְאָרָנָעָ שְׁעָהָנְקִיָּטָ פָּעָרְבְּלִעְנְדָטָ אַיְהָרָ דַּעַם בְּלִיךְ
אוֹן בְּאַלְדָ, דַּי מִינְטָ, וּוֹלְ זַי לְוַיְפָעָן צְוּרִיקָן,
דַּאֲךְ וּוֹלְ זַי דַּעַרְ קִינְסְטָלְעָרְ נִיטָ לְאֹעָן.

* *

עָרְ הַאֲלָטָ זַי גַּעַטְאָנְגָעָן—דַּאֲךְ נִיטָ מִיטָ גַּעַוְאָלָה,

עם רעדט פון איהר עלענד איהר בליבע געשטעלט
ער וויל זי מיט זניפה פערפֿיַהָרָען ;
ער צייגט איהר א טיסטע, א שענעם, מיט נאלד
און דאס האט די אריימע מומער געווואלט —
און ענדליך פֿעַרְשָׁלֶם עַר די מהירען.

* * *

עם ציטערן אוחרע הענד און די האָרִין איז פֿול לֵיד,
וי טהוט אים די קליעדר און נאָקעמערהייט
בעווײַיט זיך איהר לייליכע רײַנְקִיט ;
וי הייבט אויף די הענד און פֿעַרְשָׁלֶם דאס געוויכט
און שמעהט א טישעמהט און זונדשין און לִיבְט,
א בילד פֿון דער גראַבְּישׂער שענקייט.

* * *

און ער האט זיין בליך מיט איהר קערפֿער באָהעָט,
ער מעסט מיט די אויגען און צייבענט און טרעָט,
פון איהר וואָנדער-פֿינְגְּרָע בענישטערט ;
און לאָנגָאנָס ווערט שטילער איהר שמעצענס-געפֿהָל,
וי עפֿענט די אויגען און קומְט אַין דער שטיל,
ויי איהר חַן ווערט זאָן קינְסְטְּלִיך בעמִיסטערט.

* * *

און ווערט זי פֿעַרְמָאָטָעָרט, דאן דרייקט ער צום שלום
אויף איהר שנײַרוֹיִיסָען נאָקען דעם ערסטען קומְט :
“און זעה אַיך אַיך קומְעַנְדִּיג מַאָרְגָּעָן ?”
און קומְעַנְדִּיג מַאָרְגָּעָן און געהענדיג לאָנג,
איי מעהָר שׂוֹן איהר האָרִין ניט געווען אַזְוִי באָנג
און זי האט איהר געויכט ניט פֿעַרְבָּאָרגָעָן.—

און ער האט געשאָפַען אַ הערליךעס בילד,
וואָס האט איהם מיט לומט און ענטציזקען ער-טיעלט,
און דאס פראָכט-דווערכ וואָס ער האט געבערען,
ער שיקט עס אַלְס וואָנדער פֿון שטָאָרט צו שטָאָרט,
דאָך זי, דאס מאָדרעל פֿון זיין קונסָטְדוּדָק, זי האט
אייהר אַנוּות און ערער פֿעדלאָרען...

* * *

אָה, מענשען, אייהר שלט און אייהר האסט וו דארום
און דאָך — די מאָרטירער-קדריין פֿינְקָעַלְט מיט רוחם
אונ גלענצעט אויפֿ אייהר ווינְגָעַן שטערן:
די נאָקעט געווארענע שענְהַקִּיט דורך נויט,
פֿון אייהר האט די הערליךע קונסָט ויך פֿערשפְּרִיאַט,
און דער זיעג פֿון דער קונסָט ווועט זי ערערן!

הערבסט בלומען.

1.

מיין קעטפֶּער, מיין קעטפֶּער,

וואָס זיסטָו זאָ שטָוּם?

דו ועהסט ווי מען וואָרכָט דיַרְזָה

אַ בלום נאָך אַ בלום? ...

דאָס פֿאָלְק אַי נאָך נאָרִיש,

פֿערקריפְּעַלְט און קראָאנְק,

דאָך ווַיִּס עס צו געבען

זיין קעטפֶּער אַ דאגָנָק...

דו גלויבסט ניט? אָה, זעה נאָר!
אַ בלימעלע פֿאלט! —
אַ בלומע, אַ הארטע,
וועָס קְלאָפְט אָן וועָס קְנָאָלט!....
עם אַיז אַיצטער הערבסט צִוְיט,
פֿערשטעחטט דֶּאָך אַלְיִין:
די בלומע פֿערקלאנָצְט מעַן,
עם בליחט אויף אָ.... שטײַין....

2.

"קְיִין נִיעָם פָּאָסִירָת נִיט
דֶּאָך, אָונְגְּטָעָר דֵּי זָוָן" —
אוֹיךְ דוֹ מָוָות, מִיְּין קַעְמַפְּגָעָר,
דֶּאָך וּוַיְסָעָן דָּרְפָּן —
בְּעַטְרָאָכְט דִּיוֹעַ שְׁטִינְגָּעָר,
בְּעַטְרָאָכְט זַיִן אָן זעה:
דֶּאָס וַיְיִנְעַן דֵּי פְּנִיקָעָן
פְּזָוָן"ס "אִיטָּא-דֶּאָך-פְּגָעָן"....

3.

עם פֿלאָקְעָרָת אַין דֶּאָרָן
די "גְּבוֹרָה" פְּלָן נָאָט
אוֹן לְאֹזֶט אִיהָם נָאָך וּזְקָסָעָן —
זָוָם אִיְגְּעָנָעָם שְׁפָאָט!....
עם צָאָרָנָט אַין דִּיְכָעָן
דֶּאָס "גְּעַטְרָע-גְּעַטְהָלָל"
אוֹן אִיהָם לְאֹזֶט עַם לְעַבְעָן —
אָה, טִיכְלִישָׁעָם שְׁפִיעָל!....

4.

די "זעקלעך", די "קנעפלעך",

די "צעטלעך", די "פֿערד",

וַיְיִנְעַן צוֹאָמָעַן

גּוֹוָאָרָעַן אַ שׁוּעָרַד;

וַיְיִנְהַעַן אֵין אִינְגָעַם

אוֹוֶף "קִידּוֹשׁ הַשָּׁם"

בְּעַקְעַמְפַּקְעַן די זִינְדָּעָה,

וְאַסְמָ שְׁרִיְעַן: "נִיטְנַעַם !!"...

"נִיטְנַעַם אַפְּ פָּוּן שְׁקָלָאַפְּעַן

וַיְיִן קָאָרְגָּעַן פְּעַרְשַׁטָּאָנָה,

וַיְיִן מִיהְ אָוָן וַיְיִן וּרְקָצִינָג,

וַיְיִן הוֹיָ אָוָן וַיְיִן לְאָנְדָּן !"

"נִיטְנַעַם אַפְּ זַיְן וּוְלַעַן,

דָּעַם שְׁ אַפְּ עַ רְ פָּוּן רַעֲכַטָּם,

וַיְיִן מוֹתָה אָוָן זַיְן צָאָרָן,

וְאַנְסָטְ בְּלִיבְטָ עַרְ אַ קְנַעַכְטָן !"

* * *

די חברה ערהייבט זיך,

ערקלערט אונז אַ שְׁטְרִיּוֹט.—

נַאֲר פְּאָרוּעָרָטָם, נַאֲר פְּאָרוּעָרָטָם,

עַם קוֹמָטְ נַאֲר די צַיִיט... .

אונזער וועגן.

(פֿרְיוּ נָאָךְ גַּעֲתָחָעַ)

קענסטו, געליעבעטער, יונען לאנד,
וואו די ציטראָנגען בליהען ;
וואו אָפָעֵלְסִינְגָּעַן, שעהן ווי גָּאלָהּ,
אויף דונקעלע צוֹוִינְגָּעַן גַּלְיְהָעַן ;
וואו לְוַטְעַן, וַאֲרָעָם, זַאנְקֶט אָזְן פְּרִישָׁ
קָוִים בְּלוּעָן הַמְּעוֹל וּוְעָהָעָן ;
יזאו מִירְטָעָן גַּרְיְנָעָן שְׂטִילָן,— אָזְן הַיּוֹד
די לאָרְבָּעָרְ-בְּיָמָעָר שְׂטָעָהָעָן ?
קענסטו דָּאָס לאָנָּד ? —

אָהָן ! אָהָן

זְוַאֲלָט אַיךְ מִיטְטָר, גַּעֲלִיעַבְטָעָר, צִיהָז'—
דָּאָה, אָךְ ! אַיךְ דָּאָרְטָה עַרְשָׁתָן נוֹתָה אָזְן פִּיןָן,
מִיד וּוּלָעָן עַרְשָׁתָן נִיט גְּלִיקְלָץ וַיִּין.

* * *

קענסטו, געליעבעטער, יונען הוּוּ ?
עם רוחת אַיהֲרָ דָּאָךְ אוּרָקְ וַיְילָעָן ;
די זָאָלָעָן גַּלְעַנְצָעָן, לָאָדָעָן אַיִּין
צַו בְּלִיבָּעָן, צַו פְּעַרְוּוַיְלָעָן ;
אָזְן מַאֲרָמָאָרְ-בְּוּלְדָעָר שְׂטָעָהָעָן פְּגַעַל,
שְׁעָהָן אַוְסְגִּישְׁטָעַלְטָן אָזְן צַיְלָעָן ;
וַיִּוְיְנְקָעָן לִיעָבָר, וַיִּרְוְפָעָן דָּרָךְ
צַו קְוַמְעָן, זַיךְרָן צַו אַיְלָעָן.—
קענסטו דָּאָס הוּוּ ? —

אַהֲרֹן ! אַהֲרֹן

וַיָּאֶלְתָּ אֵיךְ מִיתְ דִּיר, גָּעַלְיעַבְטָעַר, צִיהָז'—
דָּאָה, אָךְ ! מִירְ קָעַנְעַן דָּאָרָט נִיטְ וַיַּיַּן,
טָעַן לְאֹוטְ קְבָזְגִּים נִיטְ אַרְיַין.

* * *

קָעַנְסָטוֹ, גָּעַלְיעַבְטָעַר, יַעַנְעַ וּוְעַג
פָּוֹל דָּעַרְגָּר אָוֹן פָּוֹל שְׁלָאַנְגָּעַן ?
דָּאָרָט וַיַּיַּעַן אַלְעַ דָּעַנְקָעַנְדָּע
אוֹן עַהֲרְלִיבָּעַ גָּעַנְגָּעַן.—
דָּאָרָט בִּילְעַן הַנְּגַד אַין לִיְבָעַנְ-פָּעַל
דָּאָרָט שְׁרִיעַן וּוּלְפָ אָוֹן טִינְגָּר,
דָּאָךְ אָונְנְרָשָׂרָקָעַן וּוְאַנְדָּלָעַן דָּאָרָט
די זְקוֹנוֹתָטָם שְׁמַאְלָצָעַ וַיַּעַנְעַר.—
קָעַנְסָטוֹ דָּעַם וּוְעַג ?

אַהֲרֹן ! אַהֲרֹן

אָה, קָוָם, גָּעַלְיעַבְטָעַר, לְאָמֵיר צִיהָז'—
דָּאָרָט וַיַּנְקַט דִּי פְּרִיְהִיחִיטָם מָאָרְגָּנְשִׁיַּן,
די וּוּלְטָ וּוּטָ פְּרִיְיָ פָּוֹן וְאַרְגָּעַן וַיַּיַּן.—

צָוָם גָּלוּבִּינְגָּעַן.

נִיטְ פָּאָל, אָה, מַעַנְשָׁ, אַוִּיפְ דִּיַּן גַּעֲיַכְטָ פָּאָר גַּאַטָּ,
דוּרְכְוּוַיְקָטָ פָּוֹן טְרָעָרָן, פָּוֹן גַּעֲבָעָט פֻּרְשְׁוֹוָאָכָט !
נִיטְ מַעַהָרְ פְּעַרְחָעָרְלִיךְ אַיְהָם מִיטְ לְוִיבְ אָוְן פְּרָאָכָט ;
דָּעַן וּוּיסְ : אַין וַיַּיַּן גָּלָאָנְץ לִיגְטָ פָּאָר דִּיר אַ שְׁפָאָט ...

די זעלבע קראטט, וואס לעבט, ווירקט אין דיר,
ז' ווירקט און לעבט אין אלעט, איבעראל;
עם גיבט קיין קראטט, קיין שטארקערע פֿאָר אַיהָה,
פֿאָר זיך אַליַין ניט בוק זיך און ניט פֿאל;

* *

און ציהסטו דורך דעם נאנצען וועלטענדערוים,
פֿון אַיהָם, דִּין גָּאַט, גַּעֲגִינְסְּטוֹ קִין שְׁפּוֹר;
דער "גָּאָרְנִישֶׁט" האט קִין פֿלְאַץ אַין דער נאמוֹר
און ער, דִּין אלעט, אַיְזָה פֿומְשָׁעָר טְרוּוּם...

* *

אַ שלעכטער טְרוּוּם, אַ בְּיוּעָר טְרוּוּם, אָה, מענש!
ענטשטאנדען פֿון דער דומהייט און פֿערשטארקט דורך שרעך,
דִּיך צויניגט די קְנוּטָע: "וְאַרְפּ דִּין אַיְזָה אָוּעָךְ",
און אָפְּפָעָר זיך פֿאָר אַיהָם און לְוִיב אַיהָם, בענש.

* *

און וויסטו ווער דער ער אַיִן, בעסטער פֿרְיִינְד?
דאָס אַיְזָה העשרע מאָכֵט, די שטראַיק, די קִיטִּיט,
וואָס בִּינְד דִּיך, קוּעָלָט, אָן שיינְקָט דִּיר נָאָכְ'ן טְוִידְט
די שׂוֹאָרְצָע גְּרוּב, אַנְשְׁטָאָט דעם שעהנען הַיִּינְט.

* *

דִּין תְּפִלָּה אָן דִּין ווַיְיַעַן אַיְזָה טְרִיסְטָט,
דָּאָךְ ניט פֿאָר דִּיר—פֿאָר דִּינְגָּעָה עַרְעָן נָאָר!
דִּין בעטְעָן זָאָגָט זַיְהָן אַגְּמָעָם יַאֲהָר,
דעָן זַעֲלָבָסְט צַוְּנָעָה מַעַן בַּיּוֹתוֹ נָאָךְ ניט דְּרִיסְט...

* *

די יַאֲהָרָעָן שְׂוֻעָבָעָן, לַיְקָעָן זיך פֿאָרְבִּי,
אַ שְׁטָרָאָס פֿון דִּינְגָּעָה טְרָעָן יַאֲגָט זַיְהָן נָאָר...

און אָדָן נאָךְ שׁווערער וווערט דִין לאָסְטַן, דִין יָאָד,
דִיךְ דְּרִיקְטַן דִי דָעֵסְפָּאַטְישָׁע טִירָאַנְיִי.

* *

ווער הערט דִין שְׂמִילָעַם וַיְיִגְעַן, בְּלִיבְעַר קְנֻעַבְתָן?
ווער זוכְטַן צֹו לִינְדְּרָעַן דִין נִיטָן, דִין פִּין?
דעָר מַעֲכְטִינְגֶר וּוְילְאַיְם עָרְמַעְכְּטִיגְזִין,
דעָן וּוְאָסְ אַיְזָעָה, נִיטָן רַוְיבְּעַנְדִּיגְזִין רַעְבְּטַן?...

* *

דִין לוֹסְטַן צָוָם שְׁטָרְעַבְעַן אָוָן דִין האָקְנוֹנוֹן זַיְנְקָטָן;
דעָן נִיכְטָס אַיְזָעָה האָקְנוֹנוֹן אַחְן דָעַם מַעֲנְשָׁעַנְס טַהָאָט;
דִין שְׁקָלָאָקְעַנְדְּלָעַבְעַן מַאֲכָתַן דִיךְ מַיְעַד אָוָן מַאֲטָן—
אָוָן זַעַה, וּוְנִידְרָעַר קָאלְטָעַר קָבָר זַיְנְקָטָן!

* *

דעָר גַּלוֹיְבָעַנְסַ-גְּנֻעַבָּלַן רַוְינְגָּלְטַן דִיךְ אַרְוָם,
אַזְוִי וּוְאַשְׁיַת, וּוְאַסְטְּעַת אַיְן מִיטְעַן יִם;
עַם פִּיהְלָט דִי בְּרוֹסְטַן דָעַם לַעֲבָעַנְסַ זַעְהָנוֹכְטָס-הַלְּאָטָם,
עַם זַוְכָּט גַּעַנוֹס—דָּרָאָךְ דַו בִּזְוָת שְׂטִיל אָוָן שְׁטוֹס...

* *

גַּעַפְנַסְטַן קִיְין אוַיְסָגָאנְגַן נִיטָן—אָה, בְּלִיק אַחָעָר!
דוֹ פְּרִיְיחִיתָס מַאֲן, צַוְשָׁפָאָלָט דָעַם גְּנֻעַבָּל נִיךְ,
אַשְׁטְרָאָלְעַנְדְּרָעַן זַוְעַט עַרְפְּרִישָׁעַן דִיךְ
אָוָן אוַיְסָקְוָסָעַן דִין לאָנְגַן פָּעָרְגָּאָלְטָעַן טַרְעָר.

* *

וּוְפָן דַעַר עַרְדַּשְׁטִיְינְט אַוְיָף אַ נִיעַז וּוּלְטַן,
אַ נִיעַז זַיְבָּעַר-הַלְּאָנָה, וְאַ נְאָלְדִינְגַן שַׁעַהָן;
עַרְהָולָט מִיטַלְעַבְעַן אָוָן מִיטַלְעַבְעַן—אָוָן דִין
פָּן הַעֲרָשָׁעַר-שְׁמוֹין, פָּן גַּלוֹיְבָעַנְסַ-פָּעַסְטַן אָוָן גַּעַלְדַן.

א געוענג צום פאלך.

הויב אויף דיינע אויגען, אָה, פֶּאַלְכּ, וואָס דָו בִּוּשׁ אָוִי
עלענד אָזֵן אַרְעָם,
הויב אויף דיינע אויגען צו מורה אָזֵן מַעֲרָב,
אָזֵן זָפָן אָזֵן דָרוֹם
אוֹן זָהָה די גַּעֲמָטָלְטָע אָזְרוֹת, אוֹן זָהָה פָּנִים אַדְבִּיט
די פִּירּוֹת,
אוֹן זָהָה דָעַם גַּעֲבְּלִיבְּעָנָם רִיכְתָּהָוָם פָּנִים פְּרִיעָר
גַּעֲוָעָנָע דָרוֹות.

* *

הויב אויף דיינע אויגען אוֹן זָהָה אוֹיְפָן יִם די
גַּעֲלָדָעָנָע שִׁיפָּעָן,
אוֹן זָהָה אַיְן די דּוֹנְקָעָלָע וּוּלְדָעָר דָעַם רַויְד פָּנִים
די לאַקְאַמְאַטְּפָעָן,
אוֹן זָהָה, וַיְיַיְשַׁוְעַבָּעָן אוֹן קָוְמָעָן גַּעֲשְׁוִינָד פָּנִים
אָגָעָנָד אָגָעָטָעָן
אוֹן פִּיהָרָעָן אַיְן אַנְרָעָרָע לְעַנְדָעָר פְּרָאַדְוקְטָעָן אוֹן
סְחָרוֹת צוֹ בִּיְתָעָן.

* *

הויב אויף דיינע אויגען אוֹן זָהָה די גַּעֲמְיוּרְטָע
גְּרוֹיסָע פָּאַבְּרִיקָעָן,
וְאוֹ אַרְבִּיטָעָר זָעָגָעָן אוֹן הַבְּלָעָן, אוֹן וּוּבָעָן, אוֹן נַעַהָעָן,
אוֹן שְׁטָרִיקָעָן,
אוֹן שְׁמִיעָדָעָן, אוֹן פִּיְלָעָן, אוֹן טַאַקָּעָן, אוֹן שְׁנִיצָעָן,
אוֹן גַּלְעָמָעָן, אוֹן פּוֹצָעָן,
אוֹן שאַקָּעָן די וּפְאָרָעָ, אוֹן שאַקָּעָן דָעַם רִיכְתָּהָוָם
צָום מַעֲנְשָׁלִיבָעָן נַעַעָן.

און זעה די מאשינען, די בלאנקע, די ריעזיגע
אייזערנע שקלאָפֿעַן
וואָס היטען די מענשליכע כוחות און העלֶקְעַן
די ריבטהיימער שָׂאָפֿעַן
און זעה, ווי די ווילדער, די מעכטיגע קראָפְט דער נאָטור
איי בעצווואָגִינְעַן
ווײַל טיעָפְט אַיּוֹ דער מענשליכער שכְל אַין אַיהֲרָעַ
געהַיְמִינִיס גַּעֲדְרוֹנְגִּעַן.—

* * *

און ווית אַיְף די בלעהַנדָּע, לְסֵטִינְגַּע פָּעַלְדָּעַר הוֹבָ אַיְיף
דיינְעַ אַיְינְגַּען
און זעה ווי עס שטעהַען די גָּאָלְדָּעַנְעַן זָאָגְגַּעַן פָּן
שׁוּוּרְקִיְתַּ גַּעֲבִוְגִּעַן
און זעה אַין די פְּרַעְכְּטִינְגַּע גַּעֲרְטְּנָעַר די בוּוּמָעַר מִוּת
פְּרוּכְטָעַן בעהַאנְגִּעַן
און פְּוִינְגָּעַל עַרְפְּיַעַלְעַן די צְוַיְינְגַּעַן, עַרְפְּיַעַלְעַן די לוֹפְטַן
מיַט גַּעֲזָאָגְגַּעַן.

* * *

און זעה, ווי די זָאָפְטִינְגַּע וַיְינְטְּרוּבְּעַן וּוּרְעַן גַּעֲטְרָאָטָעַן
דיינְעַן קָעְלְטָהָעַן
דער ווֹיְן וּוֹרְטַן גַּעֲנָאָסְעַן אַין פָּעַסְעַר צֹו וּוּרְעַן גַּעֲשְׁמָאָקָעַר
און עַלְטָעַר
אָסָם שְׁפָעַטָּעַר צֹו זַיְדָעַן אַין בעכְבָר, די מענשליכע האָרֶץ
צֹו עַרְפְּרִיְעַן
עַרְוּעְקָעְנְדִּיגַּחֲאָפְּגָנְגַּג אַון לִיעְבָּעַ, פָּעְרִיאָגְנְדִּיגַּשְׁמָעְרְצָעַן
און זעה/עַן.

* * *

און זעה, ווי די גָּאנְצָע נָאָטור אַיּוֹ בָּרְיִיטַן צֹו פָּעְרְזִיסְעַן
דיינְעַן לְעַבְעַן

און פִּיהַל אֵין דִּין בְּרוֹסֶט אַ פָּעָרָלָאנְגָּעָן אָוּן פִּיהַל אֵין דִּין
הָאָרְצָעָן אַ שְׁמַרְבָּעָן,

און מּוֹתְּהִיג אֵין רַיְזָוְגָּעָן מְחֻנָּות שְׁטוּרָק אֹוִס דִּינָעָהָנָה,
די פָּעָרָדָאָרְטָע,

גַּעֲנוֹג שְׁוִין צֹו זַיְן דִּי בְּעַרְוִיבְּטָעָן גַּעֲנוֹג שְׁוִין צֹו זַיְן
די גַּעֲנָאָרְטָע!

* *

הַוִּיב אָוִיפּ דִּינָעָהָנָה אַוְינְגָּעָן, אָה, פָּאָלָק, גַּעֲהָ אַרְוִוִּים פָּוּן דִּי
פְּינְסְטָעָרָעָ קְבָּרוּם,

הַוִּיב אָוִיפּ דִּינָעָהָנָה אַוְינְגָּעָן צֹו מָוָרָה אֵין מָעָרָב, צֹו צַפּוֹן
און דְּרוּם

און : עַהַם דִּי גַּעֲנָאָרְטָע אַוְצָרוֹת אָוּן נַעַהַם פָּוּן דִּין
אַרְבִּיטִיָּה דִּי פִּירָוָה,

און שָׁאָפְּעָנְדִּיגּ לְעֵב אָוּן גַּעֲנִיסְעָנְדִּיגּ שָׁאָפּ אֵין דִּי
פָּרְיוּרָעָה דָּרוֹוָה! —

צּוּם קַעְמַפְּפָעָר.

די יַעֲצַטְגָּעָן צִיְּמָת אָז אַ שָּׁאָרָפּ פָּוּן אַ מְעָסָעָר
פָּאָר דָּעַם, וּוּעַלְכָּעָר קַעְמַפְּפָעָט גַּעֲנָעָן אַיְחָר ;
זַיְן לְעַבְעָן קָעָן וּוּרְעָן אֵין צְוַיְיָעָן צְוַשְׁנִיטָעָן,
פָּעָרְנוּבְּמָעָט בַּיִּי יַעֲמֹודְעָן רִיחָה .

* *

דָּעַר פְּינְסְטָעָרָעָר שְׂטָן הָאָטָט פָּיעַלָּע גַּעֲשַׁטְאָלְטָעָן,
וּוֹאָס שְׁמַעְהָעָן דָּעַם קַעְמַפְּפָעָר אֵין וּוֹעָג

און יעדע באזונדער פארשטיילט איהם דעם אויסנאנג
און לאוט איהם ניט זעהן קיין ברענ...
* *

דארום הער מײַן עזה, דו ערעלער קעמעפֿער,
ניט לאו זיך פֿערפֿירען, ניט לאו!
וואל שטורעמען, בליעען, ואל דונערען, קראכען,
זוי שטאָרָק, ווען דער ווֹנדְגִּיט אַבלְאוּ!...

דיין פֿיהַלענדָע הערץ ואַלְסְטוּ, ברודער, פֿערבענְדָעַן
גאנַן פֿעַסְטָמַט מִיט דָעַר קּוּמְעַנְדָעַר צִוְּיִיט —
פֿערקְנִיפְלָעַן מִיט צָקוֹנוֹנְטָמַט פֿערגָּאַלְדָעַטָּע פֿעַרְדִּים,
וּאַם צִיהָעַן צַו דֵּר וּזְרַבְּן וּוּוִיטַ...

דיין אוּיג אַבְּעָר, פֿרִינְדָּה, ואַלְסְטוּ יְעַצְּטַהְלְטָעַן אַפְּעַן
פֿערהוּטָעַן גַּעֲפָאָהָר אוּוּיכְן שְׁטָעַל,
דיין רִינְגָּעָר פֿערשְׁטָאָנְדָּה וְאַל דֵּר דִּינְעַן אַלְמָפְּאַקְעַל
די אוּיג זַעַחַט נָרוּ דָאָן, וְעַן סְאיּוּ הַעַלְל...
—————

רַעֲוֹ אַלְוֶצְיָאָן.

איך קומ ווי אַ שְׂטָאַלְצָעַר קָאַמְעַט, ווי דֵי זָוְנָן, ווען עַם
הוּוּבְּכָת אָן צַו טָאנְגַּעַן;
איך קומ ווי אַ בְּיוּעָר גַּעֲוִיטָעָר פָּן בְּלִין אָן פָּן
דּוּנְעָר גַּעֲטְרָאָגְעַן;
איך קומ ווי דֵי גַּלְוִינְגָּעַ לְאוּעַ פָּן וּוּאַלְקָעַנְ-בְּעַדְקָטָע
וּוּאַלְקָאָגְעַן;

איך קומ ווי דער שטורהעם פון צפונ, וואס וועקט און
ערשרעקט אַקעאנען.

* *

איך קומ וויל עם האבען טיראנען פערוואנדעלט די פעלקער
אין טהראנען;

איך קומ וויל מען פיטערט דעם פרייעדען מיט פולווער און
בלוי און קאנגען;

איך קומ וויל די וועלט אויז צוּתהיילט און דער בונד פון
דער מענשטייט צוּריםען;

איך קומ וויל מען וויל פֿאָר דעם צייט-גינסט דעם ענדלאוּן
וועלטדרוים פֿערשליסען.—

* *

איך קומ וויל איך בין אין דעם מדבר פון הערשאקט
געבארען געווארען;

איך קומ וויל עם האבען די הערשער געווקט און
ערזיגען מײַן זאָרָן;

איך קומ וויל די מענשליבע ברוסט קען די וויה פון
לעבען ניט טוידטען;

איך קומ וויל מען קען ניט די פֿרִיהַיִיט אויף עונג
פֿערשמיידען אין קיימען.—

* *

איך האָב די געקבנטטעט פֿעלקער געפֿיהַרט אין די
פֿרִיהַרְעַ צוּיטען

און האָב ווי געהאלֶפּען די שענדייבע קנעבטשאקט אויף
פֿרִיהַיִיט פֿערבייטען,

איך בין מיט דעם פֿאָרטשְׁרִיט גענאנגען, די וועלט איהם
געהאלֶפּען בענייען,

און געהן וועל איך היינט מיט די פֿעלקער און וועל ווי אין
גאנצען בעפֿרְיעַן.

און איזק, איזה געהיליגט נעלדזעך, געזאלבטע,
געקרינטע באנדיטען,

איך וועל איזק פערניכטען מיט אייער פאלשע געזען
און ייטען,

און אייער הערצער, וואס שמאכטען נאך מענטשענדבלט,
וועל איך דערשטעבן,

און אייער קריינען און סצעטער, די גאלדען, וועל
איך צובראבען!

* *

איך וועל אייער פארביביגען פורפּוֹר ווי שמאמעם אין
שטיילאך צופליקען,

זו וועלבען דאס פאלק האט גיעובעלט אין נארישער פָּרִיּוֹד
און ענטזיקען—

פארלייערען וועט אייער פָּרְקָרָאַרְעָנָה וועלט איזה בילדנע-
שיין, דעת שטאַלְצָעָן,

אווי ווי דער שנעע, וועלבער פָּאלְטָה פָּוֹן די אייּוֹבָעָרָה,
פָּן וונדשין אושמאַלְצָעָן!

* *

פָּרְנִיכְטָעָן וועל איך אייער שפֿינּוּעַ-מַאֲרָאֵל אין די
אוראלטע ליגען,

און אייער פָּאַפְּעָן, די פִּינְסְטָעָרָה, וועל איך דערשטיקען
וואַיְלִיגְעָן,

און אייער הימלען, און אייער שדים, און אייער
געטער,

איך וועל ווי צוֹשְׁטָעָרָעָן, און רײַן וועל איך מאכען די ערְּד
אין דעת עטהער!—

* *

און מענט איזה מיך ווערגען און שיסען און הענגען —
אומזאנסט אייער מיהע!

מיך שרעקט ניט קיין קערקער, מיך שרעקט קיין שאָפָאַט ניט,
מיך שרעקט ניט קיין תליה!
אָרוּיסוֹאַקְסָעַן וועל איך פֿון דֶּרֶעֶרד אונ איך וועל זי מיט
וואָגָעַן בעדעקען!
ביז איהָר וועט אויַף עוויג פֿערזונקען, ביז איך וועט דער
קיַבְּרַ פֿערמְעַקְעַן! —

פריהַלִינְג אָונַ הָעֲרָבָסְט.

איך ליעב דעם וואָלֵה, ווען ער אויַ גְּרִין,
איך ליעב איהם אויַך, ווען ער אויַ גְּעַל,
דען קיַינְמָאַהָל נָאָרָט ער ניט מְיַין זַיַּן
און צִיְינְטַדְיַה וּוְאַהֲרָהִיטַ לִיכְטִיגַ, הָעַל...

* * *

איך זעה דעם פֿריהַלִינְג אָוִיך אַין הָעֲרָבָסְט:
דער אַמְתַה וּוּלְקָטַ ניט אַין נָאָטוֹר.
אָה, שעַם זַיַּה, וּוּלְטַיְילַ! נֹור דַו פֿערדָעָרָבָסְט
פֿון רִיְינְעַם אַמְתַה יְעַדַּע שְׁפָוֹ! ...

פְּרִיעָדָע.

פֶּאֱלָק ! דַו הַאלָסְטַט דַעַם פְּרִיעָדָען הַיְילִינַג,
לַיעֲבֹסְטַט אֵיכֶם הַעֲרָצְלִיךְ, לַיעֲבֹסְטַט אֵיכֶם וְעַלְינַג
לְאָסְטַט זַיְן נַאֲמָעַן נִיטַבְעַן.
זַאֲג : וּאָסַט בְּרִינְגֶט עַס דִיר פֶאֱלָק נַזְעַן.
וּאָסַט דַו זַוְכְסַט אַלְין צַו פֶּעֲרָדָאמְעַן
די, וּאָסַט הַיְיסָעַן נִיטַזְאָמְעַן
יַעֲנָעַם בְּוֹנְד פָוָן פְּרִיעָדָען הַאלְטָעַן,
וּעֲלָבָעַר, וּעֲנַן דַו וּאָלָסְטַט אֵיכֶם שְׁפָאַלְטָעַן,
וּאָלָט עַר בְּרִינְגֶןְעַן גַּלְקַע אָונַעַבְעַן
אָן דַי וּאָהָרָעַ רֹוח דִיר גַּעַבְעַן ?

* * *

וּוַיְסַטוּ דַעַן דַי אָונְטָעַרְשִׁיְעַדָּעַן
פָוָן אַו אָהָרָעַן, פֶאֱלָשַׁעַן פְּרִיעָדָעַן ?
נַיְין ! דַו וּוַיְסַט עַס נִיט אַוְיפַּזְבָּעַר,
עַפְעַן אַוְיפַּזְבָּעַר !
אָונַזְזַי וּוּעַלְעַן דִיר עַרְקָלְעַרְעַן :
מִיט דָעַר וּאָהָרָחִיט דִיךְ בְּעַלְעָהָרָעַן :
דָאָס פְּרִיעָדָען מִינְיָנַט יַעַנְעַר רַיְהָעַן,
וְאוֹעַס גִּיט קִין צַוְוִי פָּאַרְטִיְעַן
פָוָן גַּעַדְרִיקְטַע אָונַפְוָן רַיְבָע —
נַאֲרַפְוָן פְּרִיעָדָע, מַעַנְשָׁעַן גַּלְיְבָע ! ...

* * *

גַּלְיְבָע אַין פְּרָאַדוּקְטָעַן שְׁאַפְעַן
נִיט פָוָן הַעֲרָשָׁע אָונַפְוָן שְׁקָלָאַפְעַן !
גַּלְיְבָע אַין גַּעַנְיְעַסְעַן אַלְעַם
סַי אַין רַיְבְּקִיְט, סַי אַין דָלוֹת,

ויל א מענש מיט מיר ניט קריינגען
דאָרֶפֶּ ער מיך קײַנְמָאֵל בעטראַיְנְגָעָן.
רוֹבִּיטֶ ער מַיְנָע — מַוְ אַיךְ שְׁטוֹרִיטָעָן
כ'וֹוֵילֶ מַיְין "רַעֲכָטֶ אַוְוִיפָּטֶ נַיְכָטָסֶ" נַיְטֶ בַּיְתָעָן,
לאָוְ אַיךְ דַּוְיְבָעָן — בֵּין אַיךְ אַיְנָהָר,
וּאָסֶ בָּאָגִיסָטֶ מַיְטֶ טָהָוִי דַּי שְׁטִינְגָּר...

די ווינטער-זונן.

נעבעל-גראָע וואָלְקָעָן דַּעֲקָעָן צַי דַּעַם הַיְמָעָל,
שְׁטוֹיקָעָנָה, אָנוֹנְעַטְרָעְגָּלָךְ אַיוֹ דַּי לוֹפְּטָא אַין גָּאָס!

סְלַעַנְטָדֶי גַּאנְצָע וּוּלְטָ אַין טַיעַפְּעָן, דַּיְקָעָן שִׁימְעָל...

* *

לאָנְגָּזָם פְּאָלָט אַ וּוּיכָעָר שְׁנִי פָּוּן אַוְיְבָעָן — שְׁמוֹזָאָג
בלְאָטָגָן, שְׁוֹאָרְצָלִיךְ בְּלִיבְּטָ ער אָנוֹנְטָעָן לְגָעָן, נָאָס...

קְלַעַפְּטָ זִיךְ אַן דַּי טָרִיטָאָן, לְיִמְגָּאָן, שְׁוּעָרָ אָוָן גְּלִיטְשִׁיק...

* *

בְּשַׁטְּעָה בֵּין פְּעַנְסָטָעָר שְׁטִיל אָוָן קוֹק אָרוֹים אַין דְּרוֹיסָעָן:
מַעַשְׂעָן יָאָגָעָן, לְיוֹפְּעָן נִיךְ... אַחֲן צְוֹעָק... אַחֲן צְיֻל...

דַּיְקָעָן, קְוֹעַטְשָׁעָן, שְׁטוֹסָעָן, הַיְולָעָן זִיךְ אָוָן רְוִישָׁעָן...

* *

טְרוֹיְרִיגָּן, דּוֹנְקָעָל וּוּרְטָ עַס מַיְרָ אַין הַעֲצָעָן — שְׁוּעָרָעָד
שְׁוּעָרָעָד דְּרִיקָט דַּעַר טַיעַפְּעָר וּוְהָ אָוָן שְׁמַעְצִין-גַּעֲהִיחָל,
דָּאָה, וּאָס זַהָּאָה אַיךְ? דְּאָרְטָעָן וּוּרְטָ דַּעַר הַיְמָעָל קְלַעְרָעָר :

די לוּפֶט ווּרְטַז צָוְשָׁפָאַלְטָעַן
און נְעַבְעֵל אַין קָאַלְטָעַן
וּרְטַז לִכְטִיגָּר, הַעֲלָר,
און שְׁנַעַלְעָר אַין שְׁנַעַלְעָר
דָּרְרוּעָהָעַן זִיךְרָוּיְתָעַן
איַינְסַ שְׁעַנְעָר פָּון צָוְיִיטָעַן
וּאַסְ בִּילְדָעַן צָוְאַטָּעַן
פָּון רָאוּגָעַ פָּלָאַמָּעַן
פִּיעָלַגְעָן גָּאַלְדָעָן טִיבָעַן
און שְׁעָהָן, אַהֲנָעַ גָּלִיבָעַן
דָּרְרוּעָה אַיךְ בָּאַלְדַּ שְׁטִיגָעַן
אין חִילְגָעַן שְׁוֹיְגָעַן
די זְאַנְגָעַן, די שְׁיַינָעַן
די חִימְלִישָׁע, רַיְינָעַן
און וָאַרְוִמָע שְׁטָרָאַהָלָעַן
לְאַטְלָאַגְנָאָס זִיךְרָוּיְתָעַן
פָּון אוּבָעַן אַרְוַנְטָעַר
און אַלְעָם ווּרְטַז מְוֹנְטָעַר.

מִין חָרֵץ חִיבָט אַן שְׁלָאַגָעַן
און פְּהַלְעָן אַין זְגָעַן:
אוּעָק אַיְ דָּרַר קְוַמְעָר
עַס קְוַמְטַן דָּרַר וּמָעָר,
די פְּגַיְגָעַלְעַךְ זְגָעַן,
די לְיַעַדְעָר עַרְקְלִינְגָעַן,
עַס בְּלָהָעַן די בְּלוֹמְעַן
און גְּלִיךְ זַוְיִיךְ פָּאַרְקְוַמְעַן,
גְּעוּוּרְצָעַן וּאַס דְּוַטְטָעַן
צְוַטְרָאָגָט זִיךְרָוּיְתָעַן

דער גורך פון די ראווען
 פון ווינטעל צובלאָזען.
 די טיבעלעך צופלייהען
 און זילבער-קלֶאָר גיסען
 זיך רויישנדען בוואליעס
 פון פעלזען, פון סקאלאַס
 און שפרינגען און טאנצען
 און שפֿריזען און גלאָנצען...

וועה! וואָס ועה איך? ווידער וווערט דער הימעל טריבער
 און די זונן בעהאלט זיך... אָך, עס וווערט מיר קאָלט...
 ווירער ווינטער... פומטע חלומות... עס ציטערט יעדעם
 נערוו אין פּיבער...

* *

שווין פֿערנאנגען!... ווידער ואָלקען טראָפְּען מיינע בלִיקען
 שווארצע, פֿינסטערע פון שרעקליכען געשטאלט
 אָט, אָט האָלטען ווי און ווילען אַלְזַן דערשטיקען...

* *

פון די קוימענס ועצט אַשווארצער רוייך — געדיכטער
 שווארצער וווערט ער און דער געבערדיגער לוֹפְּט
 באָלד צוֹתהיילט ער זיך און מאָהאלט ערשרעקדע געוויכטער.

* *

און די היוער, דובט מיר, שיבען זיך צוֹאתמען
 ענגער וווערט די נאָס... אַשווארצער פֿוֹינְגָּלְדְּט
 קלְאנְגָּעֵנד אַין דער לוֹקְטָעָן גְּלִיְיךְ ער וואָלט פֿערדאָטְמָעָן...

די שוואכבע ווינטער-זונן
וא ניך פערנעהענדע
וי נלייכט "רעַאָרְמָלֶעֶךְ"
ニיט לאָנג בעשטעהענדע...

מערין-געדאנקען.

ווען איך שמעה אמאהַל בײַין ים בי נאכט,
אין זועה פערוונקען, שטום, פערטראכט
און הער דעם שטילען וועלענ-דרויש
דאָן זייפֿן איך, ווַיַּיְן אָן קָרְעַכְּצָע אָוִים:
ואָן שלאָקט די פְּרִיְהִיְתְּ אָוִיף דער וועלט
דערשטיקט פָּון רְוִיבָּר, קָנְכְּטָפָּן גָּלְהָ
ואָן זייפֿעַט, קָרְעַכְּצָע זַי וְדַעַר יִם
פָּון טִיעַפְּעַן שְׁמָעָרָאָן, פָּון וּוְהָ, פָּון גְּרָאָם...

* *

ווען בֵּיזָה בַּיַּין יִם אַטְיִיכְּעַל קְלִין
און גַּעֲבָעַן אִיהָר אַפְּעַלְזָעַן-שְׁטִינוֹן,
וְאָסָם לְאָוֹט זַיִ נִיט אַין יִם אַרְיָן
דאָן שְׁרִי אֵיךְ אָוִים מִיט שְׁמָעָרָאָן פִּין:
די טִיכְבָּל, אָךְ, בֵּין איך, בֵּין איך,
צָוָם יִם פָּון פְּרִיְהִיְתְּ צִיהָט עַם מִיךְ
און וּוְהָ! אַשְׁטָאָרָקָע וְאַנְדָּרָ פְּעַרְשְׁטָעַלְט
גַּעֲבָוִית פָּון אָנוֹנָעָר הַעֲרָשְׁעַרְ-וּוּלְט...

* *

ווען בֵּיזָה דַעַם דָוְנָעָרָם וְיַלְדָעָר קְרָאָךְ
צַוְשְׁפָאַלְט דַעַם שְׁמִינִין אַין מַאֲכָט אִיהָם פָּלָאָךְ,

זושנידט זיין הארטקיות ווי א זעג
און מאכט די מיעכעל פָּרִי דעם וועג —
דאן ווער אַךְ מוטהויג, שטארק און דרייסט,
עם וואכט באָלֶד אויף מײַן פֿרִיַּהִיט'ס-דְּנוּיסט
און טיער בענישטערט רוף איך, שרייז:
רעוואָלוֹזְיאָן! דו מאכסט מיך פָּרִי! ...

בֵּין מְאֻנוּמָעָנָת.

עם חַלּוּמָת, טְרוּמָת דָּעָר מְאֻנוּמָעָנָת
איַן בְּלָאַסְעָן מְאֻנְּדָשִׁין, שְׂטָלָן, אַלְיָין,
געַטָּאַקְטָן, גַּעֲשְׁנִיצָט פָּוֹן קִינְסְטָלְעָרְדָהָנָה,
געַהָּאַקְטָן פָּוֹן וַיְיִסְעָן מַאֲרָמְאָרְ-שְׁטִינָן.

* * *

דָּעָר בִּילְד שְׁמַעַלְט פָּאָר: אַ דָּעַנְקָעָר וַיֵּצֵט
און האַלְמָת אַ פָּעַדְעָר אַין זַיִן האַנְרָה,
דָּעָר שְׁנָעָה פָּוֹן אוּבָעָן פָּנְקָעָלָט, בְּלִיעָט,
וּוֹיְדָעָר שְׁטוּבָן אַ בְּרִילְיאָנָט,

* *

מען הערט. קִיּוֹן שָׁאָרְד, קִיּוֹן פִּיבָּס אַרְוּם,
דָּעָר נָאָרְטָעָן רֹוחַט אַין שְׂוִים דָּעָר נָאָכָט
די וַיְיִסְעָ בְּוּמָעָר שְׁטָמָעָהָן שְׁמוֹם,
דָּעָר וַיְנַטְּעָר-דוֹוִינָר שְׁפָאַצְּיָרָט זַיְךְ זָאָכָט.

* *

איַךְ שְׁמָעָה בֵּין מְאֻנוּמָעָנָת אַין טְרָאָכָט:
די וּוּעָלָט בְּעַלְוִוָּנָט נַאַךְ דָּעָם, וּוּאָסָם דָּעַנְקָט

אָט הָאָט מֵעַן דָּא זַיִן בַּילְד גַּעֲמָכְט
אוֹן כְּבוֹה, עַהֲרָע אִיחֶם גַּשְׁיִינְקָט.

* *

אִיךְ שְׁטוּחָה אוֹן טְרָאכְט, אוֹן קְלָעָר אוֹן קְלָעָר:
מֵעַן וּוְאַלְטַט מִיךְ עַהֲרָעַן וָאַזְוִי אִיחֶם
זַיִן אִיךְ וּוְאַלְטַט זַיִן נַעֲלָהָרַט וָזַעַר—
דָּאָךְ שְׁטִילַן מִיר דְּאָכְט, אִיךְ הַעָר אַשְׁטִים

* *

אִיךְ הַעָר אַשְׁטִים—וּוְאַס קְעַן דָּאָס זַיִן?
הָאָב אִיךְ דַי בּוּמְעָר אַוְיֶגְנוּוּעָקְט?
אָךְ, נִיְין! מִיר פְּאָלַט אַין קָאָפְ אָרְיִין,
דָּעַר מָאָנוּמָעָנַט הָאָט וָזַעַרְגַּט.

* *

קְעַן רַיְידָעַן דָּעַן דָּעַר קָאַלְטָעַר שְׁטִיְין—
דַי זַאַךְ, וּוְאַס נַעַן קַיִן לַעֲבָעַן טְרָאָגְט?
דָּאָךְ שְׁטִילַן! עַס רַעַנְתַּן וָזַעַר שְׁוִין,
עַר וּוְינְקָט צָו מִיר, אִיךְ הַעָר עַר וְאַגְּט:

* *

„וְאַלְסָט נִיט שְׁטָרַעַבְעַן
אוֹן דִּין לַעֲבָעַן
צַו דָּעַם פּוֹסְטָעַן לְאַרְבָּעָר-קְרָאנְץ.
הַעָר מִין לַעֲהָרָע:
זַעַד קַיִן עַהֲרָע,
זַעַד קַיִן כְּבוֹה, זַעַד קַיִן גַּלְאָנָן.

* *

„וְאַל דִּיךְ לַיְבָעַן
אוֹן עַרְחַיְבָעַן

עדאס, וואס שאָפָען וועט דיין קראָפַט,
וועלען מענשען
שיילטען, בענשען
אלעט אײַנס! — האָסט גוטס געשאָפַט ...

* *

“דיין געוויסען
קען פֿערוּסְעַן
וואָאַרְהַיִת, עַהֲרְלִיכְקִיִּת אַלְיַזְן...
נִיט בְּרִילְיאַנְטֶעַן,
נוֹט דִּיאָמְאַנְטֶעַן,
נִיט קִיֵּן קְרָאַנְצָן אָנוֹ נִיט קִיֵּן קְרָיְז...”

* *

“זָאַלְסַט נִיט שְׁמִיכְלָעַן
זָאַלְסַט נִיט הַיְכְלָעַן
דָּעַם, וואָס לְעַבְתָּן קִיּוֹן וואָאַרְהַיִת נִיט
נוֹר פֿעַרְמִידֶעַן
אוֹן פֿעַרְשְׁנִירֶעַן
פָּוֹן דָּעַר וּוּלְטַן זַיִן שְׁלָאַנְגָּעַן-טָרִיט.”

* *

“יאָנְגָּעַן-קְלָאַרְהַיִת
איּוֹ די וואָאַרְהַיִת
קְעַמְפָּפָּאָן שְׁטָרְעָב אָנוֹ לְעַב פֿאָר אַיְהָר!
לְעַבְתָּן זַי קוּינְעָר, לְעַב זַי אַיְינְעָר,
שְׁטָאַרְבָּעָן זָאָל זַינוּר מִיט דִיר! ...”

* *

ער רעדט ניט מעהר — ער שיויגט שוין שטיל;
זיין זיסע שפראך פערשטעה איך רעכט,
אַ, קאָלטער שטיין, דו זאנסט מיר פִּיל
יָגַן, בְּלֵעַב פָּאָר וּזְהָרָהִיט, לעב און פָּעַכְתָּן —

די זיפצענדע שטימע.

די לַזְפֶּת אֵינוֹ דִּזְמָפָף, עַם אֵינוֹ פְּאָרָנָאַכְט
די זונַן פְּעַרְזִינְקָט, דְּאָרָט וּוַיִּטְ, בִּיוֹאָכְט
דָּעַר אֲבָעֵנד שְׁפִינְט מִית גְּרִינְגָּעָר האָנָּד
די שְׁוֹוָאָרְצָע פְּעָדִים אוֹיְגָן וּוֹאָנָּה.

* *

אלֵין דּוֹנָקְלָעָר וּוֹעֲרָת עַם, טְוִיטָעָנְשְׁטָיל,
עַם גְּרִיְּפָט מִין אָן אַ שְׁמֻרְאִיזְ-גְּעַפְּהָל,
מִיר דּוֹכְט, די וּוַיְנְקָלָעַן פָּוֹן מִין רָום
וּוְיִגְשְׁעַן טְרָעָעָן, שְׁוִינְגָּעָנָה, שְׁטוּמָה.

* *

אוֹן באָלָד דָּעָרָהָעָר אֵיךְ דּוֹרָךְ דָּעַר לוֹזְפֶּט
אַ שְׁמֻרְאִיזְ-שְׁטִימָע וּוַיִּנְטָט אָן רָוֶפְּטָט,
איַהֲרָ זְפָּצָעָרְדָּשָׁאן צְגִינְט וִיךְ גְּלִיכָּךְ
וּוְסְ'וּאָלָט גְּעַוּעָן פָּוֹן מָאָרָךְ אַ טְּיִיךְ...

* *

אוֹן שְׁיַעַר אֵין הָעֲרָצָעָן דְּרִינְגָּט זַי אֵין
אוֹן וּוַעֲקָט די שְׁמֻרְאִיזָעָן, אוֹן וּוַעֲקָט דָּעַם פִּין
אוֹן יַאֲמָרָט, בָּעַט מִית טְיַעְפָּעָן וּוְעהָ:
„וּוְאָס זִיכְסָטוֹ שְׁטָיל, וּוְאָס זִיכְסָטוֹ — גַּעַהָ!“ —

איך חער זיך איזין, איך קוק זיך אום
ס'אייז אלעס רוהויג, שטיל אַרְוּם,
דאָק אַרְבִּיטֶס-סְמָאן, די שטומ, מיר שיינט
דאָס איז דִּין שוֹוִיגָעַן, אַרְמָעֵר פְּרִוִינְד...

א מאנאלאנג פון דער דומהייט.

אָה, ווי גוט מיר איז צו ליגען,
ביי דעם אַרְבִּיטֶס-סְמָאן איזן קאָפּ
ס'אייז מיין בעסטעס פְּאַרגְּנִינְגָעַן
קיין זיך געהט מיר דָּראָט ניט אָפּ.

* * *

עַפְעָן, עַם אַיך זִין גַּעֲהִידָעַן
(ס'אייז אַ וְעוֹהָר וְיסָעַ וְאַפְּטָה)
אַזְנְבָעַן דָּעַר שְׂטִילָעַן—עַר זָאָל נִוְת שְׁפִירָעַן—
וּוְיַג אַיך אַוִּים זִין דָּעַנְקָנְגְּנִיסְקָרָאָפּ.

* * *

בְּבִין בַּי קִיְינָעַם אָונְטָעַרְתָּהָעַנְיָג
אַיך אַלְיַין הָאָב דָּראָט דִּי מַאְכָטָה,
אַיך רַעֲנִיאָר דָּראָט, ווי אַ קַעְנִיג
וּוְיַיל עַס אַיך דָּראָט שְׁטָעַנְדִּיג נַאְכָט...

* * *

וואָי אַ פְּלַעְדָּעָרְמוֹיַה פְּאַרְשְׁפְּרִוִּיטַ אַיך
מיינע שְׂוֹאָרָצָע פְּלִינְגָעַל דָּראָט
אַזְנְבָעַן דִּי פְּינְסָאָעָרָנִים פְּעַרְבְּרוּיטַ אַיך,
בְּלֹאָ פְּאָר לִיכְמִינְקִיטַ קִיְין אַדְמָט.

טָאַמְעֵד קָוִמֶּת אֲ שְׁטְרָאַהְל גַּעֲלִוְוָגָן
פָּוֹן פֿעַרְשְׁטָאַנְד אָוֹן וּוְיל אַרְיַין,
לִג אַיך דָּאַרְטָעַן אַוְיסְגַּעַזְוָגָן
אוֹן אַיך שְׁרִיִּי: "דָּעַר אַרְט אַיז מִיְּן" ...

* *

קְרִיעַנְגַּט דָּעַר אַרְבִּיטְעָר אַחָאַטָּע
צָוֹם פֿעַרְשְׁטָאַנְד (אֲ נָאַט בְּעַהְיוֹת)!
שְׁרִי אַיך, וּוְיָאַפְּרַאַשׁ פָּוֹן בְּלָאַטָּע:
"הָעָר, מִיְּן פְּרִיְינָד, עַס טְוִוָּג דִּיר נִיטַּן" ...

* *

אוֹן וּוְיָדָאנְקָט מִיר טְהָרָאַן אוֹן גַּלוּבָּעַן
פְּאַר מִיְּן הַיְּלָף צָו זְוִיְּעָר צִיעַל!
אַיך, דִּי דְוָמָהִיָּת, הַעַלְפָן וּוְיָוִיבָּעַן
טְרִיבָּעַן זְוִיְּעָר טְוִיְּפָעַל-שְׁפִיעָל,

* *

אַיך, דִּי דְוָמָהִיָּת, בֵּין דִי קוּרְכָּעָם
בְּלָאַנְקָעָה, צְוַיְּיד-גַּעַשְׁאַרְכָּטָעָר שְׁוֹעָרָה,
נָאַר דָּוֶרֶךְ מִיר, אָהָן מִיה, אָהָן טְרוֹחוֹת
רוֹבְּכָט וּוְיָרְךָ דִּי נָאַגְּנָעַץ עַרְד —

* *

אַיך, דִּי דְוָמָהִיָּת, הַעַלְפָן פֿעַרְפְּיָהָרָעַן
אַיִּן אֲ שְׁמוֹטָץ דָּעַם אַרְבִּיטְמָרָמָן
בְּהִים אִיחָם דּוֹלְרָעַן דִּי וּוְאַמְפִירָעַן —
שָׁאַגְּעַן אַוְצָרוֹת דָּעַם טְרָאַן —

* *

אַיך בֵּין דָּאָס דָּעַר שְׂוֹאַרְצָעָר שְׁלִוְיָעָר,
וּוֹאָס פֿעַרְשְׁטָאַלְטָעַט דִּי וּוְעָג צָו גַּלְיכָן

איך בין דאס דער קעפּ-אָערדרויער,
כ'היס די מענשטייט נין צורייק...

* *

דאך... איך ציטער... אַ, די ציטען...
עפעס דוכט מיר... דוכט זיך אָפּ
או דער אָרבּויטער וועט בייטען
מיך, זיין שכּן, פֿון זיין קאָפּ—

* *

דען אין פּוֹסְטָעָן שׂוֹאָרֶצָּעָן מָחָר,
וואּו איך הערש מיט ווילדער מאָכָט
דריננט פּאָרְשָׁטָמָאנֵר אַריין מיט כָּחָר
און מײַן שאָטָעָן-תְּהָרָאָן זָקָרָאָכְט...

געבען און היינט.

בִּי נאָכָט חָאַט דָּעַר פְּאָטָעָה, אַנְ' אָלְטָעָר פְּאָעָט,
בעונגען דעם שנען אָן געאנגען זו בעט.
אויף מאָרְגָּעָן חָאַט עַר פְּאָר זַיְן אָן דָּעַר פְּרָיה
געַלְעוּזָעָן זַיְן גַּעֲבְּטִינָעָן שְׂנָעָעָ-פְּאָעָזָעָ:

* *

וֹוי פּאָדָעָן ווֹיְסָעָ, פֿון עַנְגָּעָל גַּעֲלִיקָט
די ערְד זו בעפּוֹזָעָן פֿון הַיְמָעָל גַּעֲשִׁיקָט,
ערְשִׁינָט מִיט דָּעַר שנען אַיִּין זַיְן רְוַהִינָעָן גַּעַהָן
זַיְן צָאָרְטָקִים בְּעַזְיְיכָעָט די אָונְשָׁוֹלָד אלְיַיָּן."

* *

אונ וואּו עַס גַּעֲבִינָט זַיְק אַ שְׂמוֹזִיגָעָר אָרטָן,
אַ בְּלָאָטָעָה, אַ זְוַמְּפָפּ אַוְיְלָעָן גָּאַס דָּא אָן דָּאָרט

זא וווערט עס פונג'ס שניעו מיט א דעקטן ערשרפראיט
און אלעט איז קלאר אין דער ליאנג און דער ברויט.

* * *

דער זוּהַן האָט די לִיעְדָּר מֵיט הַתְּמִידָה גַּעֲנָהָרֶת
מֵיט שְׁכָל די ווּוּרְטָעָר בְּעַמְּרָאָכֶט אָוּן בְּעַקְלָעָהָרֶת,
נָאָר בְּאַלְוֹן הָאָט דָּעָר פְּאַטְמָעָר גַּעֲנָאָגָט אַיִּחָם: "מִין זָהָן
בְּעַזְנָג אַיְיךְ דָּעַם שְׁנָעָזָה, וְאַיְיךְ הָאָב גִּתְהָאָן".

* * *

דָּעָר זָהָן הָאָט אַיְן פְּעַנְמָטָעָר גַּעֲנָבָעָן אַ בְּלִיק
אוּן הָאָט אַיִּחָם גַּעֲנָנְטָעָרָט בְּיַיַּן קְוּמָעָן צְרוּיק:
"אָךְ פְּאַטְמָעָר, סְאַיְוָן דָּעָרָם פָּוּן נְעַבְתָּעָן בְּיַיַּהָינָט
דָּעָר שְׁנָעָז אַיְזָעַט שְׁמוֹיָה, דָּעַן די וּנְנַן הָאָט עַרְשִׁינָט"...

די גראבע האנד.

(פרוי איבערזעэт אויס דעם דייטשען).

אָה, זָהָן, וּוֹאָרָם נְעַמְסָטוּ פְּעַרְשָׁעָהָמֶט
דיַיַּן האָנָד זָהָן גִּיךְ פָּוּן מִיר צְרוּיק?
וּוֹאָרָם בְּיוֹתוֹ גַּעֲוָאָרָעָן רְוִיתָה
אוּן קְעַהְרָסְט אָוּוּקָה פָּוּן מִיר דיַיַּן בְּלִיק?
דוּ שְׁעַהְמָסְט זַיַּן, וּוֹיְלָהּדוּ וּוֹיְסָגָן, דיַיַּן האָנָד
איַזְנִיט, וְאַיְן דָּעָרָעָ, וְוִיְיךְ אַוְן צְאָרָט—
ויַיְהָאָט קִיַּן שְׁמוֹק, קִיַּן רִינָג אַיְיךְ זַיַּן
אין אַיְוֹ צְוָשְׁפָאַלְטָעָן, שְׁוֹאָרָעָן אַוְן חָאָרָט?—

א, שעם זיך נימפֿ־איך וויס נאנץ גוט,
וואס זיך דיין האנד, האט אוילגעטהן.
וי, האט מיט צאצקעס ניט געשפיעלט
ווי יונע הענד, פון אויבען איז...
מיטן פאכער האט זי ניט געפֿאכט
קיין ליעד געשרייעבען אויפֿן פאכער
און ניט געקלאפט אין ריבען זאָל
די וויסע ביינדלאָך פֿונג'ס קלאויר.

* *

וי האט דעם פאכער נאָר דערנעחרט,
וואס איז געלעגען קראנק פיעל ואָהֶר;
וי האט די קלינע שועסטערלאָך
געגעבען ברויט, געקארמעט נאָר.
פֿאָר פֿיעעלע האט די שואכע האנד
דעם שטיקעל ברויט אין ניט געשאָפֿט,
דאָס איז געווייס קיין ליבטש זאָך
פֿאָר אַסידעל, זאָך ווּדוּ אָהֶן קראָפֿט.

* *

דיין האנד איז געווארען מיעד
און האט געארבייט מיטן שויס.
און איז זי יאָ אַמְּלָאָל, גאנץ שפֿעט,
אַרְאָפֿגְּנָעָפֿלָעָן מיעד אין שייס...
דאָן איז אַוּוֹק אַיהֲר צַעֲרָתִים באָלה,
פֿערשׂוֹאוֹנְדָעָן איז אַיהֲר טִיעָנָעָר חַן
און גראָב געווארען איז די האנד,
וואס איז געווען אַמְּלָאָל זאָ שיין.

* *

און דאָה, איך ליעב זי יעַט פֿיעַל מעהָר
ווי יונע הענד, וואָס זיינען פֿוּין...

וּיְיַעַנָּעַ הָעֵנָה, וְאָסֶם נָאֵר דָּוֹךְ זַיִּי
מוֹ דִּין הָאָנָדָר נְרָאָב אָוֹן שְׁמֹזִינָג זַיִּינָג...
וְאֶל קַוְשָׁעָן יַעֲנַע צָאָרָטָע הָעֵנָה
דָּעָר אָוּסָגָעָפָעָטָעָר, רַיְיכָעָר הָעֵר,
אוֹיפָן דִּין הָאָנָדָר, שְׁוּעָסָטָעָר, טְרִיעָטָט אָרָאָט
אוֹים דָּאַנְקָבָאָרְקִיָּט אַהֲיָסָעָר טְרָעָר...

די אַרְמוֹתָה פְּרִיהָעָר אָוֹן יַעַצְטָמָ.

(פְּרִיהָעָר אַיבָּעָרוּעָצָט אוֹים דָּעָם דִּיטְשָׁעָן).

פְּרִיהָעָר הָאָטָט מַעַן זַי גַּעֲוָהָעָן,
וְאוֹ דָעָם רַיְיכָעָנָס פָּסָט פְּלָעָנָט טְרָעָטָעָן,
אוֹיפָן נָאָס מִיט זַיְפָּעָן, זַיְיַעָן,
אַנְדָּבָה פְּלָעָנָט זַי בְּעָטָעָן,
פְּרִיהָעָר פְּלָעָנָט זַי שְׁמָעָהָן בְּיַיְן פָּאָלָעָן,
קוּוּעָטָשָׁעָן זַיְיךְ צַוְּקָעָדָטָהָרָעָן
אַיְהָרָעָ מִינָעָן פָּוָן פְּעָרָצָזְוִיְּקָלָונָן
וְאֶלְעָן רַיְיכָעָר הָעָרָצָעָר רַיְהָרָעָן.

* *

פְּרִיהָעָר, וּוֹעֵן די גְּרוֹיסָעָהָרָרָעָן
פְּלָעָנָט זַיְיךְ אַיְם טֻוב מַאֲכָעָן,
הָאָטָט זַי זַי "וְיוֹוָאָטָט" גַּעֲשָׁרִיאָעָן,
"עַהְרָאָרְכָּטָט" פְּלָעָנָט אַיְהָרָעָר עַדוֹאָכָעָן.
דָּאַנְקָעָן פְּלָעָנָט זַי פָּאָר אַפְּסָטָרִיטָט
וּוֹעֵן אַסְעָנָט פְּלָעָנָט זַי נָאֵר קַרְיַעַנָּעָן

און די האנד פָּן דעם טיראנען
פְּלענט וַי קושען מיט פָּערנגניגען.

* *

אייהר הכנעה פְּלענט גַּעֲפָעַלְעַן
זיין דעם הערשער.—דען די גרויסקייט
פָּונֶם טיראן גַּלְאַנְצָט שְׁעַנְעַר,
ווען די אַרְמוֹתָה צִוְּגַת אֵיהֶר בְּלִיוּקִיּוֹט...
יעַצְטַט—די צִוְּתָה הָאָט וַיַּך גַּעֲנַדְעַרט,
און דער נוּיט דְּרוּקְט שְׂטָאַרְקָעַר, גְּרֻעַסְעַר,
דאָך די אַרְמוֹתָה בעט נוּיט מַעֲהַרְעַר
פָּאָר דעם רַיְבָּעָןְסָמְשָׁיְנָעָה שְׁלַעַסְעָר.

* *

שְׁוֹוִיְגַעַנְד שְׁטָעַהַט די אַרְמוֹתָה אַיְצְטַעַר
סְטָרָאַשְׁעַנְדִּיג מִיט עַרְנְסְטַע מִינְעַן
איין פְּאָבְרִיךְ פָּן דעם יְאַהְרָהּוֹנְדְּרָעַרט
בַּיְיַי די רַוִּישְׁעַנְדָּעַ מַאְשִׁינְעַן.
און וַיַּזְכֵּט מִיט שְׂטָאַרְקָעָה קְרֻעַפְטַעַן
וַיַּך אַנְּאָרְט איין קָאַמְּפָף צַו שָׁאַפְּעַן,
מִיט גַּעַדְאַנְקָעַנְדְּשָׁאַרְקִיּוֹט שְׁמִידַת וַיַּך
פָּאָר דער צְוָקָנְקָט אֵיהֶרְעַר וַוְאַפְּעַן.

* *

איַצְטַעַר וּוְאָרְטַט וַיַּנְטַא אַוִּיפְטְּרוּמָעַ
סְּזַיְאַל דָּוְרַךְ זַיְיַי אַהֲילָפְט אַוְהָרְקָומְעַן,
ניַיְיַן! וַיַּך אַדְעַרט יַעַצְט מִיט עַרְנְסַט
וְאָסְמַעַן הָאָט פָּן אֵיהֶר גַּעַנוּמְעַן.
די הַצְּלָחָה פָּן אֵיהֶר אַרְבִּיאִיט
וְאֵל קִיְּן אַנְדְּרָעַן גַּעַהְעַרְעַן

און גערעטעןקייט און גלייבהייט
ויל זיך אלין בעשרען.

* *

פאר די טהירען מעהר ניט ווימלען,
נאר און פאלען אומישפֿאָצְעָרָעָן!
און דער שיינער קראאנץ פון פֿרִיְהִיט
וּאַל אַיך אַיהֲר קַאֲפֵף שׁוֹן בְּעִירָעָן,
דער, וּאַס וּוֹל אַחֲלָק האָבָעָן,
וּאַל די מְשָׁא הַעֲלָקָעָן טְרָאָגָעָן,
און ווֹיל אַיהֲר צַאָהָל אַי דַעַר גְּרַעַסְטָעָר
וּוְעַט אַיהֲר קִיְינָעָר "נִין" נִיט וְאָגָעָן...

דער של אה.

נאכט האט ברײַט זיך אויסגענָאָסָעָן,
אלע אוינען צונעשלָאָסָעָן,
איך אלין נאר זיין ביין טישעל
און איך לערין נאך אַ בִּיסְעָל,
אָה, ווי זום דאס אַי, ווי טהיער!
סְלַעַשֶּׂט די זעלָעָס דודשטיינָען פֿיעָר
גלייך ווי טהוֹי, ווי טראָפָעָנָס נָאָסָע
טרינְקָעָן אָן די לְלִיעָבָלָאָסָע,
וועלבָּע ווֹאָרטָם, די וְאָנָעָנְשְׁטָרָאָהָלָעָן
וּאַלְעָן ווּרְעָעָן שׁוֹן פֿערְפֿאָלָעָן
און די נאכט וּאַל עַנְדְּלָך ווַיְינְקָעָן,
אוֹם דעם טהוֹי צוֹ קָעָנָעָן טְרִינְקָעָן.

און איך לעrien, מיש די בלעטלען,
וועלכע זייןען גלייך צו בעטלען,
וואו עס דוחען טידטעה ראסען,
העלדען, קעטפער, פֿעלקער מאסען.
ב'לערין, לעו פֿון טאפאפערע קריינער,
פֿון בעזענטע און פֿון זיינער,
וועלכע האבען פֿול טרייהיט
הוים געקעמאפֿט פֿאָר רעכט, פֿאָר פֿרוייהיט
וועלכע האבען ווי די ליבען,
ווי די ריעזען זיך ערהייבען
מייט א ליעבעס-באנד צוואמען,
אומ דִ הענקער צו פֿעדראמען.

* *

לעבענד זעה איך די געוייכטער
פֿון די העלדען, גלייך ווי ליבטער,
ב'זעה די אוינען פֿלאמען, בליזען,
שטראמען מותה און שכט שפריזען.
און די לאקען לאנגען, שיינע
גלייך ווי וועעלען, בוואלייס קלײינע
ווען דער ווינטעל מהוט זיך ריזען,
ווארהען אומ זיך אויפֿ פֿלייזעם.
אָר ! עס טראכט זיך מיר ביין לעזען:
וואלט עם יעצט, אַיעזט געוועזען
און איך וואלט שוין דארטען זיצען
דארט, אין פֿעלד, וואו שוערטער בליזען...

* *

פֿון געשיכטע געה איך איבער
צימערענדיג אין ליבטען פֿיבער

זו די אנדרע וויסען-ס-לעהרערן,
וועלכע וכבען צו ערקלעהרערן
יעדע קראטט, וואם ליענט בעהאלטען
אין נאטורס געההיימן פאלטען
פֿון דער ערדען, פֿון די פֿלאנצען
פֿון דעם ערדענרייך אין גאנצען
און פֿון יונגע לעבען-ס-טההיירע,
וועלכע האבען זוייר דירה
דארט בײַן אָבְגָּרוֹנְד פֿון די יִסְמָן
וואו זוי לעבען זיך צוועמען.

* *

און איך לערען, לערען, לערען
דאך, ווער זוכט עס מיך צו שטערען?
עפעם צייחט—איך הוי אן שפירען
א טומאן אויף די געהירען
וואם איז דאס? פֿון מיינגע אויגען
אייז די זעהנג-ס-קראטט פֿערעלויינגען
און זוי ווילען זיך שוין שליעסען
ווער איז דאס—איך וואלט עס וויסען—
וואם פֿערנגונט מיר ניט די שטונדען
זונע איך היל די אלטע זונגען?
ווער איז דאס? איך מעג דאך זויצען?
נאך א מאג פֿון שאָפָען, שוועיצען!

* *

שאט! איך פֿיהַל, אַ שׁוֹאָרְצָעֶר שַׁאָטָעֶן
וועכט אַרְום מֵיַן קַעֲרָפָעֶר מַאָטָעֶן
שְׁטִילָעֶר, שְׁטִילָעֶר, עַס בְּעוּגָט זיך!
שְׁטִילָעֶר, שְׁטִילָעֶר, אַט עַס רַעֲגָט זיך:

“ב' בין דער שלאָפַ, אַיךְ בין דער דריומעל,
ב' בין געשיקט פֿון מאָמָּן'ס הימעל
דייר דעם מוח או פֿערשפֿנֶעָן,
שטוּמְפִּיגַן מאָכְעָן דייר דעם זוֹנְגָּן,
דיינָע אַוְיָגָען צוֹ פֿערמאָכְעָן
אלְסָט נִיט קָעָנָען לְעָרְנָעָן, וּאַבְּעָן...
מוֹוֹת פֿאָרְטָאָג שְׁוֵין גַּעַהַן פֿערדִּינָעָן
דרְּעוּהָעָן, טְּרִיבָּעָן דיַיְּאַשְׁיָנָעָן.”

* * *

“מיינְסְטוּ, אוֹ דיַיְּ פֿרְיִיעַ שְׁטוּנְדָּעָן,
דיַיְּ מִינְטוּעָן, דיַיְּ סְעֻקְוָנְדָּעָן
וועָן דָו בּוֹזֶט פֿון שאָפַ גַּעֲקוּמָעָן
הָאָטַם מַאָמָּן נִיט צְוָגְעָנוּמָעָן? —
וּוִיסָּה: וַיְיַוְנָעָן אַוְיָךְ נִיט דִּיְנָעָן!
נָאָטַם מַאָמָּן וְאָנָטַם: “אַלְץ אוֹזְזִינְיָעָן”!
רוֹהַ נָאָר אַוְיָס דִּיְן קָעְרְפָּעָרַלְאָפָעָן
אַלְסָט אַוְיָף מַאָרְגָּעָן קָעָנָעָן שאָפָעָן,
וַיְיַאַפְּעַרְדַּה, יָאַ, וַיְיַאַפְּעַרְדַּה
פּוֹלְ מִיטְ אַגְּנָסְטַם, מִיטְ שְׁרָעַקְ, מִיטְ אַיְמָה
פֿאָרְ דָעַם גַּעֲלְדָגָטָם שְׁוּעָרַעַ בִּיטְשָׁעָן...
בְּדָאָרַף נִיט מַעְהָרָרַעַ דיַיְּ פֿערְטִיְמָשָׁעָן”...

.....

אָה, וַיְיַבְּטַעַר אַוְיָדָס לְעָבָעָן!
אַלְץ דָעַם מִיְּפָעַל אַבְּגָעָנְגָעָבָעָן...
אַרְבִּיְטָעָר! בְּעַטְרָאָכְטַם... בְּעַטְרָאָכְטַם אַיְיךְ!...
אָה... עַם שְׁלָעַפְּעַרְתָּ... גַּוְתָּעַ נָאָכְטַם אַיְיךְ!...

~~~~~

דאָס לְעֵבָן.

1.

מִיר וּבוֹכָן פְּרִיְדָעַן אַינְסָס רְוִישׁ פָּוּן לְעֵבָן;
 אָוָן וּוַיְלָעַן אֲנוֹנוּרָר בְּרוֹסֶט וְאָל וּוּרָעָן קִיהְלָעָר;
 מִיר שְׁמְעוֹהָעַן שְׁטִילָן אָוָן דַּעֲנָקָעַן פָּוּן שְׁמְרָעָבָעַן;
 מִיר שְׁמְרָעָבָעַן דַּעֲנָקָעָנְדִיגָּן צָו לְעֵבָן שְׁטִילָעָר.
 עַם בְּעַנְקָט דָּאָס הָעָרִיךְ נָאָךְ אֲנוֹבָקָעָנְטָעָ וּוּלְטָעָן,
 עַם שְׁמְרָעָבָט צָוָם גְּלִיקָדָעָר מָוחָ, דָעָר גְּזָוָנְטָעָר,
 נָאָךְ וּוַיְיָעָר צִיעָל עֲרִירִיכָעַן בִּידָעָ וּלְטָעָן —
 וַיְיָהַת דַּי אַרְמוֹתָה אָוָן דַּי נְוִיתָה הָעָרָנְטָעָר.
 אָפָּט, וַיְיָרָאָגָעַן, הָאָסָעַן מִיר דַי מְעַנְשָׁעַן;
 אָוָן אֲנוֹנוּרָר לְיַעַבָּע וּבוֹכָן מִיר צַי טְוִידְטָעָן;
 אָפָּט, וַיְיָבָשִׂיעָה, וּוַיְלָעַן מִיר וַיְיָבָשָׁעָן,
 אָוָן וַיְיָרָלְעָוָן פָּוּן דַי שְׁוּוּרְסָטָעָ נְיוֹתָהָעָן.
 וַיְאָס אַיְזָה דָעָר קָאָמְפָּפָ, וַיְאָס הָעָרְשָׁת אַיְזָה אֲנוֹנוּרָר וּעְלָעָ?
 דָאָס וּוַיְלָדָעָ רְוִישָׁעַן פָּוּנָס יִם גַּעֲפִיהְלָעָן?
 וַיְאָוָא אַיְזָה אַיְזָה לְעֵבָן יַעַנְעַ גַּאֲלָדָנָעָ שְׁמְעָלָעָ
 וַיְאָוָא 'ס בְּלִיחָת דַי זְבָרְחָיִיט פָּוּן אֲנוֹנְזָרָעָ צִיעָלָעָן?

2.

אִימָעָר אַיְזָה שְׁטוּרָעָם וַיְזַקְרָאָגָעָנְדִיגָּן
 בְּלִיְבָעָן מִיר אָפָּטְמָאָלָל אַלְיָוָן;
 אִימָעָר אַיְזָה אַרְמוֹתָה וַיְזַקְרָאָגָעָנְדִיגָּן
 וּוּרְסָט אֲנוֹנוּרָר הָעָרִיךְ וַיְזַקְרָאָגָעָנְדִיגָּן;
 אִימָעָר מִוּטָּ צְוּרְגָּעָן וַיְזַקְרָאָגָעָנְדִיגָּן
 יוֹנָקָעָן מִיר, וּוּרָעָעָן מִיר קָלוּיָן;
 אִימָעָר אַיְזָה לְיַיְדָעָן פְּרִצְאָגָעָנְדִיגָּן
 קָעָנָעָן מִיר פְּאָרוּוּרְסָטָם נִיטָ גַעַחַן.

3.

רוֹפֵסְטוּ דָּאָם לַעֲבָעַן דִּי לַעֲבָעַ?
רוֹפֵסְטוּ דִי לַעֲבָעַ דָּאָם לַעֲבָעַ?
שְׁטוֹנוֹרְדָּעַן, אֵי הָעַלְעַ אֵי טְרִיעַבָּע,
הָעַבָּעַן מִיר בִּידְיעַ גַּעֲנַעַבָּע.

4.

מִיר זַיְנַעַן אֶפְטַּמְתַּ מַעַהָר, וַיְיַיְרַ דַּעֲנַקְעַן,
אֶפְטַּמְתַּ מַעַהָר, וַיְיַיְרַ דַּכְטַּמְתַּ וַיְזַעַרְתַּ
אוֹן אֶפְטַּמְתַּ וַיְאַסְמַתַּ מִיר זַיְנַעַן צַו שְׁעַנְקַעַן
חָאַט יַעַנְעַם קַיְיַן מַאַל נַיְטַ גַּעַפְעַהַלְתַּ.
עַם הָאַטְמַתַּ יַעַדְעַ בְּרוֹסְטַ אַגְּזַעַן,
עַם הָאַטְמַתַּ יַעַדְעַ מַוחַ אַקְרַוְן,
מַיְטַ וּוּלְבָעַ, אַיְן שְׁמַעַרְצַעַן אַיְן פְּרִירְדָּעַן,
דַּעַרְ מַעַנְשַׁ הָאַלְטַ וַיְזַהְיַעַר אַלְיַיְן.

5.

דוֹ קַעַנְסַטַּ דָּאָם לַעֲבָעַן, דָּאָם לַעֲבָעַן קַעַן דִּיךְ
מַיְטַ גַּלְדַּעַנְעַ נַאֲבָעַן בַּעַשְׁעַנְקַעַן ;
מַאֲכַטַּ עַם דִּיךְ גַּלְקַלְיַיךְ? מַאֲטַעַרְתַּ עַם דִּיךְ?
עַם וּוּנְדַעַטַּ וַיְזַקְטַּ אַיְן דִּין דַּעֲנַקְעַן.

6.

טוּזְעַנְדָּעַר דָּוֹרֹות פְּרִישְׁוֹיְנְדָעַן
אַהֲנָעַ דִּי וּוּלְטַ צַו עַרְגְּרִינְדָּעַן,
נַאֲרִישַׁ עַרְשְׁיַינְטַ וַיְיַיְרַ דָּאָם לַעֲבָעַן ;
דָּאָךְ דַּעֲנַקְעַרְ, אַיְן קִינְסְטַלְעַרְ, אַיְן דִּיכְטַעְרַ
קַעְנִיגַּעַ, פְּרִינְצַעַן אַיְן דִּיכְטַעְרַ
לְאַזְעַן וַיְזַהְיַעַר אַיְן לַעֲבָעַן.

די פְּרִיעָדָעַנְסַ-פָּאַלְמָעַ.

אַ פְּרִיעָדָעַנְסַ-פָּאַלְמָעַ בְּלִיחָת
אֵין נִינְצָעַהֲנְטָעַן יַאֲהָרָהָנוֹדָעָרֶת,
פָּנָן קַעַנְגָּעַ גַּעַהְוִת,
פָּנָן טַוּזָעַנְדָּעַ בְּעֻוָּאָנוֹדָעָרֶת,
ויַיְבַּט קַיְיָן שָׁאַטָּעַן נִיט
דָּעַם וּוְאַנְדָּרָעַרְעַר דָּעַם מִיעָרָעַן,
קַיְיָן פְּרִיעָדָעַן פְּוִינְגָּעַל פְּלִיהָת
אַיְנָ'ם הַיְמָעַל פָּנָן אַיְהָרַ פְּרִיעָדָעַן.
דָּאָךְ שְׁטָעַהָת וּוְאַנְגָּבְוִינְגָּעַן
זַיְיט לְאַנְגָּעָרַ, לְאַנְגָּעָרַ צַיְיט,
גַּעַוּעַסְעָרֶט פָּנָן דִּי אַיְגָעַן
פָּנָן יְוָנָן אָוָן אַלְטָעַ לִיְיט,
פָּנָן זִיכָּעָן אָוָן פָּנָן קְלָאָגָעָן,
פָּנָן קְרַעְבָּצָעָן שְׁטִילְגַּעַן גַּעַוְיָגָט,
פָּנָן שְׁמַעַרְצָעָן אָוָן פָּנָן פְּלָאָגָעָן,
פָּנָן וּוְיִטָּאָגְגַּן אַנְבָּוּעָגָט.
פְּעַל טַוּזָעַנְדָּר פְּלִיגָּעָר צַיְעָהָעָן
צַיְ אַיְהָרַ פָּנָן יַעֲדָעַס לְאָנָר,
מִיטְהַעַרְצָעַר, וּוּלְכָעַ גַּלְיָהָעָן
פָּנָן בְּעַם, שְׁטָאָלָץ אָוָן שָׁאנָר.
דָּאָךְ וּוּנְגָגְגַּן פְּלִיגָּעָר קְוּמָעָן
אַזְוִיק מִיטְהַעַרְצָעַר אַיְהָרַ אַיְנָאָנָר,
זַיְיָיְהָרַ פָּאָלָעָן אָוָן פְּעַרְשָׁטְמָעָן
דָּאָרָט קְעַמְפְּאַעַנְדָּיְגַּן בִּיְנָאָנָר.
אַיְהָרַ זַיְנְטָעַסְטָעַ בְּעֻוְונָנוֹג
רַעַנְגָּט אַוִּיפְּ דִּי נַאֲגָעַ וּוּלְטָט,
אַיְהָרַ קְלָעַנְסָטָעַ, שְׁטִילְסָטָעַ רַעַנְגָּג

ווארפֿט אָן אַ ווילדע קעלט,
מייט בליקען פֶּל מיט טרייער
אליאן אין זיין געצעעלט,
בעוינט דער אַרמער בווער
דעס פְּרִיעָדָען, וואָס אַיהֲר פְּעהָלט.
עם ווינט די צָאַרטָּע מִידָּעַל,
און בעט פָּאָר אַיהֲרָע זונְדָּ;
די מומעָר, מילְד אָן ערְדָּעַל,
בעקלאנְט אַיהֲר לִיעְבָּעַס קְנָדָּ;
הָאָר קומעָן זַי נִימְט ווַיְעַדְעָה,
די קעַמְפֵּעָר, זַי גַּשְׁוִינְדָּה,
די קְנִידָּעָר אָן די בְּרִידָּעָה,
זַי לִיגְעָן טוֹיט אָן בְּלִינְדָּה.
זַי זַיְגָּעָן לְאָנָּג פְּעַרְשְׁוִינְגָּן,
די שְׂטָאַלְצָעָ קְעַמְפֵּעָר אַלְעָן,
דעָן ווַיְיִת אָין שְׁלָאָבְטָהְעָלְדָּ לִיגְעָן
אָהָוָן שָׁאָרְבָּעָנָם קָאַלְעָ;
אָין אִימָּה/דִּינָּג פָּוּן מִיטָּעָן,
פְּעַרְשְׁוָאַרְצָט פָּוּן בְּלִי אָן רְוִיחָה,
עַרְחִיבָּט זַיְךְ אָנוֹגְעַרְשְׁנִיטָּעָן
די פְּרִיעָדָעָן-פְּאַלְמָעָה זַיְךְ.
עם קוֹקָט אַוְיפְּ אַיהֲר די זַאְנָגָע
הָעַרְאָב אָין שְׁמַעַרְץ אָן גְּרָאָם;
דָּאָס מוֹיל פָּוּן אַ קָּאנָאַיְעָן,
דָּאָס אָין אַיהֲר שְׁטָאַרְקָעָר שְׁטָאָם;
די צְוַיְגָּעָן זַיְגָּעָן שְׁוֻעְרְטָהָר,
די בְּלָעְטָהָר זַיְגָּעָן שְׁצִיעְוָן,
גַּעֲרוֹבָּט פָּוּן פְּיַעַלְעָ עַרְטָהָר,
פָּוּן פְּיַעַלְעָ טוֹיטָהָר זַיְגָּעָן.—

נָאָטוֹרְ-לִיעַדָּעָר.

1.

וּוֹ גְּרוּוֹם, וּוֹ וְוָאָנוֹגְּרָבָּאָר בְּזִיטּוֹן, נָאָטוֹר!
דֵּי פְּעֶרְלָעַן דִּינְגַּע הָאָט דָּעַר מְעַנְשׁ גְּעוּכְטַּמְּ;
דֵּי אֲוֹצְרוֹת דִּינְגַּע הָאָט דָּעַר מְעַנְשׁ בְּעַנְעַזְטַּמְּ;
דֵּי קְרֻעְפְּטָעַן דִּינְגַּע הָאָט דָּעַר מְעַנְשׁ בְּעַהְעַרְשַׁתְּ;
דֵּי סְדָרוֹת דִּינְגַּע הָאָט עַר אַוִּיסְגְּרָאָרְשַׁתְּ, —
דוֹ אֲבָעָר שְׂטָעַהְסַטְּ נָאָקְעָאַין דִּיןְיָן אַלְטָעָר פְּרָאָכְטַּ,
בְּעַדְעַקְטַּמְּ מִיטְּ גְּלָאָנָּאָז, אָנוּגְּנוּלִיךְ וּוֹ דֵּי צִימְטַּ
אָנְ/עוּוִינְ-שְׁטוֹרָאָהְלָעַנְדָּרָעָ גְּעוּחִיםְנִיסְ!

2.

וּוֹן דָּוָרָךְ דֵּי בְּוַיְמָעָר שִׁינְיָנָטְ דָּעַר לְעַצְמָעָר שְׁטוֹרָאָהָלְ,
אוֹן אַוִּיפְּ דֵּי בְּעָרָגְ אַזְגְּטָעָר פְּרָאָפְּרָעָר לִינְגְּטַּ;
וּוֹן דָּוָרָךְ דֵּי פְּעַלְדָּעָר וּוֹעַתְּשַׁ אַפְּרִישְׁעַ לְפָטַּ,
אוֹן בְּלוֹם, אוֹן בְּלָאָטְ עַרְשִׁינְיָנָטְ וּוֹיְ אַיְינְגְּעוּוֹגְטַּ;
וּוֹן אַיְן דָּעַר הוֹיכְ דָּעַר אַבְּעַנְדְּ-שְׁטוֹרָעָן גְּלָעָנְצַׁטְּ,
שְׁעָהָן וּוֹ אַשְׁלִיכְ פָּוֹן אַנְיִיעָר צִימְטַּ, —
וּוֹ דִּיְתְּלִיךְ זְעָה אִיךְ דָּאָן דָּעַם לְעַבְעַנְסְ-צְוּעָקְ, —
וּוֹ אַיְזָמִין בְּרוֹסְטְ עַרְפְּלִיטְ מִיטְ לְעַבְעַן דָּאָן! —

3.

וּוֹן בְּשְׁטָעָה בְּיַיְמָם בְּרָעָגְ פָּוֹן הַוִּיקְ-גְּעוּוּלְבְּטָעַן פְּעָלָלְ
אוֹן קוֹק אַרְגְּנָטָעָר אַוִּיפְּ דָּעַם בְּרִיְמָעָן יִםְ;
וּוֹן אַוִּיפְּ דֵּי רְיוּעָנוֹאַלְקָעָן רֹוחַת מִיְן בְּלִיכְ,
אוֹן וּוּרְטַ בְּאַהֲעַטְמַטְ מִיטְ דָּעַר אָנוּגְּנוּלִיכְקִיטְ;
וּוֹן דָּוָרָךְ דָּעַם עַתְהָעָר שְׁוּבָטְמִין פְּאַנְטְּאַזְיִיעַ,
אוֹן זְעָהָטְ דָּעַם לִיכְתִּיגְעַן פְּלָאַנְטְּעַנְ-גְּגָנָגְ,

וַיְיִמְעַטְנִיגּ בֵּין אִיךְ דָּאָן, אָונְ דָּאָךְ וַיְיִשְׁוֹאָךְ!
וַיְיִמְכְּטִינּ בֵּין אִיךְ דָּאָן, אָונְ דָּאָךְ וַיְיִגְּרוּסּ!

4.

וַיְיִזְעַן כְּהָאָבֶן פָּעָרְצְׂזְׂוִיְּפָעָלָט אַין דָּעַר גְּרוּסָעַר וּוּלְטָט,
הָאָבֶן אִיךְ אֲטָרִיסְטָט גְּנוּכְטָט אַין דָּעַר נָאָטוֹר:
אִיהָר וַיְיִנְגַּע שְׁהָנְקִיְּתָט אַין דָּעַר פְּרִיחָלְגְּנָסְ-צִיּוֹט;
אִיהָר וַיְסַעַּר טְרִיוּעָר אַין דָּעַר צִיְּתָט הַן הָעֲרָבָט;
אִיהָר שְׁטִילָעָם אַלְטָעָר אַין דָּעַר וַיְיִנְטְּעַר-צִיּוֹט—
וַיְיִזְעַן מִירָן בָּעָרְוָהָנְטָט אַון גְּשְׁטָטָרְקָט;
מִין בָּרוּסָט עַרְקְלָט מִיטָּט פְּרִישָׁעָר עַנְגָּנָע,
מִיטָּט יְגָעְנְדָלִיכָּר קְרָאָפָט, אַון לְעַבְעָנָס-מוֹתָה.

די קָוָגָעַל-גִּיסָּעָר.

אֲכַצְעָהָן חָוְנְדָעָרָט אֲכַטָּה אַון פָּעָרְצִיּוֹג—
„מִיבָּעָל“ אַיְזָה אַהֲלָדָר גְּנוּאָרָעָן!
דִּיוֹטְשָׁלָאָנְדָסָס מִיכָּעָל אַיְזָה קָעְמָפָּקָעָר
אַון עַר קָעְמָפָּקָט מָטָט מוֹתָה אַון צָאָרָן!

* *

וַיְיִנְגַּע לְאַנְגָּע עַזְוָלָ-אוּעָרָעָן
הָאָטָט עַר פָּלוֹצָלָגָן אַיְנָגָעָצְיָוָגָן
אַיְזָה דָּעַם עַהְרָלָךְ-בְּרָאָוָעָן רָוקָעָן
הָאָטָט עַר עַנְדָלִיךְ אַוְיָסְעַבְוָגָעָן.

* *

אַון עַר קָעְמָפָּקָט אַיְזָף בָּאַרְיקָאָדָעָן,
דָּעָן צָו שְׁוֹעָר אַיְזָה אַיְזָה צָו טְרָאָגָעָן

פָּוֹן זַיִן "פֶּאָטְעֵלָאנְדֶר" דַּי לאַסְטָעָן,
פָּוֹן דַּי פִּירְסְּטָעָן אָוֹן הַעֲרָצָאנְגָּן.

* * *

בִּיקְסָעָן קְרָאָכָעָן, קְאַילָעָן פְּלִיהָעָן,
קְאַמְּפָף-גְּנָשְׁרִיָּעָן הַעֲרָטָמָעָן שָׁאָלָעָן;
אַרְעָם'ס פְּעַכְמָעָן, שְׁוּעָרְטָרָבָלִיזָעָן,
אוֹן דַּי פְּרִינְדָעָן פְּאָלָעָן, פְּאָלָעָן.

* * *

אוֹן—אָ, פְּרִירְדָעָ! אַיִן דָעַם טּוּמָעָלָי,
אַיִן דָעַם לִיאָרָעָם, אַיִן דָעַם שְׁטוּרָעָם
שְׁטָעהָעָן קִינְדָרָעָן אוֹן וַיִּגְסְעָן,
גִּיסְעָן קְאַילָעָן אַיִן אָפָרָעָם.

* * *

פָּאָר דַּי פְּרִינְדָעָן, פָּאָר דַּי קְעַמְפֶּעָר,
פָּאָר דַּי טָאָטָעָם, פָּאָר דַּי בְּרוּדָעָר
טָאָהָרָעָן נִיטָקִין קְאַילָעָן פְּעַהְלָעָן,
אוֹן וַיִּשְׁאָפָעָן אִימָעָר וַיְיעָדָר.

* * *

בָּעַקְלָאָךְ גְּלִיהָעָן, שְׁטָעָרָעָן'ס שְׁוּזִיעָעָן,
אוֹונְגָּלָאָךְ בְּלִיזָעָן טִיעָפָר בְּעַנְיִיסְטָעָרָט;
יְעָדָעָר הַיְלָט וּךְ, מִונְטָעָר-פְּלִיסִיגָּן,
אוֹן מָעַן אַרְבָּיִת אָוֹן מָעַן מִיסְטָעָרָט.

* * *

"הָאֶלְיָזָר אֲהַעֲרָצָוּ!" שְׁרִיּוּט אֹוִים אַיְינְשָׁעָר
אוֹן הוֹיכְבָּת אָז דָעַם קְעַסְעָל מִישָׁעָן;
"שְׁטוֹפָ מִיךְ נִיטָאָ!" שְׁרִיּוּט אֹוִים אָ צְוּוּיְטָעָר,
וּוְעַלְכָעָר הַאֲלָט דָעַם בְּלִי אָוֹן גִּיסְעָן.

“אט איז האלץ א פּוֹלְעֵר פּאָרָטָעֵר !”
און דער פִּיעָרֵל פָּלָאָקָעַרְטָה העלער
און דער קָאָמְפָּףּ בְּרָעַנְתָּ שְׁטָאָרָקָעָרָה, שְׁטָאָרָקָעָרָה,
און די קָאַילָּעָן וּרְעַן שְׁנָעַלְעָרָה.

* *

קלַיְינָן הַעֲלָדָעָן, קוֹגְּנָעַלְגִּיסְעָד —
וַעֲלָבָעָן וַאֲוַנְדָּעָרְשַׁעַהָנָן סְצַעַנָּן !
אה, ווי וואַלְטָה אַיךְ האַלְעָן, קוֹסְעָן,
קלַגְּנָעָן קוֹנְדָּעָר וְאַהֲרָן יְעַנָּן !”

* *

פָּאָרָה די-בְּאָבָעָם פּוֹסְטָעָן מעָשָׂות
פּּוֹלְעָנָעָן זַיְהָךְ פְּרָיוּהָעָרָה שְׁרָעַקָּעָן
און ביַיְנָאָכָט די לְאָקָעָן-קָעָפָלָאָךְ
אין די קִישָׁעָן טַיעָן פּּוֹרְשָׁטָעַקָּעָן.

* *

אָבָעָר אַוְצָמָעָר, וּוּעָן די טָאָמָעָם
שְׁמָעוֹהָעָן מַוְתָּהָגָן אַיְןָם פִּיעָרָה,
הָאָט אַיְיךְ אַיְןְהָן די קלַיְינָעָן קוֹנְדָּעָר
אוֹוְגָנָעָנוֹאָכָט דָּעָר גִּיסְטָה דָּעָר פְּרָיוּהָר.—

* *

פִּינְסָה אָן פּוֹנֶטֶיגָן לְאַנְגָּעָן יַאֲחָרָעָן
וַיְיַעַן זַיְתָּה דָּעָר צִיְּתָה פּּוֹרְשָׁוֹאָמָעָן,
נַאֲךְ אַיְזָה נִימָּתָה דָּעָר קָאָמְפָּףּ גַּעַנְדִּינְגָּט,
קָעַמְפָּפָעָן נַיְעָן וּוּלְעָן קוֹמָעָן !”—

* *

אָבָעָר אַיְהָר, אַיְהָר שְׁקָלָאָפָעָן-עַלְטָעָן,
לְעָרַנְתָּ אַיְיָרָעָה קוֹנְדָּעָר פְּרָיוּ זַיְן ;

בראוע פְּרִיְהִיטָּס־קַעֲמְפֶּהָעָר ! דָּאַס וְאַל
די ערzieהערם ה עבסט ער פְּרִיְהִיט זַיְן ! ...

פֿעַרְלָאנְגָן.

עוויג וואו די שענההייט איז,
עוויג וואו די רינהייט איז
ויל מײַן זעלע וואחגען ;
עוויג וואו די טרייהייט איז,
עוויג וואו די פְּרִיְהִיט איז,
ויל איך מיד בעקרונגען.

* * *

דער פְּרִיְהִיט־סְוָאנְדָעָרָעָר .

אין האנד דעם וואנדערשטאב, מיט פַּעֲסְטָע טְרִיטָם,
אווי וואנדערט ער אחים פָּון לאנד צו לאנד ;
מיט איהם געהט 'ס לעבען, געהט די פְּרִיְהִיט מיט,
די פְּעַלְקָעָרְדָּרְכְּטָע שיזט ער מיט זיין האנד.—
שענן ליגט די וועלט פְּרִיְהִם, מיט לייכט בעדעקטָן,
מיט לעבע רוחט אויף איהר זיין טיעפָּעָר בלֵיך ;
זיין גויסט איז פְּרִיְהִיט, זיין הארץ איז אויפָּגְעָוָעָקָט,
און שלאגט מיט פְּרִיְהִיט, מיט טיעפָּעָן מענשען־גְּלִיק,
אויף בארגן און טהאָל ליגט קלְאָהָר די זונן פְּעַרְשְׁפְּרִיטָן,
אויף בארגן און טהאָל רוחט קלְאָהָר זיין פְּרִיְיעָר גויסט ;
נור ווען איהם דענקט זיך פָּון דער מענשאייטס־גְּנוּיט,
זיך אין זיין אויג אַ בִּיטְרָעָר טְרָעָר בעוינויט .—

טעמפלען פון שענההייט ל'יכטען אין זיין קאָפַ,
אַ וועלטעז-פראָכט איז אינגעדריקט אין אַיהם;
געבלענדערט לאָוט ער אָפַט זיין בליך אָראָפַ,
און הערט פֿערשעמעט זיין אִיגַּנְעַם הערצענס-שטיטים.—
ער זעהט די פֿרַיְיד, ער זעהט די לֵיד פָּון לעבען,
אין יעדען ווינקעל דרַגְנֶנט זיין בליך אָריַין,—
ער זעהט דעם רַיְבָּעָן אין זיין וואָלטָאגַ שׂועבען,
ער זעהט דעם אַרְיָמָצָן אין נוֹיט אָנוֹ פִּין.
און אָפַט אין לִירַעַן טַהַוָּת דָּס הָרֶץ אַיהם ווּהָ,
דָּאָךְ ווערט ער נִיט פֿערצְווּיְלָעַט אין זיין ווּגָן;
ער הערט די מענשְׁהַיִיטָם לִיְדַעַנְסָ-אוּסְגַּעֲשָׂרִיָּה,
דָּאָךְ זַיְנְקָט ער נִיט, ער ווּכָט אַ נִיְעַן שְׁטָעָג.—
עס לַעֲבָט פֵּיר אַיהם קִין טַרְיוּר פֿאָטָעָר נִיט,
קִין מַוְתָּעָר לַעֲבָט נִיט, וועלבָּע ער האָט לִיעָב
מַעַהָר ווי די פֿרַיְיהִיט, אָנוֹ זַיְן פֿרַיְיעָר שְׂרִיבָט
געַהָאָרכָט מִיט שְׂטָאָלָץ זַיְן אִגְּנָעַרְלִיבָעָן טַרְיעָב.—
קִין פֿרַיְינְד אַיז אַיהם קִין פֿרַיְינְד נִיט, ווען זַיְן צִיעָל
מוֹ גַעַחַן פֿעַרְלָאָרָעָן; — מִיט אַ שְׁטָאָרְקָעָר הָאנְד
צְרוּיִיסְט ער יעדען דְּרִיקְעַנְדָעַן גַעַיְהָל,
אין גַעַהַט אַלְעָן ווּיטְמָעָר, שְׂטָאָלְצָעָר אַיז זַיְן שְׁמָאנְד.—
אַיהם רַוְּטָט צָום וואָלָד, אַיהם רַוְּטָט צָום טְהָאָל אַרוּסָט,
אַ שְׁטִימָעַ הערט ער אין דָעַר ווּיטְמָעָר ווּלְעָלָט,
אַיהם טַרְיבָּט די נוֹיט פָּון יעדער לִיְדַעַנְדָעָר הוּוִי
צָו ווּכָעַן דָאָס, ווּאָס יעדען שְׂקָלָאָפָעָן פֿעַהָלָט.—
בֵּין זַיְיט פָּון בָּאָרָגָן וּצְטָטָט ער זַיךְ שְׁטִיל אַוּוּקָן,
און דְּעַנְקָט מִיט פֿרַיְידָעָ פָּון דִעְרָר פֿרַיְהַלְגָּסְצִיטָט;
ער ווּכָט קִין עַנְדָעָ נִיט, ער ווּכָט קִין בָּרָעָגָן,
זַיְן צִיעָל אַיז נָור צָו גַאָרָן נָאָךְ דָאָס, ווּאָס אַיז ווּיְיט.—

איהם ציהת דאס הערץ זו וויתע לענדער,
ווין וועלע שמאכטט נאך א יסען טרייט,—
איהם בינדען ניט די אלטע לעבעננסבענדער,
די אלטע זומען-פֿכלכט בעועגעט איהם קויים.—
ער געהט ארויס אין וויתען, וויתען לעבען,
ער וויל ניט ויסען פֿון קיון וועלטען-מאכט;
אלין זיין וויל ער אין זיין פֿרײַען שטראבעבן,
פֿון קיינעם ניט גדריקט, ניט אויסגעלאכט.
מייד זונקט זיין קאָפּ אַרְנוֹנְטָר אַוִיפּ דָּרְבָּרְסֶט,
שטייל זִקְצָצָט ער, אין גַּדְאַנְקָעָן שְׁמַאֲרָקָּפּ פּֿעַרְדִּיטְעַטְטָטָט;
אַטְטָט דַּעֲנָקָט ער לאָנְגָּפּ זִסְעָר קִינְדְּדָרְלָוּסָט,
אַפְּטָט פֿון דָּעָר ווּלְטָט, דָּאָךְ—נִיט מִיט נָאָל אָן גִּפְּט—
ער וויל קיון וויען ניט, קיון מענישען דְּרִיקְעָן,
ער שטראבעט ניט זו גַּעוֹנִינָּעָן ווּלְכָבָּםְאָכְטָט;
און זוכט ער מאכט, איז עס די מאכט זו שִׁיקְעָן
די לֵיכְטָט פֿון פֿרְיוֹהִיטָּט דָּוֹרָךְ ווּלְטָעַן-נאָכְט.—
ער פֿרְעַדְיָגָט ניט קיון דּוֹמָהִיט אָן קיון גַּלוֹבְעָן,
ער ניט דָּעָר ווּלְטָט ניט, ווֹאָס זַי דָּאָרְפּ ניט מַעְהָרָה;
ער שטראבעט די ווּלְטָט, די מענשְׁהִיטָּט זו ערְהָוְבָּעָן,
אוּזְעַקְנְּהָמְעַנוֹּיגָן די לאָסְטָט ווֹאָס אַיז אַיְהָרָ שּׁוֹעָר.—
און ווּעָן ער ווּהָט די ווּלְטָט אַין פֿרְאָכָט אָן גְּלָאָנָי,
די היילְגָעָ שְׁהָנְקִיטָּט פֿון דָּעָם ווּלְטָעַן-אָלָל;
וּעָן יוֹנָג אָן אַלְטָט בעועגען זיך זום טָאנְץ,
בָּעַלְיָכְטָט פֿון דָּעָם לעבענְסָפּ פֿרְיוֹהִיטָּן-שְׁטָרָאָהָל;—
וּעָן פֿרְיוֹיעָר לעבענו רענט זיך אַיבְּרָאָהָל,
וּעָן אַלְעָה הָרְעָעָן דָּעָם ווִסְעָן שְׁמַאֲרָקָּפּ מִיט לְוֻסְטָט;
און אַלְעָה הָרְעָעָן דָּעָם ווִסְעָן פֿרְיוֹהִיטָּס-שְׁאָל
וּוֹאָס רָוּט זַי פֿון דָּעָר ווּיְמָעָן, אָונְבָּעָוָאָסָט;—

ווען אלע פולסען שלאנגען מיט דער פרײַד
פָּן דָּאַזִּין, אָן דֵּי וּוְלַט וּהְתָמֵא אֹוִים וּוְיִנְּיַי;
ווען אויך דער אַרְעַמְסְטָר וּוְרַת בְּעֶפְרִיּוּת פָּן לִיְד
אָן אַיְוָן נָאָך לְאַנְגָּעָן שְׁקָלָאַפְּעָן עַנְדְּלִיךְ פָּרְיִי;
ווען פָּן דער וּוְלַט פְּעַרְשְׁוַיְנְדָעַט דָּאָם, וּוְאָם דְּרוּקְט,
אָן אויך דֵי לוֹקְט וּוְרַת רַיְוָן, אָן שְׁטִיקְטָן נִיט מַעֲהָרָ
ווען אלְּלִי' דָּאָם פְּינְסְטְּרָע וּוְרַת אַוּוּקְגַּעַשְׁקָט
אָן פְּינְסְטְּרָעָן אַבְּגָרָנוֹן, אָן סְ'אַיְוָן קִינְגָּעָם שְׂוֹקָט
צַו שְׁאַפְּעָן, צַו גַּעֲנִיסָּעָן, אָן צַו וַיְיַיְן;
ווען קָלָאָג, אָן נִוְתָּ, אָן יַעֲדַעַר יַאֲךְ פְּעַרְשְׁוַיְנְדָט,—
אָן אלע לְעַנְדַּעַר שְׁטִיםָעָן גַּעֲנַזְלִיךְ אַיְיַן;—
ווען אַיְן דָּעַר הַאֲרִין פָּן בְּלִינְדָעָן שְׁקָלָאַפְּעָן צִינְדָט
וְזַךְ אָן דָּאָם הַיְּלִינְגָּע, וּוְסָעַפְּרִיְּהִיְוִיטְסְ-לִיכְטָמָ
אָן עָר וּוְרַת פָּרְיִי, אָן בְּרַאוֹן, אָן שְׁטָאָרָק, אָן קָלוֹג;
ווען רַיְוָן אָן עַחֲרִילִיךְ צִיְגָט וְזַךְ יַעֲדָעַם גַּעֲוִיכְט,
אָן אלע הַעֲרָצָעָר וַיְיַנְעַן פָּרְיִי פָּן טְרוֹג:—
ווען דָּוָרָה דָּעַר וּוְלַט צִיהָת דָּוָרָה דָּעַר פְּרִיְּהִיְוִיטְסְ-קָלָאָג,
אָן אלע וּוְאָכָעָן אוֹף; אָן קִינְגָּעָר מַעְסָט
וַיְיַן נְרוּסְקִיּוּת נִיט גַּעֲנַעַן צְוִיְּעַנְמָן, אָן קִין צְוֹאָנָג
הַעֲרַשְׁתָּ מַעְהָרָ נִוְתָּ, נָוָר דֵי וּוְלַט וְזַךְ פְּעַסְט
אוֹוָאַסְגַּעַזְיָרָטָמָט מִיט פְּרִיְּהִיְוִיטְסְ-הַאֲהַגְעָן, אָן
מִיט קְרַעְנַצְעָ, — וְעַן דֵי וּוְעַלְדָּעָר וַיְיַנְעַן פָּרְיִשְׁ,
אָן אלְּעַס גַּלְעַנְצָט בְּעַלְיִכְטָעָט פָּן דָּעַר זְנָנָ
אוֹן יַעֲדָעַן אַיְוָן דָּאָם לְעַבְעָן לְיַעַב אָן זִיס;—
דָּאָן וּוְאָכָט אַוְיָף אַיְן זַיְן בְּרוּסְט אַגְּרוּסְעָר נִוְיסְטָ
אַגְּרוּנְדְּ-הַרְיִישׁ לְיוֹקְטָ דָּוָרָה זַיְן קְרַעְפָּעָר דָּאָן,
אָן מִיט אַגְּרוּמְדְּ-הַרְיִישׁ הַיְּלִינְגָּעָ נְבוֹרָה רִיסְטָ
וְזַךְ זַיְן גַּעַמְיַט זָום שְׁטָאַלְצָעָן פְּרִיְּעַן מָאָן;—

די העכسطע פֿרײַיד פֿון לְעֶבֶן פֿהָלֶט עֶרְדָּאָן,
און וִיסָּע טְרֵערָעָן טְרֵיְפָעָן פֿון זַיְן הָעֲרֵץ;
דאָן שְׁמִיכְבָּלֶט עֶרְזָוּמָן פֿון דָּעַם טְרֵירָאָן,
דאָן לְאַכְּטָע עֶרְזָאַנְקָט פֿוֹנִים גְּרוֹסָעָן וּוּלְטָעַנְדְּשְׁמָעָרֵץ; —
זַיְן הָאָרְצָן צְוָנָהָתָם; זַיְן לִיְּדָעָנְדָעָר גַּמְתָּה
וּוְרָטָם לִיְּוֹדְגַּעְבָּונְדָעָן פֿון זַיְן לְאַנְגָּעָן צְוָאָגָּן;
כְּמִיט שְׁטָאָלָץ בְּעוֹוָגָט וַיְךָ יְעַצְּט זַיְן פֿרְיוּעָר שְׁרִיטָם,
און פֿאָר זַיְן אַרְבִּיאִיט אַיז אַיְהָם יְעַצְּט נִיט בָּאנְקָט —
זַיְן שְׁטִימָעָה חַוְּבָט וַיְךָ אַוְיפָּט מִיט גַּעַטְמָרְדְּמָאָכָט, —
זְאַנְקָט וּוּ די שְׁטִימָעָה פֿון דָּעַר טְוִיב אָנוּ שְׁוָאָן,
זַיְסָוּ וּוּ די נְאַכְּטִיגָּאָלָם שְׁטָמִים, וּוּאָסָּקְלִינְגָּט בַּיִּנְאָכְּטָט, —
שְׁטָאָרָק וּוּ דָעַר דּוֹנְעָרְדְּקָלָאָפָּט בַּיִּים אַקְעָאָן; —
אוֹנד אַין זַיְן גִּיסְטָם, מִיטְמָן פֿרְיוּחִיתָם גִּיסְטָם פֿעָרָאַיִינְטָם,
בְּלִיקְטָט עֶרְזָוּמָן לְיעַבָּע אַוְיפָּן אַרְעָמָנָם גַּעַצְעָלָט; —
און מִיטָּן די בְּלִקְעָן, וּוּלְכָע זַיְן גָּעָן נַאָּךְ פֿרְיוּוֹיִינְטָם
פֿון פֿרְיוֹן, בְּעַנְשָׂט עֶרְזָוּמָן פֿרְයִיד די נְאַנְצָע וּוּלְטָט.

פֿרְיוֹן הָיִי מָ.

נַאָּךְ בְּעַנְקָט די וּוּלְטָט נַאָּךְ פֿרְיוּחִיתָם וִיסְעָן פֿרְיוּעָדָעָן,
נַאָּךְ לְעַבְּטָט די צְוָקָונְקָט אַן דָּעַם שְׁקָלָאַהָעָןָם בְּרוֹסְטָט;
דָעַר וּוּלְטָעַנְדְּאָרְטָהִיל אַיז פֿיר אַיְהָר עַנְטְּשִׁיעָדָעָן,
עַם שְׁטָרְעַבְּטָט דָעַר מְעַנְשָׂט צַוְּאַהָר אַין לְעַבְּנָכְלָסְטָט;

* * *

נַאָּךְ הָאָט דָעַר אַרְבִּיאִישָׁעָר זַיְן וּלְבָסְטְּ-בְּעוֹוֹסְטוֹיִין,
נַאָּךְ אַיז דָעַר מְעַנְשָׂעַנְ-פֿוֹנָק אַן אַיְהָם נִיט טְוִידָט,

ענטציקט פון פְּרִיְהִיָּת ווּעַט אַמְּאַל זַיִן בְּרוֹסֶט זַיִן,
אוֹן זַיִנָּע טָעַג וּוּלְזַן זַיִן פְּרִיְיַה פָּנוּט.

* *

אַ לְּכַט וּוּעַט אַוְיֵגְנָעָהָן אוֹן דִּי קְוּמַעְנָדָע צִיְתָעָן,
דָּעַר מְעַנְשׁ וּוּעַט שְׂטִיָּן אוֹן קְרָאַפְּט וּזְיַי בְּעַלְעַבְט,
דִּי שְׁלַעַכְטָע דָּרוֹתָו וּוּלְזַן זַיִךְ לְאַנְגָּזָם בִּיְתָעָן,
דִּי וּוּלְטָמָוּט הַאֲבָעָן דָּאָס, צַו וּזְאַס זַי שְׁמַרְעַבְט...
—————

נייע אוֹן אלְטָע לִיעְדָּעָר.

זַיִן קְלִינְגָּעָן מִיר פְּרִעָמָה, יָעַנְע אַרְבִּיטָר לִיעְדָּעָר,
וּזְאַס אֵיךְ הָאָב גְּעוֹנָנָעָן, אוֹן וּוְיל זַיְגָּעָן וּידָעָר.
עַס וּוְילְטָזַיְקָה מִיר לְעַבְעָן, עַס וּוְילְטָזַיְקָה זַיִךְ גְּעַנִּיסָּעָן,
אֵיךְ וּוְיל מִיְּנָע אַוְיֵגְנָע פָּנוֹס עַלְעַנְד פְּרֶשְׁלִיסָּעָן,
אוֹן מְעהָר פָּנוֹן קִין אַרְמוֹתָה, אוֹן דְּחַקּוֹתָנָה נִיט וּיסָעָן.
עַס רְוַּפְעָן מִיךְ שְׂטִימָעָן פָּנוֹן שְׁעַנְעָרָוּ וּוּלְטָמָעָן,
וְאוֹנוֹ גְּרָאַבְקִיְּתָה אוֹן אַרְעַמְקִיְּתָה זַיְהָעָן זַיִךְ וּלְטָמָעָן,—
פָּנוֹן וּוּלְטָמָעָן פָּנוֹן פְּרִידָעָן, אוֹן גְּלִיקְלָבָעָן טְרַעְרָעָן,
פָּנוֹן בְּעַסְעָרָע וּטָמָעָן, אוֹן לִיבְכָּרָעָר לְעַהְרָעָן,
פָּנוֹן קוֹנָסָטָה, אוֹן גְּעַשְׁמָקָה, פָּנוֹן טָלָאָנָטָה אוֹן עַנְטְּצִיקָעָן.
פָּנוֹן גְּלִיהָעָנָדָע הָעַרְצָעָר, אוֹן שְׁמַרְאָהָלָעָנָדָע בְּלִיקָעָן,
עַס רְוַּפְעָן מִיךְ שְׂטִימָעָן, אוֹן וּוּקָעָן, אוֹן רִיחָרָעָן,
אוֹן וּוּלְעָן צַו בְּעַסְעָרָע צִיְתָעָן מִיךְ פְּיִיחָרָעָן,—
צַו צִיְתָעָן פָּנוֹן גְּלוֹיְבָעָן, אוֹן גְּלִיקְלָבָעָס הָאַפְּעָן,
פָּנוֹן רֹוחִינָס וּוְאָכָעָן, אוֹן זְאַרְגָּלָאָזָעָס שְׁלָאָפָעָן,
פָּנוֹן לְוַּטְיִיגָעָס לְאָכָעָן, אוֹן זְאַנְקְטָמָעָרָע שְׁמַיְיבָעָל,
פָּנוֹן הָעַרְצָעָר בְּעַגְרָעָנָצָטָע, אוֹן גְּלוֹיְבָעָנָדָע שְׁבָל.

וּוְלִיבָּלִיךְ זַיְ קְלִינְגָעַן, דֵי שְׁטִימָעַן פָּן וּוּיְמָעַן!
וּוְאֹונְגָעַרְן ס'וּילְט זַיְךְ דֵי עֲהֶרְעַ פָּעַרְבִּיטְעַן!
דָּעַם אַרְבִּיטְעָרָס לְעַבְעַן וּוְיְטָוְרִירְגִּינְסְּמִיר;
וּוְדוֹנְקָעַל, אָוָן פְּיִסְטָעַרְ, אָוָן שְׁרָעְקָלְךְ עַס וּוּינְקָט מִיר;
פָּנְן וּוּיְמָעַן דָּעַר עַוְיְנָגְעַר עַלְעַנְרַ, וּוּאַס דְּרִיקְט אַיְהָם
אָוָן קוּוּעַלְט אַיְהָם, אָוָן פְּלָאנְגָט אַיְהָם, אָוָן מַאְטָעַרְט, אָוָן
שְׁטִיקְט אַיְהָם!
וּוְקְלִין אַיְזָין וּוּלְטָעַל, וּוְדוֹנְקָעַל זַיְן לְעַבְעַן,
וּוְעַגְגָּן אַיְזָין "אַיְךְ", וּוְבְּעַשְׁרָעְנְקָט אַיְזָין זַיְן שְׁטָרְעַבְעַן!
אַחֲנָן שְׁכָל, אַחֲנָן וּוּסְעַן, אַחֲנָן נִיסְטָט, אַחֲנָן מַת,
אַחֲנָן פְּרִישְׁקִיטְ, אַחֲנָן זָאָטְ, אַחֲנָן לְעַבְעַן, אַחֲנָן בָּחָ,
פָּעַרְדָּאָרְט, אָוָן פָּעַרְטְּרִיקְעַנְט, זְוּדְרִיקְט אָוָן פָּעַרְוּוֹיאָגְנָעַט
דְּעַרְשָׁלָאָגְנָעַן, פָּעַרְוּאָנוֹנְדָעַט, צְוָבָלְטִיגְט, צְוָרָאָגְנָעַט:
גָּעַנְאָרְט, אָוָן בְּעַטְרָאָגְנָעַן, פָּעַרְדוּמָט אָוָן גַּעַבְלָעְנְדָעַט,
פָּאָרְשְׁפָעַט, אָוָן עַרְנִידְעָרִינְט, פָּעַרְשְׁטוּסְעַן, גַּעַשְׁנְדָעַט,
בָּעַרְוִיבְט, אָוָן בְּעַגְלָט, גַּעַקְלִיקְט, אָוָן גַּעַשְׁנְדָעַן.—
וּוְטְרוֹדִיגְ זַיְ קְלִינְגָעַן, דֵי פָּרִיהָעָרְעַ לְיַעְדָּרָה,
דָּאָךְ וּוּילְט זַיְךְ גַּעַדְעַנְקָעַן אָוָן זַיְגָעַן וּוּיְוּדָעָר!

צָוָם פָּאָלָה.

1.

אַיְךְ חָאָס דִּיְן דַּוְמָהִיט אָונְדְ דִּיְן בְּלִינְדְקִיטְ, פָּאָלָה.
אַיְן דִּיְן גַּעַשְׁפָרָעַךְ גַּעַדְן אַיְךְ קִיְיַן פָּעַרְשְׁטָאָנָד,
דִּיְן שְׁאָרְפָּעַר וּוּיְטִין עֲרַשְׁיַינְט מִיר אַבְגָּעַשְׁמָאָקְט,
דִּיְן פָּלָאָכְעַ פָּרִיְיד אַיְזָין נִיטְ דֵי מַיְינְגָעַ,
אָונְדְ דָּאָךְ וּוּיְאָכְט אַיְךְ אָונְדְ בְּעֻוְאָנוֹנְדָעַר דִּיְךְ!

דײַן שׁווערעד מײַה, דײַן לעבען אַהנען רוח,
דײַן רִיעוּנְקָרָאַפֶּט, דײַן שְׂמִילָע טַהַעֲטִיקִיּוֹת,
די וְאַנְדָּעַרְוּעַרְקָע דִּינְגָּע, וְעַן אֵין זָהָה—
דאָן שְׁטָעָה אַיךְ שְׁטִיל אַונְדָּהָב רַעַסְפָּעַט פָּאָר דִּיר.
דעַר פָּעַלְוָא אַיז מַעֲכַתְּגָא אַין דָּעַר וּוּיסְטַעְנָעָם,
דעַר שְׁטָרָאָס אַיז שְׁרָקְלִיךְ אַין זַיִן וּוּילְדָעַן הַאַסְטָן,
דָּאָךְ פָּעַלְוָא אַונְדָּהָב אַונְדָּהָב שְׁטָרָאָס פָּעַרְשְׁוּיְנְדָעַן גְּלִיכָּה,
וְעַן דָּו בְּעַרְיְהָרְסָט זָהָיְטָ דִּין שְׁטָרְקָעַר הַאַנְהָה.
וְאַלְסָטוֹ פָּעַרְאַיְנִיגְטָ שְׁכָל מוֹתָ דִּין קָרָאַפֶּט,
זָהָיְטָ גְּרוּסָה, זָהָיְטָ גְּלִיכְלִיךְ וְאַלְסָטוֹ דָּאָן גְּעוּזָן?

2.

דוּ נַעֲמָסְט זַיְק אַבְּעָר מִיטָּ דָעַם נַאֲמָעַן מַעֲנָשׁ
אַונְדָּהָבָאָן, דוּ בִּיסְטָ דָעַר קָעְנָג דָעַר נַאֲמָוָר—
פָּעַרְשְׁטָעַהָסָטוֹ וְאָסָעָס הַיִּסְטָ צָו זַיִן אַ מַעֲנָשׁ?
עַס בְּיוֹטָ דָעַר אַדְלָעָר זַיְק אַ נַעֲסָט זַיְק דָוָן,
דוּ פְּרִוְיָע פְּוִינְגָעַל וּבְכָט זַיְק שְׁפִיּוֹ זַיְק דָוָן,
דוּ שְׁוָאָכָע פְּלִיעָגָן פָּעַרְמָעָהָרָט זַיְק זַיְק זַיְק דָוָן—
דוּ קְלִינְגָעַ פְּוִילָב אַיז פְּלִיסְגָן זַיְק זַיְק דָוָן—
אַין וְאָס בְּעַשְׁטָעַהָטָ דִין הוֹיכָע מַעֲנָלְכָקִים?
בְּזִוְטוֹ דָאָס קְלִינְסָטוֹ וְעוֹזָן אַוְיָהָרָעָרָעָר?
פָּעַרְשְׁטָעַהָסָטוֹ זַיְק, פָּעַרְשְׁטָעַהָסָטוֹ דָוָן אַטָּוָר?
הַאָסָטוֹ גַּעֲפִיהָל פָּאָר שְׁעַהָנְקִיםָ, קְוִיסָט אַונְדָּהָבָאָן?
גַּעֲפִינְסָטוֹ לְוִסְטָ אַיז פְּרִוְיְהִיָּטָ, פְּרִוְיָיד אַין לְוִסְטָ?
בְּיוֹטוֹ גַּעֲנִינְגָט זַיְק פְּרִיעָרְדָעָן, רָוחָ אַונְדָּהָבָאָן?
וְאָגָן, אַיז דִין פְּרִיְנְדָשָׁאַפֶּט גְּרוּסָה, דִין לְעַבָּעָ רְיָין?
אוֹיְבָ נִיטָ, וְאָס בְּזִוְטוֹ דָעַן? וְאָס בְּזִוְטוֹ דָעַן?—

3.

דוּ לְעַבָּסָט אַונְדָּהָבָאָן וְיִיסְטָ נִיטָ וְאָס דָאָס לְעַבָּעָן אַיז,
דוּ שְׁטָרְבָּסָט אַונְדָּהָבָאָן וְיִיסְטָ נִיטָ וְאָס דָאָס שְׁטָרְבָּעָן אַיז,

דו גלויבסט אונד וויסט ניט וואס דאס גלויבען איין,
דו האָסְט אונד וויסט ניט וואס דאס האָסְט אונד,
וואָלְסְטו פֿערשְׂטַאנְגָּן וואָס דאס לעבען איין,
אונד אויך פֿערשְׂטַאנְגָּן וואָס דאס גלויבען איין,
וואָלְסְטו פֿערשְׂטַאנְגָּן וואָס דאס גלויבען איין
אונד אויך פֿערשְׂטַאנְגָּן וואָס דאס האָסְט אונד,
דאָן וואָלְסְטו ניט געלעט איז שוערעד נויטה,
אונד ניט געשטָאָרְבָּעָן אָפְּט ניט לעבענדיג,
דאָן וואָלְסְטו ניט געלנויבט איז ווינד אונד שטוויב
אונד ניט געהאָפְּט אוֹפְּט וואָלְט זיין פֿון קראָעְטָעָן רוֹט,
דיין בלִיך געויכט וואָלְט זיין דיין דונְקָלָע אוּיג,
אונד פֿרְיְודָעָהָעָל וואָלְט זיין דיין הירשען-פֿלִינְק,
דיין שוואָכָע האָנד וואָלְט זיין ווי אַיְזָעָן שטָאָרָק,
אונד הירשען-פֿלִינְק דיין קראָעְטָעָן אָזָעָר פּוֹם,
דיין העָרֵץ וואָלְט פֿיהָלָעָן, אָבָעָר ווֶפְּצָעָן ניט,
דיין קאָפְּפָט וואָלְט דעֲנָקָעָן, אָבָעָר זָאָרגָעָן ניט,
דיין מְוִיל וואָלְט רִידָעָן, אָבָעָר פֿלְכָּעָן ניט:
דיין יְעָדָעָס וואָרט וואָלְט זיין אַיסְעָר קְלָאָנָג,
אונד דו — אַ פֿרְיְהָלִינְג אוּיפְּ דער שעַנְגָּעָר ערָד.

4.

אייהָר זִצְט גַּעֲדִיקְט אַין רִיבְעָ, גַּרְוִיסְעָ שְׁטַעְטָדָט
וְאוֹ יַעֲדָע הָיוֹ אֵיז וְוַי אַ פֿעְסְטוֹנְג הָיוֹ.
הָאָט אַיְהָר דָעַן מוֹרָא, דָאס דַי פֿרְיְישָׁע לְבָטָט,
וְואָס וּוְעַתָּה צַו אַיְיךְ פֿן וואָלְדָה, אַונְד פֿעָלָד, אַונְד טָהָאָל
וּוְעַט אַיְיךְ עַרְשְׂטִיקְעָן וְוַי אַ בְּיוֹזָעָר פֿינְגָן?
איָן אַיְיךְ דַי עַנְגְּקִיְתָן אַונְד דָעַר טּוּמָעָל לְיֻבָּ ?
איָן אַיְיךְ דַעַר דָלוֹת אַונְד דָעַר עַלְעָנָד וְסָ ?
איָן אַיְיךְ דַי וּוְעַלְט נִיט לְיֻבָּ אַהֲן שְׁטוֹבָ אַונְד שְׁמוֹן?
צְוַשְׁטָעָרָט דַי טּוּרְמָעָס וְוַאֲוַיְהָר זִצְט גַּעֲדִיקְט!

לאוֹת הַינְטָעָר זֶיךְ דָּעַם רַעַשׁ אָונֵד דִּי זַינְדָּר
אָונֵד קַעֲהָרֶת זֶיךְ אָום צֹ דָעַר נַאֲמָר זַוְרִיקָן.
פָּעַר שְׁפָרִיט זֶיךְ אוּפְּךְ דָּעַר שַׁעַנְגָּר, בְּרוּיְטָעָר עַרְדָּר
אָונֵד בּוֹיִט זֶיךְ שְׁטַעַטְלָאָךְ רַיִין, אָונֵד קְלִיָּין, אָונֵד רַיִין,
וְאוֹו יַעֲדָע וּזְאַהֲנָנוּג זֶאלָאָט טַעַמְפָעָל זַיְן,
שַׁעַחַן פָּאָר דָּעַם אָוִיג אָונֵד פָּאָר דָּעַם גּוֹפְּ בְּעַקְוּוּסָם.
דִּי פְּעַלְעוֹן וּוּלְעַעַן גַּעֲבָעָן שְׁטַיְין גַּעַנְגָּן,
דִּי וּוּלְדָעָר וּוּלְעַעַן גַּעֲבָעָן הַאַלְיָץ גַּעַנְגָּן,
דִּי גְּרִיבָעָר וּוּלְעַעַן גַּעֲבָעָן לִיְם גַּעַנְגָּן,
אָונֵד אַיהֲר הַאַט קְרֻעְטָעָן אָונֵד פָּעַר שְׁטָאָנד גַּעַנְגָּן.
זֶאלָאָט אַיְכָּר אַיְיךְ דָּעַר הַיְמָעָל גַּלְעַנְצָעָן הַעַל,
דִּי שַׁעַחַן זַוְן אַיְיךְ לַיְיכָטָעָן אַונְגָּעַשְׁטָעָרטָן,
זֶאלָאָן פְּרִינְגָּל וּזְאַנְגָּעָן אַיְיךְ אַמְּאַגְּעַנְלִיעָד,
דָּעַר דַּוְפָּט פָּוּן פְּעַלְדָּעָר זֶאלָאָט פְּעַרְוּגָעָן אַיְיךְ.
זֶאלָאָן אַיְיעָרָע גַּאֲסָעָן זַיְן עַרְפְּלִיט מִיטְ פְּרִיְיד,
מִיטְ פְּלִיטָּה — אָונֵד צַמְבָּעָל אָונֵד נִטְאָרָעַנְקָלָאנְגָּן.
זֶאלָאָט אַיְיָעָר לַעֲבָעָן וּוּרְעָעָן פְּרִיְיָ אָונֵד גְּרוּוּסָן,
אָונֵד אַיהֲר גַּעַנְגָּר אָונֵד פְּרִישָׁ אָונֵד לַעֲבָעָדָג,
דִּי אַלְטָע לִיְטָה וּוּ טַעַנְעַבְּיָוִמָּעָר פָּעַסְטָן,
דִּי יוֹנְגָּעָן קַינְדָּעָר קְרֻעְטָטִיגָּן, שַׁעַחַן אָון גּוֹטָן,
דִּי יוֹנְגָּעָן לִיְטָה וּוּ צַעְדָּעְבָּוִימָעָר שְׁטָאָרָקָן,
בְּעַקְרִינְטָן מִיטְ שְׁעַחְקִיטָּה וּוּ דָעַר נַאֲטָה פָּוּן לִיכְטָן,*
אָונֵד פָּוּל מִיטְ לַעֲבָעָן וּוּ דָאָס לַעֲבָעָן וּוּלְבָסְטָן.
דִּי מִידְלָעָקְסָ בְּאַקְעָן צַאָרָט אָונֵד רָאֹזְעָנוֹרִיטָן,
דָּעַר אַטְהָעָס רַיִין אָונֵד זִיס וּוּ בְּלוּמְעַנְדוֹקָטָן,
דִּי אַוְיָגָעָן שְׁטָרָאָהָלְעָנְדוֹרִין אָונֵד לַיְעַבְּעַאָלָן,
דָּאָס לְאַכְעָן טְרַעְלָעְנְדוֹרִין אָונֵד וּלְבָעַרְחָעָל
וּוּ וּזְאַלְטָע מִיךְ גַּעַרְעָהָט אַיְיךְ זֶאלָאָט זֹו זַעַחַן!

צו מינע ברידער.

די פיעדרל בין איך,
די סטרונעם זיט איהר,
נור איהר קענט דעם קלאנגע
ערוואקען אין פיר.

* * *

דאָס ליעד וואָס איך זינֶג
פֿערדאָנק איך נאָר איך,
אַלְיאַן בין איך שטום
וּי מאַרמָּאר-שְׁטִין גְּלִיכָּר.

* * *

און ליעכ איך איך ניט,
און וווער פֿלוּזְלִינְג מֵיָּעַר,
דאָן זינֶג זיך ניט מעהָר
קיַין אַיְינְצִיגְעָם לְיעַד ...

פריהילינגס-געוויטער.

פֿעלְקָעָר, אַין שְׁמֻעָרִין צִוְּיט פֿיעַלְעַי אַחֲר גַּעֲבּוֹנְדָעָן,
דעַנְקָט פֿון עַרְלִיוֹנוֹג אַונְד פֿון פֿרְרִיעָרָע שְׁטוֹנוֹדָעָן.
ברַעַכְת אַיִּין די מְוַיְּרָעָן פֿון דָעָר אַונְבּוֹיְנוֹג,
אַונְד קַעַמְפֶּט מִיט מְעַנְעָר-כּוֹתָה פֿאָר אַיִּיר עַנְטְּרִינוֹג!
רַיְיסָט זיך וּו שְׁמַרְאַמְעָן פֿון די בעָרגָן, די עַנְגָּעָן,
אַונְד גַּעַהְמָט די וּוּלְט מִיט קַאַמְפָּף אַונְד שְׁטוֹרָס-גַּעַוְונָגָע,
טוֹוִיטָעָט דָאָס פֿאָלְשָׁע, אַונְד פֿעַרְנִיכְמָעָט דָאָס שלְעַכְטָע,

בעֶרְזִירִיט דָּאַט עַדְלָעַ, דָּאַס רֵיִזְנְגָעַרְעַכְטָעַ,
וַיַּוְיַּת וּוֹיַּדְיַּי לִיְבָעַן אַין דָּעַר מִדְבָּר מַעֲכְטִיגַּן,
אוֹנדְ רִיסְטַּס אַין שְׂטִיקָעַר וּוֹאַס אַיּוֹ נִידְעַטְרַעְכְּטִינַּן
וַיַּוְיַּת וּוֹיַּדְיַּי וּלְדָעַר שְׂטָאַרְקָעַ אַין נִיעַס בְּלִיהֻן,
אוֹנדְ וּוֹיַּדְיַּי זָנוֹן וְאֶל אַיְיָעַר לְעַבְעַן גְּלִיהֻן.
בעֶרְזִירִיט דִּי אַרְיָמַעַן, שְׂטִיצַּט דִּי בָּעַרְוִיבְּטָעַ,
לְעַרְנַט דִּי פָּעַרְבְּלָעַנְדְּטָעַ, דִּי יַאֲךְ-בָּעַטְוִיבְּטָעַ,
וּוְעַרְטַּדְוָךְ דִּי לִיְדָעַן אַיְיָרַע שְׂטָאַרְקָעַרַע, קְלִינְגָּרַע,
אוֹנדְ שְׂטָהַת אַין לְעַבְעַן וּוֹי בָּעַקְרָעַנְגְּצָטָע וְעַנְגָּעַר!
אַ וְעַלְמַט וְאֶל אַוְיְשָׁטְעַהָן פָּן דָּעַר וְעוּלְמַטְסָס רְוַיְנָעַן,
קְיַיְין מְעַנְשָׁעַן-טְרָעָהָר וְאֶל מְעַהָר אַוְמִיסְט נִיטָרַיְנָעַן.
קְיַיְין אַרְיָמָעַן וְאֶל אַוְיָף דָּעַר עַדְיַה נִיטָקְלָאָגָעַן,
קְיַיְין מְעַנְשַׁ זַיְן בָּרוּדְעַרְמָעַנְשׁ צַוְוִית נִיטָשָׁלָאָגָעַן...
גָּרְעַבְטִיכְגִּיקִיט וְאֶל אַיְיָעַר גְּלִיקָעַנְגָּרַעַן,
פְּרִיְהִיִּיט — דִּי וְעַלְמַט אוֹנדְ אַיְיָעַר זַיְן, בָּעַשְׁעַהָנָעַן.

א גָּאָלְדָעַנְעַ פָּעַדְעַר.

א גָּאָלְדָעַנְעַ פָּעַדְעַר הָאָסְטוּ מִיר גַּעַשְׁאַנְקָעַן, מִיַּן פְּרִיְינְדַּן;
וּ הָאַטְמַט מִיר אַין אַנְפָאָנְגַן גָּאָר לִיְעַבְלִיךְ אַוְן רִיזְעַנְדַּ גַּעַשְׁיוֹנִיט;
אוֹן אַלְסַ אַיךְ הָאָב שְׁבָעַט אַין דָּעַר נַאֲכַט מִיְּנַעַן פָּעַרְעַוּן גַּעַשְׁמִידַט,
הָאַטְמַט וּמִר גַּעַפְנִיקְעַלְט אַוְן זָאַ וּוֹי אַכְיָשָׁפְגַּעַלְחַת...
* * *

עַם הָאָבָעַן דִּי אַוְיַיְגַּן אַקְרָאַט אַקְרָאַט אַגְּעַהָיִםְעַ גַּעַשְׁבִּירַט,
דָּאַס הָאַטְמַט וּוֹי אַשְׁמָרָאָהָל פָּן דָּעַר גָּאָלְדָעַנְעַר פָּעַדְעַר בָּעַרְיוֹהָרט.
וּ הָאַטְמַט מִיר גַּעַבְלָעַנְדָּט אַוְן אַיךְ הָאָב אַיְהָר שְׁעַהְנִיקִיט בָּעַטְרָאָכְט,
דָּאָה, אַרְאָ! אַין מִיַּן פְּרִיְהִיִּיט-לְוָעַד הָאָב אַיךְ אַקְרָאַט גַּעַהְלָעַר
גַּעַמְאָכְט...
* * *

אָוֹנוּ רְוֹהַ.

א שטיקעל שטובי אין גרויסען, בריטען וועלט-דרוים,
דאך שטאלצער פון א גאנט דורך וועלבסט-בעוואסטען,
האָב אָז, א טריימער, געואנדעטלט דורך דאס לעבען
פערלייקענדיג דעם הימעל און די געטער,
די בלוט-פערלאנגענדע, די מענשען-פֿרֶעֶסענדע,
קיעין מאָהָל געוועזען און בייע געטער.—
אה, ליעבער אין א מדבר וואָלט אַיך וואַנדלען,
אין מענשען-לעערע, לעבענס-לעערע סטעפעס,
וואֹו ס'וואָקסט קיינן גראָז, קיין בלומע און קיינן בויַם ניט,
וואֹו ס'אָקסט קיינן וואָסער און עס וווײַעט קיינן ווינטעל;
וואֹו אונערטרענְלִיך ברענט די זונן אָן פֿלָאָקְרַעַט
נאָך הייסער ווי דער פֿיְיָעָר-פֿלָאָם פון גיהנס,
און אַיְהָרָע שטראָהָלָן ברענען אוֹוף די שטינעָר,
די ווילְדָע, קָאָלָע, אָונְבָּגָרָאָטָע שטינעָר,
און מאָכָען גָּלוֹתְהָיָנְ-הָיָס די הייסע ואַמְּדָוָעָג,
וואֹו טִיעָפְ פֿעָרְזִינְקְט דָּעָר פָּוָס פון וואַנדְרָעָר;—
וּוְיִ, ליעבער אין א מדבר וואָלט אַיך וואַנדלען,
אין איינזאָמְקִיְיט, אָחָן לאָבָונָג און ערְפְּרִישָׁנָג,
און האָנד דעם וואַנדְרָע-שְׂתָאָב, אָחָן וואָסָעָר,
נאָך רֹוחָע שמאָכְטָעָנְדִיג אָן לעבען ווּכְעָנְדִיג,
נאָך מענשען בענקענדיג אָן איינזאָם שטָאָרְבָּעָנְדִיג;—
און אלְע שטָמְעָצָען וואָלט אַיך שטָמְיל פֿעָרְטָרָאָגָעָן
און שטָמְיל אָן רֹוחָג וואָלט אַיך אוּסְגָּעָנְגָעָן.
א ווּסְטָע וּוּהָעָנְדִיג אָן קיַין גִּידְעָן!—
יאָ, ליעבער אין א מדבר וואָלט אַיך שטָאָרְבָּעָן,
אלְס וואַנדְלָען אָן אַוְוּלְפָרָאָקְט אָן שְׁעהָנְקִיְיט,

אומריישט פֿוֹנִים הייסען, מְיוּנָדֶפֶאכַען לעבען.
אומריישט פֿוֹן גְּלִיךְ, פֿוֹן פְּרִירִיע אָוּן עַנְמַצְיָקָען,
די יַסְקִיּוּט פְּיַהֲלֻנְדִּינְג פֿוֹן קְוַרְצָעַן דָּאַזְיָין,
אוּן פְּיַהֲלֻנְדִּינְג דֵּי הַיִּסְמְעַטְּפָעַרְלָאַנְגָּעַן
אוּן דָּאַךְ פְּאַרְכְּבָעַנְטָן, פְּעַרְצָעַהְרָתָן וַיַּיְן אוּן פְּעַרְשָׁמָאַכְטָעַט,
אוּן אַוְמְגָעָהָן הַוְנְגָעָרִיג אַיְן קָאַרְנוּ-פְּעַלְדָּעַר
אוּן דּוֹרְשְׁטִינְג בֵּי דֵי מַאֲרַמְאַרְגָּעַן פְּאַנְטָאַנְעַן,
פְּאָרָר יַעַנְעַם שַׁאַפְּעַנְדִּינְג אַגְּלִיקָלְךְ לעבען,
אוּן זְעַלְבָּסְטָן, נִימְטָרְיַעְנְדִּיג, זָום טְוִוְרָתָן פְּעַרְוּוּלְקָעַן,
אַגְּנָעַדְן זְעַהְעַנְדִּינְג אוּן נִימְטָקִין וּוּוִיסְטָע —
אָה, לְיַעַבְּרָר אַיְן אַמְּדָבָר וּוּאַלְטָא אַיְקָזְוָאַנְדָּלְעָן! —

